

מקורות לפי תקופתם

קובץ זה מציג את מקורות הספרות התורנית לפי תקופתם. הוא פורט את שמות מחברי הספרים עם שנות לידתם ופטירתם. יצירת הקובץ היתה כרוכה בהשקעה רבה מאוד. השתדלתי לדייק בערכים, עם זאת, יתכן שנפלו פה ושם טעויות. אשמח לקבל משוב, תיקונים והערות לכתובת האי-מייל (קישורית), ובעז"ה במהדורה הבאה אתקן: [.mailto:lehman974@gmail.com](mailto:lehman974@gmail.com)

לא צוינו כל הספרים, עדיין חסרים ספרים חשובים רבים. חיפשתם ספר מסוים ולא מצאתם? אודה לכם אם תעדכנו אותי באי-מייל דלעיל.

קובץ זה יעיל יותר בשימוש במחשב – ניתן להקליד ב"חיפוש" שם ספר או מחבר, ולהגיע לתוצאה כלשהי. כדאי לבצע את החיפוש בלחיצה על המשקפת 📄 (=שיפט+קונטרול+F) וולא ע"י חלונית החיפוש (=קונטרול+F), כך מקבלים את כל התוצאות בבת אחת. לא הובאו כל הספרים של כל אחד מהמחברים. כאשר הספר המבוקש אינו מופיע, כדאי לחפש לפי שם מחבר.

©

כל הזכויות שמורות

אסור לשנות או לשכפל בשום צורה אף חלק מקובץ זה, בלא רשות מפורשת.

הרשות נתונה בזאת להפיץ קובץ זה כמות שהוא, ואדרבה, הוא מיועד לשם כך.

סדר הדורות

לתשומת לב: בדרך כלל, סדר הדורות נקבע על פי שנת הלידה. אולם בקובץ זה, בהיות שלחלק גדול מהמחברים חסרה שנת הלידה, סדר הבאת הספרים הוא לפי שנת הפטירה.

- סוגריים עגולים המופיעים בקטגוריה של "שם ספר" – מורים על כינויו של המחבר, או על שם חסידות [מחברים ששימשו באדמו"רות, שם החסידות **מסומן באדום**].
- על פי רוב, כשצויין טווח של שנים [דוגמה: ה'תרא-ד], הוי אומר שנמצאו סתירות בתאריכים בטווח זה, או שברור היה שהפטירה לא קודם שנה פלונית [ה'תרא] ולא אחר שנה פלמונית [ה'תרד].

**מידע כללי: תקופת המשנה והתלמוד, שנים: ג'שע – ד'שמט¹
גירוש ספרד [הגדול], שנת: ה'רנב**

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
גאונים:			
שאלות; רב אחא משבחה	רב אחאי גאון ²	ד'תמ	ד'תקיב-תקיט
הלכות פסוקות	רב יהודאי גאון ב"ר נחמן [הספר חובר ד'תפ]	ד'תמ	³
הלכות גדולות (בה"ג; בעל הלכות גדולות)	רב שמעון מקיירי [קיירא], או רב יהודאי גאון ⁴	ד'תקמ - רב שמעון בעיר	
מר שר שלום גאון ⁵	רב שר שלום ב"ר בועז גאון		
רב נטרונאי גאון ⁶	רב נטרונאי בן רב נהילאי [הלויא] גאון		

¹ סוף תקופת האמוראים הסתיימה ברבי אבינא [=רבינא האחרון] בשנת ד'רלד [יש מי שכתב שנפטר בשנת ד'רס]. תקופת רבנן סבוראי התחילה ברבי יוסי בשנת ד'רלו. תקופת הגאונים התחילה ברב חנן מאישקא בשנת ד'שמט (ראה הקדמת בעל השאלת שלום לשאלות).

² לא ישב על כסא הגאונות, ונקרא 'גאון' כיון שהיה ראוי לכך [אין להחליפו ברב אחא גאון שישב על כסא הגאונות בסורא בשנת ד'תקיט למשך חצי שנה]. וראה הקדמת בעל השאלת שלום לשאלות, שדעת הרשב"ם שהוא היה בסיומה של תקופת האמוראים, ודעת התוספות שהוא מרבנן סבוראי, ואילו רב שרירא גאון וסדר הקבלה לראב"ד כתבו שהוא רב אחא משבחה שחיבר שאלות בשנת ד'תקז.

³ ישב על כסא הגאונות בסורא לעת זקנתו בשנת ד'תקיט, למשך שלש וחצי שנים. [היה מגאוני פומבדיתא, וריש גלותא מינהו בסורא. בימיו שני אחיו שימשו בגאונות בפומבדיתא: רב אברהם כהנא ואחריו רב דוראי].

⁴ במרדכי מו"ק [הל' אבלות] רמז תתסב, כתב שמחברו הוא רב יהודאי, וכתב שם שהיה 'מאור עינים', ופעמים שהיו תלמידיו כותבים לפניו משמו. [בכך מובן מה שמובאים שם דברים בשם רב יהודאי, בעוד שהוא עצמו המחבר – ראה שם סימנים: א; כא; מ; מג; מח; נא; עא]. פירוט נרחב על זהות מחברו – ראה מבוא להלכות גדולות ברלין תרמ"ח.

⁵ רב כהן צדק גאון ישב על כסא הגאונות בסורא עד שנת ד'תרח, ואחריו ישב רב שר שלום גאון עד שנת ד'תריג. [רב כהן צדק הנז' הוא ב"ר אבומאי גאון, ואין להחליפו ברב כהן צדק גאון ב"ר יוסף, שישב על כסא הגאונות בפומבדיתא בשנים: ד'תרעז-תרצה].

⁶ ישב על כסא הגאונות בסורא בשנת ד'תריג-ד'תריח [וי"א שישב עשר שנים], הרבה מתשובותיו נדפסו ב"תשובות הגאונים", וב"סדר רב עמרם גאון". מלבדו היה גאון נוסף בשם זה בפומבדיתא: רב נטרונאי בן מר נחמיה [ד'תעט].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
סדר רב עמרם גאון ⁷	רב עמרם ב"ר ששנא גאון		ד' תרלה
רב נחשון גאון ⁸	רב נחשון ב"ר צדוק גאון		
רב נתן גאון	ר' נתן ב"ר חנניה גאון ⁹	ד' תקפ (בערך)	ד' תרנ (בערך)
רב סעדיה גאון ¹⁰ (רס"ג)	ר' סעדיה ב"ר יוסף אלפיתומי / אלפיומי	ד' תרמב-נב	ד' תשב ¹¹
חכמוני	ר' שבתי ב"ר אברהם דונולו	ד' תרעג	אחרי ד' תשמב
איגרת רב שרירא גאון (רש"ג)	רב שרירא ב"ר חנינא גאון	ד' תרסו	ד' תשסו-ז ¹²
רב האי גאון ¹³	רב האי ב"ר שרירא גאון	ד' תרצט	ד' תשצח
סדר תנאים ואמוראים			
ראשונים:			
פיוט "ונתנה תוקף"	ר' אמנון ממגנצא		ד' תשעב
רבינו גרשום (מאור הגולה)	ר' גרשם ב"ר יהודה	ד' תשכ (בערך)	ד' תשפח
אזהרות לרבינו אליהו הזקן	תלמיד רבינו גרשם, ובעל אחותו של רב האי גאון		
הדינין ¹⁴	ר' יהודה הכהן. תלמיד רבינו גרשום		
רבינו חננאל (ר"ח)	ר' חננאל ב"ר חושיאל	ד' תשנ (בערך)	ד' תתיד
רבי שמואל הנגיד; מבוא התלמוד	ר' שמואל ב"ר יוסף (מכונה: אבן נגדילה)	ד' תשנג	ד' תתטז
אזהרות; מבחר הפנינים ¹⁵ (רשב"ג)	ר' שלמה ב"ר יהודה אבן גבירול	ד' תשפ (בערך)	ד' תתיט (בערך)
חובות הלבבות [רבינו בחיי]	ר' בחיי ב"ר יוסף אבן פקודה	הספר חובר בשנת ד'תת	
רב ניסים גאון ¹⁶ ; מגילת סתרים	רב ניסים ב"ר יעקב גאון	ד' תשס (בערך)	ד' תתכ (בערך)
רבינו יעקב בר יקר	ר' יעקב ב"ר יקר – רבו של רש"י		ד' תתכד
ר"צ גיאת [מאה שערים] (ר"ץ גיאות)	ר' יצחק ב"ר יהודה אבן גיאת	ד' תשצח (בערך)	ד' תתמט
סידור רבינו שלמה ב"ר נתן הסיג'למסי			ד' תתנ
סידור רבינו שלמה	ר' שלמה ב"ר שמשון מגרמייזא		
רבינו קלונימוס איש רומי			
ר"ף (הלכות/רב אלפס)	ר' יצחק אלפאסי	ד' תשעג	ד' תתסג-ד

⁷ ישב על כסא הגאונות בסורא בשנים ד'תריח-תרלה. מובאות תשובותיו ב"תשובות הגאונים".

⁸ ישב על כסא הגאונות בסורא בשנים ד'תרמו-ד'תרנד. מובאות תשובותיו ב"תשובות הגאונים".

⁹ לא היה מגאוניי בבל [בראש המתיבתות של סורא ופומבדיתא], אלא מחכמי אפריקה, וכונה בשם "גאון".

¹⁰ מספרי רס"ג: אמונות ודעות [או: הנבחר באמונות ובעדות]; ביאור ספר יצירה; סידור רס"ג; ספר אגרון; ספר הגילוי; ספר המועדים; ספר המצוות לרס"ג; ספר זיכרון ומגילה לעולם; ספר התשובות נגד ענן; צחות לשון העברים.

¹¹ יש מי שכתב שנפטר בד'תשסז. חיבר: המצות; האמונות והדעות; הירושות; הפיקדון.

¹² ישב על כסא הגאונות בפומבדיתא בשנים ד'תשכח-תשנח. תשובותיו מובאות ב"תשובות הגאונים".

¹³ מספרי רב האי גאון: המקח והממכר [כתאב אלשרא ואלבויע], אליו נספחו ספר המשכון, משפטי הלואות ומשפטי התנאים; "משפטי שבעות" ו"שערי שבעות" [כתאב אלאימאן. הספר מחולק לשערים, ומכאן שמו השני]; פירוש למשניות סדר טהרות [נד' ב"מעשה ידי גאונים קדמונים", ברלין תרט"ז]; פירוש עמ"ס עבודה זרה (זכרון לראשונים ס"ט טו-טז). פירושים רבים שלו מפורזים בספרי רבינו חננאל, הרי"ף, רבינו גרשום, ספר הערוך ועוד. תשובותיו של רב האי מגיעות ליותר משליש מתשובות כל הגאונים שהגיעו אלינו. עוד בחיי רב שרירא אביו השתתף עמו בכתיבת תשובות לשואלים, ותשובות רבות משותפות לשניהם.

¹⁴ אינו בידינו אך הובא בהרבה ראשונים. והרא"ש הביא מספר הדינין לרבינו משה הכהן [ראה רא"ש קידושין פ"א ס"ב, ובשו"ת הרא"ש כלל לה ס"ב].

¹⁵ כן חיבר הרשב"ג את "תיקון מידות הנפש".

¹⁶ לא היה מגאוניי בבל, אלא מחכמי אפריקה, וכונה בשם "גאון" – חיבר גם ס' המפתח.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
רש"י ¹⁷	ר' שלמה יצחקי [ב"ר יצחק]	ד'תת ¹⁸	ד'תתסה
הערוך	ר' נתן ב"ר יחיאל	ד'תשצה	ד'תתסו
רבי יוסף טוב עלם (ריט"ע) ¹⁹	ר' יוסף ב"ר שמואל טוב עלם	חי בתקופת ד'תת	
מחזור ויטרי ²⁰	ר' יעקב ב"ר שמשון		ד'תתסה
שערי שבועות [בסוף הרי"ף]	ר' יצחק ב"ר ראובן אלברצלוני	ד'תתג	
ריב"א ²¹	ר' יצחק ב"ר אשר		ד'תתצג
העיתים; הדין (ר"י אל/ברצלוני)	ר' יהודה ב"ר ברזילי הנשיא אלברצלוני	חי בתקופת ד'תתג	ד'תתע (בערך)
מנהג מרשלייאה	ר' משה ב"ר שמואל		ד'תתק (בערך)
ריה"ל; כוזרי	ר' יהודה ב"ר שמואל הלוי	ד'תתל (בערך)	ד'תתקא (בערך)
ר"י מיגש [עהש"ס, ושו"ת] (רא"ם)	ר' יוסף ב"ר מאיר הלוי אבן מיגאש	ד'תתלז	ד'תתקא-ה
ריב"ן ²²	ר' יהודה ב"ר נתן. חתנו של רש"י	ד'תתמה	ד'תתק
אבן עזרא; יסוד מורא	ר' אברהם ב"ר מאיר למשפחת אבן עזרא	ד'תתמט (בערך)	ד'תתקכד (בערך)
רשב"ם ²³	ר' שמואל ב"ר מאיר. נכדו של רש"י	ד'תתמה	ד'תתקח-מב ²⁴
ראב"ן; אבן העזר (צפנת פענח)	ר' אליעזר ב"ר נתן ממגנצא	ד'תתנ (בערך)	ד'תתקל (לפני פטירת ר' יוחנן)
רבינו תם; ספר הישר (ר"ת)	ר' יעקב ב"ר מאיר תם. נכדו של רש"י	ד'תתס	ד'תתקלא-ה
ריב"ם	ר' יצחק ב"ר מאיר	ד'תתע	ד'תתקמ
סדר הקבלה (הראב"ד הראשון)	ר' אברהם אבן דאוד	ד'תתע	ד'תתקמ
האשכול (הראב"ד השני ²⁵ , ראב"י)	ר' אברהם ב"ר יצחק אב"ד (הרב אב ב"ד)	ד'תתמה-ע	ד'תתקיט-מט
חכמי פרובינציא	גאוניס, רי"ף, אשכול, ראב"ד ורשב"א		

¹⁷ ספרי רש"י: פירושו לתנ"ך; פירושו לתלמוד בבלי; איסור והיתר לרש"י; תשובות רש"י נניו יורק תש"ג, על הספר נמתחה ביקורת שהוא כולל גם תשובות שאינן של רש"י. [החיד"א כתב בשם הגדולים (ע' רש"י), שרש"י כתב פירוש למדרש רבה. לעומתו, היעב"ץ בהקדמת ספרו לחם שמים כותב: "פירוש מדרש רבה הידוע בשם זה אינו של רש"י". רש"י מעיד על עצמו, שערך שינויים בפירושו, והוא יצא מידי לפחות בשתי גרסאות. ב"שם הגדולים" (ע' רש"י) מביא, שרש"י כתב שלוש מהדורות, והמהדורה הנמצאת בידינו היא המהדורה השלישית. ממהדורות שונות של פירושו לתלמוד אנו מוצאים ציטוטים רבים בספר "שיטה מקובצת". כמו כן, במסכת מנחות [פרקים ז-י] ובמסכת בכורות [מדף נז ב ואילך], נדפסו על הדף שתי מהדורות של רש"י. ספרים "דבי רש"י" – כמה קובצי הלכה, שיצאו מבית מדרשו של רש"י. ספרים אלו, מבוססים בעיקר על כינוס תורת רש"י שנעשה בידי תלמידו רבי שמעיה ותלמידים אחרים [ועל כן קיים דמיון רב בין חלקים ניכרים מספרים אלו]. מהם: הפרדס; האורה [לבוך תרס"ה, המהדיר צירף לספר קובץ פסקים בשם "איסור והיתר" הדומה מאוד ל"איסור והיתר לרש"י"]; מחזור ויטרי; סדור רש"י; מעשה הגאונים; ליקוטי הפרדס לרש"י. ישנם פירושים רבים המיוחסים לרש"י ואינם ממנו, ביניהם: פירושי רש"י לדברי הימים, למדרש רבה, למסכת אבות, למסכת נדרים, למסכת נזיר, למסכת תמיד, לפרק חלק (סנהדרין), פירוש רש"י על הרי"ף. פי' רש"י לפרק חלק - הדקדוקי סופרים (סנהדרין צב ב אות נ) כתב שאולי הוא פי' לאחד מתלמידי רש"י. במבוא לסנהדרי גדולה (ח"א עמ' 67-68) יחסו את הפי' לחתנו, הריב"ן. עם זאת, הצביעו על כך שהיד רמה הביא בכמה מקומות פי' זה בשם רש"י.

¹⁸ זהו תאריך לידתו המקובל, וכן גם כתב המהרש"ל (שו"ת מהרש"ל סי' כט). עם זאת, אברהם גרוסמן (חכמי צרפת הראשונים, עמ' 122) מביא עדות מכתבי יד, שלפיהם רש"י נולד בשנת ד'תתא [לדעתו, שנת ת"ת היא תאריך 'עגול', שגם ננקט כדי להסמיק את הולדת רש"י לפטירת רבנו גרשום מאור הגולה בבחינת "זרח השמש ובה השמש"].

¹⁹ הובא בדברי ר"ת ומהר"ם מרוטנבורג.

²⁰ הפמ"ג בכללים לשו"ע ריש או"ח (אות כג) כתב בשם הב"ח (או"ח סי' צא ס"ד) שהמחבר הוא ר' שמעיה תלמידו של רש"י. אמנם, יש שיחסוהו לר' שמחה מויטרי [ה'ק-ר], שהרבה להשתמש בתורתו של ר' שמעיה. כמו כן, ס' האורה יש שיחסוהו לר' שמעיה ויש שיחסוהו לתלמיד אחר מבית מדרשו של רש"י.

²¹ אין להחליפו בריב"א על התורה [עיין בערכו].

²² אין להחליף בס' ריב"ן על ה' טרפות [לר' יהודה ב"ר נתן], שכן מובא בו בשם ראשונים שחיו כמאה וחמישים שנה אחריו.

²³ הרשב"ם הוא מבעלי התוספות, ומופיע פעמים רבות תחת השם "רבינו שמואל". כמו כן פירושו עמ"ס פסחים וב"ב נדפס סביב הגמרא. כמו כן, חיבר פי' עה"ת הנדפס בחומשי "מקראות גדולות".

²⁴ יש מי שכתב שנפטר בד'תתקלד.

²⁵ הראב"ד השני הוא מנרבונה, חותנו של הראב"ד בעל ההשגות, ותלמידו של ר"י אל ברצלוני, בעל ס' העיתים.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חכמי לוניל	חכמי לוניל היו בשנות ד'תתקנ, והתכתבו בש"ת עם הרמב"ם. חכמי לוניל המופיעים ברשב"א היו בשנות ה'ג.		
בעל המאור (רז"ה)	ר' זרחיה הלוי	ד'תתצ"ה	ד'תתקמו
ר"י הזקן (ריב"ש)	ר' יצחק ב"ר שמואל		ד'תתקנ
רבינו הלל [על הספרי]	ר' הלל ב"ר אליקים	חי סביב ד'תתקנ	
ריב"ב [על הר"ף]			ד'תתקנ
בכור שור [ע"ה"ת]	ר' יוסף ב"ר יצחק [- השערה] מאורלינש	תלמיד ר"ת	
העיטור; הגהות מאה שערים (בעל העיטור)	ר' יצחק ב"ר אבא מארי (ממרסיליא)	ד'תתפב	ד'תתקנג
יראים (רא"ם)	ר' אליעזר ב"ר שמואל ממיץ	ד'תתע"פ (בערך)	ד'תתקנה
ראב"ד (השלישי, בעל ההשגות) ²⁶	ר' אברהם ב"ר דוד	ד'תתפ	ד'תתקנח-ט
התרומה	ר' ברוך ב"ר יצחק מגרמיזא/מרגנשבורג	ד'תתק (בערך)	ד'תתקסב-עא
רמב"ם ²⁷	ר' משה ב"ר מיימון	ד'תתצ"ח ²⁸	ד'תתקסה
הנר	ר' זכריה ב"ר יהודה אגמאתי – בן דורו של הרמב"ם		
ר"י בן פלאט	ר' יוסף אבן פלאט	נולד עם הראב"ד	
המנהגות	ר' אשר ב"ר שאול מלונלי – תלמיד ר"י בן פלאט		
רבינו חננאל בן שמואל	תלמידו של הרמב"ם		
ריצב"א	ר' יצחק ב"ר אברהם		ד'תתקע
ר"י מלונלי	ר' יהונתן ב"ר דוד הכהן	ד'תתק (בערך) חי סביב ד'תתקנ	
המנהיג (ראב"ן הירחי)	ר' אברהם ב"ר נתן	ד'תתקטו	ד'תתקעה
ספר חסידים (רבי יהודה החסיד)	ר' יהודה ב"ר שמואל החסיד משפירא	ד'תתק	ד'תתקעה-ז
ראב"ה; אבי העזרי (הרב אב"ה)	ר' אליעזר ב"ר יואל	ד'תתק (בערך)	ד'תתקפ+
המוסר [על אבות]; מבוא התלמוד	ר' יוסף ב"ר יהודה בן עקנין	ד'תתקכ (בערך)	ד'תתקפו
תוס' שאנץ (רשב"א; ר"ש משאנץ)	ר' שמשון ב"ר אברהם משאנץ	ד'תתקי	ד'תתקצ
רבי שמואל אבן תבון [מתרגם]	ר' שמואל ב"ר יהודה אבן תבון	ד'תתקכ (בערך)	ד'תתקצ
רד"ק	ר' דוד ב"ר יוסף (ריק"מ) קמחי	ד'תתקכ (בערך)	ד'תתקצד-ה
ר' אברהם בן הרמב"ם ²⁹	ר' אברהם ב"ר משה	ד'תתקמו	ד'תתקצז-ח
ערכי תנאים ואמוראים ויחסי תנאים ואמוראים	ר' יהודה ב"ר קלונימוס משפירא. רבו של הרוקח		
הרוקח; סודי רז"י ³⁰ ; ל"ו שערים	ר' אלעזר ב"ר יהודה מגרמיזא	ד'תתקכ (בערך)	ד'תתקצז-ח
ההשלמה	ר' משולם ב"ר משה מבדריש		ד'תתקצח
יד רמה; אגרות הרמ"ה [כתאב אל רסאייל]	ר' מאיר ב"ר טודרוס הלוי אבולעפיה	ד'תתקכ-ל	ה'ד-ל
תוס' ר"ד (ר"ד); המכריע	ר' ישעיה (ראשון) ב"ר מאלי די טראני	ד'תתקמ	ה'י-כ (בערך)
אור זרוע	ר' יצחק ב"ר משה	ד'תתקמ	ה'י-כ (בערך)
מלמד התלמידים	ר' יעקב ב"ר אבא מרי אנטולי	ד'תתקי (בערך) חי סביב ד'תתקס	
רבינו אפרים על התורה	ר' אפרים	חי בתחילת האלף השישי	
התרומות	ר' שמואל ב"ר יצחק הסרדי	ד'תתקנ	ה'טו-יז
סמ"ג; תוס' ישנים עמ"ס יומא	ר' משה ב"ר יעקב מקוצי	ד'תתקנ-ס	ה'כ

²⁶ חיבוריו של הראב"ד: איסור משהו; בעלי הנפש; דרשה לראש השנה ויום כפור; הלכות לולב; השגות על הרמב"ם [על "משנה תורה"]; השגות על הרי"ף ["כתוב שם"]; פירוש עה"ש [על מסכתות ב"ק, ע"ז, קינים ותמיד]; פירוש על תורת כהנים; תמים דעים. ²⁷ לדעת האריז"ל ור' חיים ויטאל, מחבר פירוש הראב"ד לספר יצירה אינו הראב"ד בעל ההשגות.

²⁷ ספריו: פירוש המשנה; ספר המצוות; משנה תורה [הי"ד החזקה]; תשובות הרמב"ם ["פאר הדור"]; מלות ההגיון; מורה נבוכים. כן כתב הקדמות לפירוש המשנה שהתפסמו בפני עצמן: הקדמה לפירוש המשניות; הקדמה לפרק חלק; הקדמה למסכת אבות - "שמונה פרקים". מאגרותיו: אגרת השמד; אגרת תימן; אגרת תחיית המתים. ²⁸ הרמב"ם כתב אחד עשר ספרי רפואה בשפה הערבית. חלקם תורגם לעברית (במהדר) זיסמן מונטנר).

²⁸ בתקון יששכר [חי בתקופת הב"י והאר"י] כתב (סוף מנהגי הפטרות), שמצא בספר ישן שהרמב"ם נולד בשנת ד'תתצ"ג.

²⁹ ר"א בן הרמב"ם חיבר: המספיק לעובדי ה' ["כתאב כיפאייה אלעאבידין"]; ברכת אברהם; מעשה ניסים; מלחמות ה'.

³⁰ הספר סודי רז"י לרוקח, כונה על ידי הקדמונים: 'ספר אלפא ביתא' או 'סוד מעשה בראשית'.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
רבינו יונה ³¹ ('החסיד')	ר' יונה בן ר' אברהם גירונדי	ד'תתקס (בערך)	ה'כד
פ' התפילות והברכות	ר' יהודה ב"ר יקר – רבו של הרמב"ן		
רמב"ן ³²	ר' משה ב"ר נחמן גירונדי (מגירונה)	ד'תתקנד	ה'ל
ריבב"ן	ר' יהודה ב"ר בנימין הרופא, רבו של שבלי הלקט		
שבלי הלקט	ר' צדקיה ב"ר אברהם הרופא ממשפחת הענוים	ד'תתקע-פ	ה'לה-נ
סמ"ק; ר"י מקורביל	ר' יצחק ב"ר יוסף מקורביל	ד'תתקעא (בערך)	ה'מ
המנהגות	ר' אשר ב"ר שאול מלוניל		
רבינו אליהו מלונדריש		ד'תתקפ	ה'מד
תוס' טוך	ר' אליעזר מטוך	ד'תתקפ	ה'נג
מהר"ם מרוטנבורג; הל' שמחות	ר' מאיר ב"ר ברוך	ד'תתקפ (בערך)	ה'נג
תוס' רבינו פרץ	תלמידי ר' פרץ ב"ר אליהו מקורביל		ה'נז (בערך)
מורה המורה [על מו"נ]; צרי הנפש	ר' שם טוב ב"ר יוסף אבן פלקירא	ד'תתקפה (בערך)	
מרדכי ³³	ר' מרדכי ב"ר הלל אשכנזי	ה'	ה'נח
שערי דורא; מנהגים ישנים מדורא	ר' יצחק ב"ר מאיר הלוי מדורא	תלמיד המהר"ם מרוטנבורג	כמ"כ קדם לרא"ש
הפרנס	ר' משה פרנס מרוטנבורג	נכתב ע"פ המהר"ם מרוטנבורג	
תשב"ץ קטן (תלמיד מהר"ם מרוטנבורג)	ר' שמשון ב"ר צדוק		
ביאור לפירוש הרמב"ן עה"ת	ר' מאיר ב"ר שלמה אבוסאולה [תלמיד הרשב"א]		
השולחן	ר' חייא ב"ר שלמה חביב [תלמיד הרשב"א]	[הר"ד בארחות חיים]	
המחכים	ר' נתן ב"ר יהודה	[הר"ד בארחות חיים]	
התמיד	ר' ראובן ב"ר חיים	[הר"ד בארחות חיים ובמאיר]	
ראומה	ר' נחשון מארץ בבל ³⁴	שנת חתימת הספר: ה'נה	
פענח רזא [עה"ת]	ר' יצחק ב"ר יהודה הלוי		נכדו של ר' שמואל מפליזא מבצלי התוס'
הגהות מיימוניות	ר' מאיר ב"ר יקותיאל הכהן	ה'כ (בערך)	ה'נח-ס
רבי חיים פלטיאל על התורה	ר' חיים פלטיאל		ה'ס
הנפש החכמה	ר' משה די לאון, ב"ר שם טוב		ה'סה
שערי אורה ³⁵	ר' יוסף ב"ר אברהם ג'יקטיליא	ה'ח	ה'סה-ע
רא"ה; בדיק הבית ³⁶	ר' אהרן ב"ר יוסף הלוי	ד'תתקצה	ה'ס-סג
רשב"א; תורת הבית; משמרת הבית	ר' שלמה ב"ר אברהם אדרת	ד'תתקצה	ה'ע

³¹ חיבוריו של רבינו יונה: יסוד התשובה; ספר היראה [או "יסוד היראה"]; עליות דרבינו יונה [עמ"ס ב"ב]; פירוש על מסכת אבות; פירוש על משלי; שערי תשובה. כן נתחבר על ידי תלמידיו פירוש לפסקי הרי"ף על מסכת ברכות המיוחס אליו. הפירוש נדפס סביב הרי"ף, תחת הכותרת "רבינו יונה", אך כאמור הוא נכתב על ידי תלמידיו ובהתאם לכך הוא מוכר כפירוש תר"י [=תלמידי רבנו יונה].

³² חיבורי הרמב"ן: אגרת הקדש; אגרת הרמב"ן; דרשת הרמב"ן; האמונה והבטחון [אולם האור החיים מסופק אם הוא מהרמב"ן]; השגות הרמב"ן לשהמ"צ לרמב"ם; ויכוח הרמב"ן [נד' בספר מלחמת חובה, קושטא]; חידושי הרמב"ן עה"ש"ס; ספר הגאולה; ספר הזכות [ליישוב השגות הראב"ד על הרי"ף, נד' גם בספר שבעה עינים, ליוורנו תקנ"ז]. הלכות נדרים והלכות חלה ובכורות [כהשלמה להלכות הרי"ף שחסרו על נושאים אלו, נד' בסוף מס' נדרים ובכורות]; מלחמות ה' [ליישוב השגות בעה"מ על הרי"ף]; פירוש עה"ת; פירוש על שה"ש; פירוש על ספר איוב; פירוש לספר יצירה; תורת האדם [הפרק המסיים את הספר נקרא "שער הגמול", והוא נדפס גם בפני עצמו]. רבים מחיבוריו נדפסו ב"כתבי הרמב"ן" על ידי מוסד הרב קוק. כן יש ממנו שו"ת רבות, מהן בספר התרומות ובשו"ת הרשב"א.

³³ את "הגהות מרדכי" חיבר ר' שמואל שליציטט. כמו"כ חיבר בשנת ה'קלו "קיצור המרדכי", ויש שמשערים שאף המרדכי על הלכות קטנות מיוחס אליו. [בתו של ר' יחיאל מפאריס היתה אשתו של המרדכי].

³⁴ יש שייחסוהו למר נחשון גאון בר מר צמח גאון – היה ריש מתיבתא בסורא עד ד'תרלב, אולם בהקדמת המחבר נזכר שנחתם הספר בשנת ה'נה.

³⁵ ספריו הנוספים של ר"י ג'יקטיליא: גנת אגוז; המשלים; כללי המצוות; צפנת פענח [על הגדש"פ].

³⁶ יש שטענו שהרא"ה חיבר את ס' החינוך. לעומתם יש שטענו, שמחברו של החינוך היה מתלמידי הרשב"א ובית דינו מברצלונה [ולפ"ז היה בתקופת הריטב"א והרא"ש]. שמו של מחבר ס' החינוך: אהרן הלוי. [יש מי שכתב (ש. מונק) שנפ' בשנת: ה'נג].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חזקוני	ר' חזקיה ב"ר מנוח	ב-ה'ע הובא ציטוט מהספר משערים שחי בין השנים י-ע	
מגדל עוז; כתר שם טוב	ר' שם טוב ב"ר אברהם אבן גאון	ד'תתקצה ³⁷	ה'ע
מהר"ח אור זרוע; פסקי אור זרוע	ר' חיים [אליעזר] ב"ר יצחק אור זרוע	ה'י (בתקופה זו)	ה'ע (כנ"ל)
ריקאנטי	ר' מנחם רקנטי	ה'י (בערך)	ה'ע (בערך)
מאירת עינים (רבינו יצחק דמן עכו)	ר' יצחק ב"ר שמואל	העידו לפניו על אמיתות הזוהר בשנת ה'טה	
רבינו אברהם מן ההר	ר' אברהם		ה'עה (בערך)
מאירי - בית הבחירה; מגן אבות ³⁸	ר' מנחם ב"ר שלמה לבית מאיר	ה'ט	ה'עה
ריב"א על התורה	ר' יהודה ב"ר אליעזר		חובר בשנת ה'עז
ריטב"א [עהש"ס, על הגדש"פ, ושו"ת]	ר' יום טוב ב"ר אברהם אלאשבילי	ה'י	ה'פ
רא"ש ³⁹	ר' אשר ב"ר יחיאל	ה'י	ה'פ-זח
מושב זקנים [עה"ת]	יותר ממחצית החכמים המובאים בו הם מבגלי התוס' נראה שהחבר קרוב לזמן הרא"ש, שכן הוא האחרון מהחכמים המוזכרים בו.		
הפרדס [לר' אשר ב"ר חיים]	ר' אשר ב"ר חיים	תלמיד של: ר' יהודה בן הרשב"א, והריטב"א	
תניא רבתי	לא ידוע ⁴⁰		
אמרכל	לא ידוע - היה תלמיד הרא"ש		
מצוות זמניות	ר' ישראל ב"ר יוסף הישראלי מטוליטולא, תלמיד הרא"ש		ה'פב
מאור האפילה [עה"ת]	ר' נתנאל ב"ר ישעיה	מרבני תימן הראשונים	הספר חובר ב-ה'פט
ארחות חיים; [כל בו - השערה]	ר' אהרן ב"ר יעקב הכהן מלוניל	ה'סו	ה'צ (בערך)
רבינו ירוחם (ר"ו)	ר' ירוחם ב"ר משולם	ה'ל (בערך)	ה'צד
רבינו בחיי [עה"ת]; כד הקמה; שולחן של ארבע	ר' בחיי ב"ר אשר אבן חלווה	ה'טו	ה'ק
הבתיים; מגדל דוד	ר' דוד ב"ר שמואל דאישיילא [הכוכבי]		ה'ק
המאורות	ר' מאיר ב"ר שמעון המעילי [רבו של רבינו מנוח]		
המנוחה - רבינו מנוח	ר' מנוח ב"ר יעקב [חי בתחילת האלף הששי]		
דרשות ר"י אבן שועיב	ר' יהושע אבן שועיב	ה'מ (בערך)	ה'ק (בערך)
רבינו קרשקש	ר' קרשקש ווידאל		
ריא"ז	ר' ישעיה (ב"ר אליה) אחרון ז"ל דיטראני	ה'מ	ה'ק-קג
הכריתות; ר"ש מקינון	ר' שמשון ב"ר יצחק מקינון	מבעלי התוספות	ה'קי (בערך)
טור; בעל הטורים; פירוש הטור [עה"ת]	ר' יעקב ב"ר אשר	ה'כט	ה'קג
אבודרהם	ר' דוד ב"ר יוסף אַבּוּדְרָהַם, תלמיד הטור		ה'קד
רלב"ג [הגרשוני]	ר' לוי בן ר' גרשום (גרשון)	ה'מח	ה'קד
זכרון יהודה (בן הרא"ש)	ר' יהודה ב"ר אשר	ה'ל	ה'קט
האגודה (מהרז"ך; הר"ר ז"ך)	ר' אלכסנדר זוסלין ⁴¹ הכהן		ה'קט
כפתור ופרח	ר' אשתורי [יצחק בן משה] הפרחי	ה'מ (בערך)	ה'קטו (בערך)
מגדל עוז [על הרמב"ם]	ר' שם טוב ב"ר אברהם גאון	ה'מז-ג	

³⁷ יש שכתבו שהיה חי בין השנים ה'מז-ה'ק.

³⁸ חיבוריו הנוספים של המאירי: חיבור התשובה; פירוש לספר משלי ותהלים; קרית ספר. כמו כן החיד"א מביא שחיבר את הספרים: אוהל מועד; בית יד [על נט"י]. כן לוקטו ונאספו מוסריו ב"ספר המדות" [ע"י רמ"מ משי זהב].

³⁹ הרא"ש חיבר תוספות, פסקים [על סדר הש"ס] ושו"ת. ספר שו"ת בשמים ראש - אסיפת תשובות, רובן לרא"ש וחלקן לראשונים אחרים מתקופתו. ר"י די מולינא [מגדולי דורו של הב"י והמבי"ט] הביאן לדפוס והוסיף מדברי תורתו תחת הכותרת 'כסא דהרסנא'.

⁴⁰ נאמרו דעות שונות על אודות זהות המחבר: יש שכתבו שהוא ר' יחיאל נכד ר' בנימין הרופא דוד שבה"ל, יש שכתבו שהוא ר' יחיאל בנו של הרא"ש, יש שכתבו שהוא ר' יחיאל ב"ר יקותיאל ב"ר בנימין הרופא - שחיבר גם ס' מעלת המדות [או: מעלות המידות], יש שכתבו שהוא ר' יהודה ב"ר בנימין, ויש שכתבו שהוא ר' ישעיה ב"ר אבא מרי. על פולמוס זה ראה הקדמת ש. בובר לס' שבלי הלקט השלם [אות י ואילך]. רבים כתבו שהספר הושלם בשנת ה'עד, אך ראה הקדמת ש. בובר שם [אות יד], שטען שזו טעות.

⁴¹ בשער הספר שנדפס ע"י רי"ח זוננפלד [תרנ"ט] נכתב ששמו אלכסנדר, ואילו 'זוסלין' הוא כינויו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
רבי יהושע הנגיד [שו"ת] ⁴²	ר' יהושע ב"ר אברהם	ה'ע	ה'קטו
מהר"ם חלאוה	ר' משה ב"ר דוד חלאוה (או מאלגואה, או מקנני)	ה'נ (בערך)	ה'קל (בערך)
מגיד משנה	ר' וידאל די טלושא	ה'ס	ה'קל
תורת המנחה	ר' יעקב ב"ר חננאל סקילי	תלמיד הרשב"א	נכתב בשנת ה'צז
ר"ן (רנב"ר)	ר' נסים ב"ר ראובן	ה'פ	ה'קמ-ג
אחרוני הראשונים⁴³:			
צדה לדרך	ר' מנחם ב"ר זרח		ה'קמה
צפנת פענח [עה"ת - על האב"ע]	ר' יוסף ב"ר אליעזר טוב עלם [הספרדי]	ה'צה	אחרי ה'קמח
הגהות אשר"י	ר' ישראל מקרמיז	ה'קכ	ה'קנ
מנורת המאור [אלנקאוה / הראשון]	ר' ישראל ב"ר יוסף אלנקאוה		ה'קנא
חזה התנופה [תלמיד הרא"ש]	ר' משה די ברושליש		
נמוקי יוסף	ר' יוסף חביבא	ה'ק	ה'קס
ריב"ש	ר' יצחק ב"ר ששת	ה'פו	ה'קסח
אהל מועד		ה'צה	
רבי אברהם קלויזנר (מהרא"ק)	ר' אברהם קלויזנר	ה'ק	ה'קסח
ציוני [עה"ת]	ר' מנחם ציון	ה'ק	ה'קע
מנהגי מהר"ש	ר' שלום ב"ר יצחק מנוישטט	[רבו של הגהות אשר"י]	אחרי ה'קעג
אמרי שפר [עה"ת]	ר' יהודה, ב"ר משה המהר"ם חלאוה		ה'קפ
מהר"ל [מנהגים; שו"ת]	ר' יעקב ב"ר משה סג"ל מולין	ה'קח-כ	ה'קפז
האמונות	ר' שם טוב אבן שם טוב		ה'קצ
ארחות צדיקים	לא ידוע		
רבי אביגדור קרא הראשון [שו"ת; עה"ת] ⁴⁴	ר' אביגדור קרא, ב"ר יצחק		ה'קצט
שער כבוד ה' ⁴⁵	ר' אפרים ב"ר ישראל אלנקאוה		ה'רב
תשב"ץ (רשב"ץ); מגן אבות; זהר הרקיע	ר' שמעון ב"ר צמח דוראן	ה'קכא	ה'רד
העיקרים	ר' יוסף אלבו	ה'קמ-קנא (בערך)	ה'רד (בערך)
מהר"י (מהר"י וויל); תקוני זבח	ר' יעקב ווייל	ה'קלג	ה'רטז
תרומת הדשן (מהר"א)	ר' ישראל איסרליין ב"ר פתחיה	ה'קנ	ה'רכ (בערך)
רשב"ש	ר' שלמה ב"ר שמעון דוראן	ה'קס	ה'רכז
מהר"י ברונא	ר' ישראל ב"ר חיים	ה'קס (בערך)	ה'רמ (בערך)
מהר"ם מינץ ⁴⁶	ר' משה ב"ר יצחק הלוי מינץ	ה'קעה (בערך)	ה'רמ (בערך)
מהר"ק (מהר"י קולון)	ר' יוסף ב"ר שלמה קולון	ה'קפ	ה'רמ
האגור	ר' יעקב ב"ר יהודה [ליווא] לנדא		ה'רמז
לקט יוסף [תלמיד תרומת הדשן]	ר' יוסף יוזפא ב"ר משה אוסטרייכר	ה'קפג	ה'רמח-רנ
בחינת הדת	ר' אליהו ב"ר משה אבא דילמדיגו	ה'רכ	ה'רנז (בערך)

⁴² נ"ו לרמב"ם [= ר' יהושע הנגיד ב"ר אברהם הנגיד ב"ר אברהם הנגיד בן הרמב"ם]. חכמי עדן שבתים פנו אליו בשאלות וספיקות שהתעוררו להם בפסקי הרמב"ם. את תשובותיו הם שמרו בקונטרס שנקרא: "אלמסאיל" [= השאלות].

⁴³ המופיעים בקבוצה זו, יש שהחשיבם מהאחרונים. ויש שהחשיבו את תקופת הראשונים רק עד הריב"ש [כולל]. אחרים הרחיבו את תקופת הראשונים עד מנהגים טירנא.

⁴⁴ מייחסים לר"א קרא את הספרים: הקנה, הפליאה, טעמי מצוות, אך אין ודאות בכך. היה פייטן, מפיוטיו המפורסמים: "את כל התלאה" [במתזורי אשכנז בתפילת מנחה של יוה"כ]; "אחד יחיד ומיוחד" [הושר בקהילות אשכנז לכבוד חתן העולה לתורה, הפיוט נדפס ב"סדר עבודת ישראל", וקיצור ממנו הודפס במשך דורות בסדרי ברכת המזון כ"זמר נאה לחתן"]. שימש עמו בדיינות [בפראג] ר' יום טוב ליפמן מילהויזן בעל "ספר ניצחון".

⁴⁵ אביו בעל "מנורת המאור". המעשה המפורסם "הרב אריאל" [ששבת בשממה ב'מעונות אריות' ובמוצ"ש רכב על אריה], מסופר עליו, והובא בהקדמת "פתח השער" על ספרו שער כבוד ה'.

⁴⁶ אין להחליף בינו לבין ר' משה [ב"ר יהודה] מינץ רבה של בודפסט (ה'תקי - ה'תקצא), ואף לא בינו לבין ר' משה מינץ מברודי המוזכר ב"נודע ביהודה" (אה"ע"ז סי' קטז), ואף לא בינו לבין המהר"ם מ"ץ שקדם לו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מהר"י מינץ ⁴⁷	ר' יהודה ב"ר אליעזר הלוי מינץ	ה'קסה (בערך)	ה'רסה
איסור והיתר הארוך ⁴⁸	ר' יונה גירונדי [תלמיד מהר"ש ותרומה"ד]		
אחרונים [קדמונים]:			
עקידת יצחק (בעל העקידה)	ר' יצחק ב"ר משה עראמה	ה'קפ	ה'רנד
החסידי יעבץ; יסוד האמונה; מאמר האחדות	ר' יוסף ב"ר חיים יעבץ		ה'רסז
אברבנאל ⁴⁹	ר' [דון] יצחק ב"ר יהודה אברבנאל	ה'קצז	ה'רסח-ט
צורר המור [עה"ת]	ר' אברהם ב"ר יעקב סבע	ה'ר	ה'רסט
שבט יהודה	ר' שלמה אבן וירגא [ממגורשי ספרד]		
מנורת המאור [אבוהב]	ר' יצחק אבוהב (הראשון)		
מהר"י אבוהב [על הטור]	ר' יצחק אבוהב (השני)	ה'קצג	
נימוקי ר' מנחם מרזבורק [מעיל צדק]	ר' מנחם ב"ר פנחס מרזבורק		
הליכות עולם	ר' ישועה ב"ר יוסף הלוי	ה'ר (בערך)	
רע"ב; עמר נקא	ר' עובדיה [משפחת:] ירא מברטנורא	ה'ר-רה	ה'רע-רצ
ס' יוחסין	ר' אברהם ב"ר שמואל זכות (זקוטו)	ה'ריב	ה'רעד
עין יעקב	ר' יעקב בן חביב	ה'ריט	ה'רעו
מנהגים [טירנא]	ר' יצחק אייזיק טירנא, ב"ר בנימין	לפני ה'קמה	
יכין ובעז	ר' צמח ור' שמעון דוראן		
צורר המור [עה"ת]; אשכול הכופר	ר' אברהם ב"ר יעקב סבע		ה'רפ
רא"ם [עה"ת, על הסמ"ג, שר"ת] (מזרחי)	ר' אליהו ב"ר אברהם מזרחי	ה'רי	ה'רפה-ו
רד"ך	ר' דוד הכהן		ה'רצ
תולדות יצחק	ר' יצחק ב"ר יוסף [דודו של הבי"י] קארו	ה'ריח	ה'רצה
תורה אור ⁵⁰	ר' יוסף אבן יחיא	ה'רנב	ה'רצח
מרכבת המשנה [על אבות]	ר' יוסף ב"ר משה (ב"ר יהודה) אלאשקר	ה'תל (בערך)	ה'ש (בערך)
מהר"ם אלשקר	ר' משה ב"ר יצחק אלשקר (אלאשקר)	ה'רכו	ה'שב
מהר"י בי-רב	ר' יעקב ב"ר משה בי רב	ה'רלד-ה	ה'שא-ו
מהרלב"ח	ר' לוי ב"ר חביב	ה'רמג (בערך)	ה'שה
ספורנו [עה"ת והמגילות] ⁵¹	ר' עובדיה ב"ר יעקב ספורנו	ה'רל-רמ	ה'שי
רבי נתן איגרא [השני]	ר' נתן ב"ר מנחם איגרא מקרימונא ⁵²		
שלטי הגבורים [על הר"ף]	ר' יהושע בועז		ה'שיד-טו
סדר אליהו זוטא; דבי אליהו	ר' אליהו ב"ר אלקנה קאפסאלי	ה'רנ	ה'שטו
ר"ש סירילאו (רש"ס) [על הירושלמי]	ר' שלמה ב"ר יוסף סירילאו	ה'רנב - היה ילד	ה'שיח (?)
תולעת יעקב; דרך אמונה; עבודת הקדש	ר' מאיר בן (אבן) גבאי		ה'שכ? ⁵³

⁴⁷ אין להחליף בדרשות מהר"י מינץ שחיבר נכדו. תשובות נוספות שלו נמצאות בספרים: שו"ת מהרי"ק (החדשים) סי' ה-ו); מים עמוקים (שו"ת הרא"ם ח"א) סי' לב, לט); לקט יושר; אבקת רוכל (סי' סה).

⁴⁸ אין להחליפו ברבינו יונה בעל השערי תשובה.

⁴⁹ האברבנאל חיבר ספרים רבים, מהם: פירושו על התורה והנ"ך; זבח פסח [על הגדש"פ]; ישועות משיחו; מפעלות אלוקים; מעייני הישועה; ראש אמנה.

⁵⁰ כן כתב פירוש על המגילות, לראשונה יצא לאור בכולוניא רצ"ח, ולאחרונה הוהדר מחדש בהוצאת אורים גדולים בירושלים. בנו הוא ר' גדליה אבן יחיא מחבר "שלשלת הקבלה".

⁵¹ אין להחליפו בר' עובדיה ב"ר ישראל ספורנו מבית מדרשו של רמ"ע מפאנו. חיבר גם ספר אור עמים.

⁵² היה בדורו ורבו של ר' יהושע בועז בעל שלטי הגיבורים, אשר מביאו רבות תחת השם מהר"ן. מתשובותיו הובאו גם בשו"ת מהר"ם פאדווה, ושו"ת בנימין זאב.

⁵³ בשנה זו הביא חתנו את ספרו לדפוס.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מהר"ם פאדווה/פדואה/פדובה ⁵⁴ [שו"ת]	ר' מאיר ב"ר יצחק קצנלנבוגן	ה'רלג	ה'שכה
רבי עזריאל דאינה [שו"ת; פירושי האגדות]	ר' עזריאל ב"ר שלמה דאינה	דן בתשובותיו עם המהר"ם פאדווה	
תומר דבורה; פרדס רמונים ⁵⁵ (רמ"ק)	ר' משה ב"ר יעקב קורדובירו	ה'רפב	ה'של
רמ"א ⁵⁶	ר' משה איסרליש	ה'רפ	ה'של
טעמי המצוות	ר' מנחם ב"ר משה הבבלי רקנטי		ה'שלא (בערך)
כתבי האר"י (האריז"ל) ⁵⁷	ר' יצחק ב"ר שלמה לוריא	ה'רצד	ה'שלב
רדב"ז [שו"ת; על הרמב"ם]	ר' דוד ב"ר [אבי] זמרא / ב"ר אברהם בן זמרא	ה'רלט-רמב	ה'שלג-שמט
מהר"י קורקוס	ר' יוסף קורקוס	[נ"נ עם הרדב"ז בתשובותיו]	
מהרש"ל ⁵⁸	ר' שלמה ב"ר יחיאל לוריא	ה'רע (בערך)	ה'שלד
שולחן ערוך; בית יוסף ⁵⁹	ר' יוסף ב"ר אפרים קארו	ה'רמח	ה'שלה
תקון יששכר – עיבור שנים	ר' יששכר ב"ר מרדכי בן סוסאן מערבי	ה'רע (בערך)	אחרי השלה
מבוא שערים; אמרי שפר	ר' נתן נטע [מהרודנא] ב"ר שמשון שפירא		ה'שלז
מנות הלוי; פיוט "לכה דוד"	ר' שלמה ב"ר משה אלקבץ. ר' משה קורדובירו תלמידו	ה'רסה	ה'שלו-שלט
ראשית חכמה; תוצאות חיים	ר' אליהו ב"ר משה די וידאש. הרמ"ק רבו		ה'שלט-שמה
מב"ט ⁶⁰ (ר' משה מטרנאי)	ר' משה ב"ר יוסף מטרנאי	ה'רס	ה'שמ
מהר"י בן לב (מהריב"ל)	ר' יוסף ב"ר דוד אבן לב	ה'רסה (בערך)	ה'שמ
פרקי משה [על אבות]	ר' משה אלמושינו	ה'רעח (בערך)	ה'שמ
מכתם לדוד; כתר תורה [על תר"ג מצוות] ⁶¹	ר' דוד ב"ר שלמה ויטאל	היה תלמיד חבר למהר"ם פאדווה	
סדר היום	ר' משה ב"ר מכיר		ה'שמ
משפטי שמואל [שו"ת]	ר' שמואל ב"ר משה קלעי	ה'רס	ה'שמה
אלשיך; תורת משה (מהר"ם אלשיך)	ר' משה ב"ר חיים אלשיך	ה'רסז-ח	ה'שנח
דברי ריבות	ר' יצחק ב"ר שמואל אדרבי	ה'רע	ה'שמד

⁵⁴ בקרב הפוסקים האשכנזים מקובל לכנות 'מפאדווה', אולם בשאר הספרים כונה 'מפאדובה' כשם המקום כיום, או 'מפדואה' כפי שהיה שם המקום עד לפני כחמש מאות שנה. המהר"ם מפאדווה, הדפיס את תשובות ר' יהודה מינץ [המהר"י מינץ], שהיה סב אשתו, ואת סדר גיטין וסדר חליצה של חותנו ר' אברהם מינץ, וצירף אליהם את הגהותיו. כן כתב הגהות וחיידושים על הרמב"ם – נדפסו עם הרמב"ם, ונציה ש"י.

⁵⁵ ספריו הנוספים של הרמ"ק: אור יקר; אור נערב; אילימה רבתי; זבחי שלמים; ספר גרושין; שיעור קומה; תפלה למשה.

⁵⁶ ספרי הרמ"א: דרכי משה; 'מפה' לשולחן ערוך; תורת החטאת; תורת העולה; מחיר יין; שו"ת הרמ"א; הגהות לספרים שונים, ביניהם המרדכי.

⁵⁷ "כתבי האר"י" הוא כינוי כולל לכל הספרים שנכתבו על ידי תלמידי האר"י בשמו, בעיקר על ידי תלמידו ר' חיים ויטאל - מהרח"ו. מקובל שהאר"י היה אומר, שאין אחד מכל תלמידיו שמסוגל לרדת לסוף דעתו כרח"ו. במשך שנתים שהיה האר"י בצפת, רשם רח"ו כל מילה שהוציא מפיו, ומשום כך שיטתו המובאת בספריו של רח"ו, היא השיטה המוסמכת של קבלת האר"י. על כתביו, ראה בערכו של מהרח"ו. שלושה ספרים נוספים שאינם כלולים בערכו של מהרח"ו: ספר הדרושים; ספר הכוונות; ספר הליקוטים. בשנת ה'שמ"ז שהה רח"ו בבית אחיו ר' משה ויטאל, לפתע חלה ושכב ללא הכרה משך שנה שלימה, ר' יהושע בן-נון [אב"ד צפת, שהיה גם עשיר] פנה אז אל ר' משה בבקשה שיוציא לו את הכתבים בערמה, והוא הוציא לו 600 דפים [ת"ר ניירים]. הרב בן-נון שכר 100 סופרים ובמשך שלושה ימים העתיק כל אחד 6 דפים. מיד עם סיום ההעתקה התעורר רח"ו וחזר לבריאותו. מההעתקות אלו סידרו חכמי ארץ ישראל, את הספרים הנ"ל. בשנת ה'ש"פ [שנת פטירת רח"ו], הדפיס ר' משה טרינקי גם הוא "ספר הכוונות", הספר אינו דומה במתכונתו ל"ספר הכוונות" של חכמי ארץ ישראל. המחבר עצמו לא מציין מאיזה מקורות ליקט את הספר, אך ככל הנראה היו בידו גם כתבי הרח"ו מה"ת"ר ניירים" וגם מכתבי שאר תלמידי האר"י ששרדו.

⁵⁸ ספרי המהרש"ל: חכמת שלמה; שו"ת מהרש"ל; ים של שלמה (יש"ש); יריעות שלמה; עמודי שלמה; עטרת שלמה; זמירות לשבת ולמוצ"ש עם פירוש; מגורת זהב; הנהגת מהרש"ל [נשארו בכת"י חי' לארבעה טורים ועוד].

⁵⁹ שאר ספריו של מהר"י קארו (ידוע בכינויים: הרב בית יוסף; מרן; המחבר): אבקת רוכל [שו"ת]; בדיק הבית [תוספות מהדורה שנייה על ה"בית יוסף"]; כללי הגמרא [נתחבר כפירוש על "הליכות עולם" לרבי ישועה הלוי].

⁶⁰ ספרי המבי"ט: בית אלוקים; קרית ספר; שו"ת המבי"ט.

⁶¹ נדפס בקושטא רצ"ו. חלק ממנו הוהדר מחדש בירושלים תרצ"ו, עם ביאור ר' יהודה אריה ב"ר ברוך.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מתנות כהונה [על מדרש רבה]	רבי יששכר בער כץ	חובר בשנת שמ"ד	
מעשי ה'	ר' אליעזר ב"ר אליה אשכנזי		ה'שמו
לחם משנה	ר' אברהם ב"ר משה די בוטון	ה'שה	ה'שמח
מהרש"ם	ר' שמואל ב"ר משה די מדינה	ה'רסו (בערך)	ה'שמט-נ
נחלת צבי; עטרת צבי [או"ח] ⁶²	ר' צבי הירש ב"ר יוסף הכהן		ה'שנ (בערך)
שארית יוסף [ש"ת, ביאורים על המרדכי והטור] ⁶³	ר' יוסף כ"ץ, ב"ר מרדכי גרשון		ה'שנא
שיטה מקובצת	ר' בצלאל אשכנזי	ה'רפ	ה'שנב
תיקוני שבת	ר' אברהם הלוי ברוכים (מוגרבי)		ה'שנג (בערך)
יפה תואר; יפה קול; יפה ענף; יפה מראה; יפה עינים	ר' שמואל יפה אשכנזי	ה'רפה	ה'שנה
לחם רב [או"ח]	ר' שמואל ב"ר יוסף יאסקי		ה'שנ ⁶⁴
שנים עשר דרשות (מהרש"ק)	ר' שמואל יהודה ב"ר מאיר קצנבלויגן ⁶⁵	ה'רפא	ה'שנז
אלשיך; תורת משה (מהר"ם אלשיך)	ר' משה ב"ר חיים אלשיך	ה'רסז-ח	ה'שנח
חרדים	ר' אליעזר ב"ר משה אזכרי	ה'רצג	ה'שס
מהרש"ך	ר' שלמה ב"ר אברהם הכהן	ה'רפ (בערך)	ה'שסא-ב
מדרש שמואל [על אבות]; לחם דמעה	ר' שמואל ב"ר יצחק די אוזידה	ה'שה-שטו	ה'שסד (בערך)
שפתי כהן [עה"ת]	ר' מרדכי כהן		נדפס בשנת ה'שסה
מטה משה; הואיל משה [עה"ת]	ר' משה ב"ר אברהם מ"ת	ה'ש (בערך)	ה'שסו
מהר"ל מפראג ⁶⁶	ר' יהודה ליוואני) ב"ר בצלאל	ה'רעב-רפו	ה'שסט
ערך לחם (מהריק"ש; מהריק"א)	ר' יעקב ב"ר אברהם קשטרו	ה'רפה	ה'שע
כלי חמדה [עה"ת]; כלי יקר; כלי פז (בעל הכלים)	ר' שמואל ב"ר אברהם לניאדו		ה'שע
חפצי בה	ר' יוסף מערבי [מוגרבי] אבן טבול	[תלמיד האר"י]	אחרי ה'שע
מנחת יהודה [על פירש"י עה"ת]	ר' יהודה לייב ב"ר עובדיה איילנבורג		ה'שעא
לבוש ⁶⁷	ר' מרדכי ב"ר אברהם יפה	ה'רצ	ה'שעב
שלטי הגבורים	ר' אברהם פוטלאונה משער אריה	ה'שב	ה'שעב
ראנ"ח	ר' אליהו ב"ר חיים	ה'רצ (בערך)	ה'שעג
סמ"ע; דרישה; פרישה	ר' יושע וולק כ"ץ (יהושע פלק כהן) ב"ר אלכסנדר	ה'שטו	ה'שעד
דגל אהבה; מעין גנים; ערוגת הבושם	ר' שמואל ב"ר אלחנן יעקב ארקיוולטי	ה'רצ	ה'שעו
מהר"ם מלובלין ⁶⁸	ר' מאיר ב"ר גדליה	ה'שיח	ה'שעו
חי' רבי משה קזיס	ר' משה קזיס	ה'שי	ה'שעז

⁶² אין להחליפו בנחלת צבי [לראצ"ה אייזנשטט] שנדפס על השו"ע.

⁶³ כמו כן, הוא הגיה והוציא לאור את "ספר האגודה" לר' אלכסנדר זוסלין הכהן, קראקא של"א.

⁶⁴ כך נכתב על מצבתו, אולם בשנת ה'שעד נתן הסכמה על פי' עץ שתול [על ספר העיקרים].

⁶⁵ אביו הוא המהר"ם פאדווה. ראוי לציין, כי המהרשי"ק כונה גם בשם: מינץ, כשם משפחת אמו. דבר שגרם למדפיסי המהדורה השנייה של הספר, בלבוב תקנ"ח, לקרוא לספר שנים עשר דרשות למהר"י מינץ. כינוי זה גרם לרבים לטעות וליחס את החיבור לזקנו ר' יהודה מינץ. בספר "נחלת יעקב" נאספו רבות מתשובותיו, על ידי תלמידו ר' יעקב הלפרין [בספר לוקטו תשובות מגדולי איטליה שבתקופת המהרשי"ק, וחברי וחכמי בית מדרשו]. כן נזכרו תשובותיו ביתר ספרי השו"ת שבתקופתו.

⁶⁶ ספרי המהר"ל: אור חדש; באר הגולה; גבורות ה'; גור אריה; דרושים על התורה והמצוות; דרוש נאה; דרשות המהר"ל; דרך חיים [על אבות]; הגדת מהר"ל [אכן טענו כי החיבור "דברי נגידים" על ההגדה אינו אלא זיוף בשמו]; זכר צדיק; חי' מהר"ל [על טור יו"ד]; נצח ישראל; נר מצוה; נתיבות עולם; חדושי אגדות; תפארת ישראל.

⁶⁷ הלבוש מכונה על שם ספריו - עשרה לבושים: לבוש האורה [עה"ת]; לבוש התכלת [או"ח א]; לבוש החור [או"ח ב]; לבוש עטרת זהב [יו"ד]; לבוש הבוץ והארגמן [אהע"ז]; לבוש עיר שושן [חו"מ]; לבושי אור יקרות כולל בתוכו שלושה לבושים - לבוש אבן יקרה, לבוש אדר היקר ולבוש פינת יקרת.

⁶⁸ ספרי המהר"ם: מאיר עיני חכמים [נד' בסוף הגמ' בסמוך למהרש"א, תחת השם: מהר"ם]; מנהיר עיני חכמים, ויניציאה שע"ח, מאוחר יותר נדפס הספר בשם שו"ת מהר"ם מלובלין.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
כלי יקר [עה"ת] ⁶⁹	ר' שלמה אפרים ב"ר אהרן מלונטשיץ. תלמיד המהר"ל	ה'ש	ה'שעט
שפע טל; נשמת שבתי הלוי	ר' שבתי שפטיל ב"ר עקיבא הלוי הורביץ	ה'שכה	ה'שעט
אמרי ישר [על מדרש רבה]	ר' וידאל הצרפתי		ה'שעט
משאת בנימין [ש"ת]; מצוות נשים [ביידיש]	ר' בנימין אהרן ב"ר אברהם סלניק	ה'רצ	ה'שפ
עשרה מאמרות ⁷⁰ (רמ"ע מפאנו)	ר' מנחם עזריה די פאנו	ה'שח	ה'שפ
נחלת יעקב [ש"ת]; שושנת יעקב	ר' יעקב ב"ר אלחנן הלפרין		ה'שפ ⁷¹
מלאכת שלמה [על המשנה]	ר' שלמה ב"ר ישועה עדני	ה'שכז	ה'שעט ⁷²
רבי חיים ויטאל (מהר"ח"ו) ⁷³	ר' חיים ב"ר יוסף ויטאל	ה'שג	ה'שפה?
באר שבע; צדה לדרך [עה"ת]	ר' יששכר בער ב"ר ישראל לעזר פרנס איילנבורג	ה'שי	ה'שפג
מהר"י באסאן [ש"ת] ⁷⁴	ר' יחיאל ב"ר חיים באסאן		ה'שפה
תורת אמת (מהר"א ששון)	ר' אהרן ב"ר יוסף ששון	ה'שי	ה'שפו
שני לוחות הברית (של"ה) ⁷⁵	ר' ישעיהו ב"ר אברהם הלוי הורוביץ	ה'שיח-כ	ה'שצ
יוסף אומץ ⁷⁶	ר' יוסף (יוזפא) ב"ר זליגמאן האן נורלינגן	ה'של	ה'שצ
מהרש"א ⁷⁷	ר' שמואל אליעזר ב"ר יהודה הלוי איידל'ס	ה'שטו-כה	ה'שצב
תורת חיים; צאן קדשים	ר' אברהם חיים ב"ר נפתלי צבי הירש שור		ה'שצב
מגלה עמוקות ⁷⁸	ר' נתן נטע ב"ר שלמה שפירא	ה'שמה [השערה]	ה'שצג
מהריט"ץ (מהרי"ט צהלון)	ר' יום טוב ב"ר משה צהלון	ה'שיט (בערך)	ה'שצח+
מהרי"ט (מהרי"מ"ט)	ר' יוסף טראני, ב"ר משה מטראני [המב"ט]	ה'שכח-ט	ה'שצט
נחלת יעקב [עה"ת]	ר' יעקב סולניק		ה'שצט
ב"ח; משיב נפש	ר' יואל ב"ר שמואל יפה סירקיש	ה'שכא	ה'ת

⁶⁹ ספריו הנוספים של הכלי יקר: אורח לחיים; עוללות אפרים; עיר גבורים; עמודי שש; רבבות אפרים; שפתי דעת.

⁷⁰ ספריו הנוספים של הרמ"ע מפאנו: אלפסי זוטא; חבל נביאים; ימין ה'; שבעים ושתיים ידיעות; שבתי לוחות [יש בו שני מאמרים לרמ"ע מפאנו, ומאמר אחד לר"ש אלקבץ].

⁷¹ בשנת ה' שפג היה כבר בן שבעים כפי שהוא כותב בהקדמת ספרו "נחלת יעקב". ראו לציין את ר' לייב סרוואל המופיע בספרות תקופה זו - בספרים: נחלת יהושע; מהרי"ט (סי' קמח); מהר"ם גלאנטי (סי' קכה); באר שבע (סי' עב); מהר"י לבית הלוי (כלל ב סי' כה, מ). הובא בבית שמואל (אהע"ז סי' ד ס"ק יט), ובמשאת משה ([לר"מ ישראל] אהע"ז סי' מ), ועוד.

⁷² בשנה זו נפטרו במגפה אשתו ושבעת ילדיו, וסמוך לעת ההיא הוא נפטר. יש מי שכתב שנפטר בשנת ה'שצ – כנראה מהשערה.

⁷³ ר' חיים ויטאל כתב את תורת רבו האר"י בחבוריו הגדולים: עץ חיים; פרי עץ חיים; "שמונת השערים" [הלוא הם: שער היחודים ותיקון עונות; שער מאמרי רשב"י; שער מאמרי רז"ל; שער הפסוקים; שער המצות; שער הכוונות; שער רוח הקודש; שער הגלגולים]. כן כתב את הספרים: אגרת לקץ הימין; אוצרות חיים; ארבע מאות שקל כסף; דרך חיים; לקוטי תורה; מבוא שערים; סדור אריז"ל; ספר הגלגולים; ספר החזיונות; ספר התכונה; עולת תמיד; עץ הדעת טוב; שערי קדושה. כתיבתו של רח"ו מסווגת לתקופות: הכתיבה הראשונה כוללת את "קונטרס הקיצור". כולל מה שכתב עם שמיעתו מרבו האר"י וגם מה שסדר והרחיב אחר כך. כתיבה זו נקראת [בשפת המקובלים]: "ספרי המהדורה קמא" או בקיצור "מ"ק". בשלב שני, כתב רח"ו מסכת מסודרת של כל סדר האצילות, סדר הנבואה ורוח הקודש, וסדר הגלגולים, על פי עיונו בדברי רבו והכרעותיו. כתיבה זו נקראת: "ספרי המהדורה בתרא" ובקיצור "מ"ב". כמה שנים לאחר פטירתו נמצאו חלק גדול מהכתבים של הכתיבה השלישית שציוה רח"ו לגנוז, הם הגיעו אל ר' אברהם אזולאי, והוא העבירם לר' יעקב צמח שערכם. ר"י צמח סידר את הכתבים לחמשה ספרים: קהילת יעקב; עולת תמיד; אדם ישר; אוצרות חיים [דרושי "אדם קדמון"]; זהו הרקיע [ביאורים בספר הזוהר].

⁷⁴ אין להחליפו במהר"י באסאן [ר' ישעיהו באסאן] בעמח"ס לחמי תודה, שהיה רבו של הרמח"ל, ועמד לימין הרמח"ל בזמן הפולמוס שהתעורר כנגדו. וראה להלן בערכו.

⁷⁵ מספריו הנוספים של השל"ה הקדוש: מצות תפילין; סידור "שער השמים"; שמות גיטין; בגדי ישע [על סדר מועד].

⁷⁶ אין להחליפו עם ספר יוסף אומץ שחיבר החיד"א.

⁷⁷ את המהדורה בתרא למהרש"א חיבר חתנו ר' משה ב"ר יצחק מלובלין [נפטר ה'תכט].

⁷⁸ שני ספרים כתב תחת השם "מגלה עמוקות" האחד הוא על פ' ואתחנן [קראקא שצ"ו], והשני הוא עה"ת [לכוב תקנ"ה]. כן כתב את הספרים: חידושי אנשי שם [על הרי"ף]; פירוש על הזוהר [לובלין שפ"ג]. חמשה עשר ספרים כתב, כנגלה וכנסתר, מהם שבעה על התורה - אך לא כולם נדפסו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מהר"ם שיף	ר' מאיר הכהן שיף	ה'שסה	ה'תא
אבי הש"ך ⁷⁹	ר' מאיר ב"ר משה כ"ץ		ה'תג
חסד לאברהם ⁸⁰	ר' אברהם [ב"ר ¹] מרדכי אזולאי [זקנו של החיד"א]	ה'של	ה'תד
מהרח"ש (תורת חיים)	ר' חיים שבתי ב"ר שבתי	ה'שי-שיז	ה'תז
גידולי תרומה; בינה לעיתים	ר' עזריה ב"ר אפרים פיג'ו	ה'שלט	ה'תז
נבחר מכסף; מאור עינים; רי"ף [על עין יעקב]	ר' יאשיהו ב"ר יוסף פינטו (ריא"פ)	ה'שכה	ה'תח
מגיני שלמה; שו"ת פני יהושע ⁸¹	ר' יהושע ב"ר יוסף	ה'שנג	ה'תח
ארי נוהם; זקני יהודה ⁸²	ר' יהודה אריה ממודינא [די מודינא] ב"ר יצחק	ה'שלא	ה'תח
איגרת הקודש [לער"פ]; דן ידן	ר' שמשון ב"ר פסח מאוסטרופולי		ה'תח
ראש יוסף [על טור ב"י; שו"ת]	ר' יוסף ב"ר שאול אישקאפה	ה'של	ה'תט
איתן האזרחי [שו"ת]	ר' אברהם ב"ר ישראל יחיאל רפאפורט		ה'תיא ⁷
שו"ת מהר"ש הלוי	ר' שלמה ב"ר יצחק הלוי		לפני ה'תיב ⁸³
לב שמח [על סהמ"צ; שו"ת]	ר' אברהם ב"ר שלמה אליגרי	ה'שכ	ה'תיב
קרנן אהרן [על תו"כ]	ר' אהרן ב"ר אברהם [משפחה:] אבן חיים	נחתם בשנת ה'שסט	
תוספות יום טוב ⁸⁴	ר' יום טוב [ליפמן] ב"ר צבי נתן לוי הלר [העליר]	ה'שלט	ה'תיד
שו"ת מגן גבורים	ר' דניאל אישטרושה		ה'תיד
חלקת מחוקק	ר' משה לימא	ה'שנא	ה'תטז
נשמת חיים	ר' מנשה ב"ר ישראל		ה'תיח
ווי העמודים [נכרך עם ספרו של אביו השל"ה]	ר' שבתי שעפטיל ב"ר ישעיה הלוי הורביץ	ה'שנב	ה'תכ
צמח צדק [שו"ת]	ר' מנחם מנדל ב"ר אברהם קרוכמל		ה'תכא
ש"ך ⁸⁵	ר' שבתי ב"ר מאיר הכהן	ה'שפב	ה'תכג
חנוכת התורה ⁸⁶ (הרבי ר' העשיל)	ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר יעקב	ה'שנה (בערך)	ה'תכד
נגיד ומצוה	ר' יעקב חיים צמח	ה'שמד (בערך)	ה'תכז
ט"ז [=טורי זהב]; דברי דוד	ר' דוד ב"ר שמואל הלוי	ה'שמו	ה'תכז
קיקיון דיונה	ר' יונה תאומים, ב"ר ישעיהו מפראג	ה'שנו	ה'תכט ⁸⁷
באר הגולה	ר' משה רבקש	ה'שנא	ה'תלא

⁷⁹ שו"ת לאביו של הש"ך, נדפס בספרו של הש"ך "גבורת אנשים".

⁸⁰ ספרי סבו של החיד"א – ה"חסד לאברהם": אהבה בתענוגים; בעלי ברית אברהם; אור החמה; אור הלבנה; אור הגנוז; זהרי חמה; ירח יקר; כנף רננים; מעשה חושב; מקדש מלך; קרית ארבע.

⁸¹ מתשובותיו של ה"מגיני שלמה" נתפרסמו בספרי השו"ת: תשובות גאוני בתראי [טורקא תקכ"ד]; בית חדש הישנות [פפד"מ תנ"ז]; בית חדש החדשות [קארץ תקמ"ה]; גבורת אנשים [דסוי תנ"ז], ועוד.

⁸² ספריו הנוספים של ר"א די מודינא: בחינת הקבלה; בית לחם יהודה; בית יהודה; גלות יהודה; דיואן; לב האריה; מגן וחרב; מגן וצינה; מדבר יהודה; סוד ישרים; סור מרע; פי אריה; צרי לנפש; שולחן ערוך. חיבר פיוטים חלקם כונסו בספר תפילות ישרים. מיוחס לו הפיוט הנאמר בתפילת יום כיפור קטן "יום זה יהי משקל כל חטאתי".

⁸³ בשנה זו הדפיסה אלמנתו את ספרו.

⁸⁴ ספריו הנוספים של ה"תוס' יו"ט": "מעדני יו"ט" [נקרא מקדם מעדני מלך], ו"דברי חמודות" [נקרא מקדם לחם חמודות], והם חיבוריו על הרא"ש של הסדרים זרעים קדשים וטהרות. חיבורו על הרא"ש של סדר נזיקין, נקרא "פלפולא חריפתא". כן חיבר: ביאור לספר בחינת עולם; ברית מלח; דרוש חידושי הלבנה; הגהות וביאורים לספר "גבעת המורה"; הגהות על הטור [וארשא תרכ"ב]; מגילת איבה; מלבושי יום טוב [על הפמ"ג]; צורת הבית [צורת ביהמ"ק].

⁸⁵ ספרי הש"ך: שפתי כהן [על שו"ע יו"ד וחור"מ]; נקודות הכסף; תקפו כהן; הארוך מש"ך [על הטור]; גבורת אנשים; פועל צדק; מגילת עיפה.

⁸⁶ ספריו הנוספים של הרבי ר' העשיל: חידושי הלכות על בבא קמא [לובלין תמ"ב]; חידושים והגהות על הסמ"ג [קאפוסט תרס"ז]. בין תלמידיו נמנו הש"ך, ר' שמואל קוידנובר בעל "ברכת הזבח", ור' גרשון אשכנזי בעל "עבודת הגרשוני".

⁸⁷ בשנה זו הוציאו בניו את ספרו ע"פ צוואתו, ואף כתבו הקדמות לכבודו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
תיקוני תשובה ⁸⁸	ר' אריה לייב ב"ר זכריה מנדל		ה'תלא
כנסת הגדולה; חמרא וחיי; דינא דחיי	ר' חיים ב"ר ישראל בנבנישתי [או בנבשת]	ה'שסגו	ה'תלגז
הלכות קטנות (הלק"ט) ⁸⁹	ר' ישראל יעקב ב"ר שמואל חגיז [חאגיז]	ה'שפ	ה'תלד
משפטי צדק	ר' שמואל גרמיזאן	ה'שסה (בערך)	ה'תלה (בערך)
תפארת שמואל; ברכת הזבח (מהרש"ק)	ר' אהרן שמואל ב"ר ישראל קוידנובר	ה'שעד	ה'תלו
תורת חסד [שו"ת]	ר' חסדאי ב"ר שמואל הכהן פרחיה		ה'תלז
יבין שמועה [חיבר 15 ספרים]	ר' שלמה ב"ר אברהם אלגאזי	ה'שע (בערך)	ה'תלז-תמה
שער אפרים [שו"ת]	ר' אפרים הכהן מווילנא	ה'שעו	ה'תלח
נחלת שבעה	ר' שמואל ב"ר דוד משה הלוי סג"ל	ה'שפה	ה'תמא
תפארת למשה [על שו"ע יר"ד] ⁹⁰	ר' משה ב"ר אברהם מגזע צבי		ה'תמא
מגן אברהם; זית רענן [על ילקוט שמעוני]	ר' אברהם אבלי הלוי גומבינר	ה'שצז	ה'תמג
אור חדש [על אר"ח]	ר' חיים ב"ר בנימין זאב [וולף] בוכנר	ה'שע (בערך)	ה'תמד
עטרת זקנים	ר' מנחם מנדל ב"ר משולם אויערבך	ה'שפ	ה'תמט
זבח השלמים; קרבן חגיגה (המג"ן)	ר' משה ב"ר יהונתן גלנטי (ר' משה גלאנטי השני)	ה'שפ	ה'תמט
עבודת הגרשוני; חדושי הגרשוני	ר' גרשון ב"ר יצחק אשכנזי	ה'שפ (בערך)	ה'תנג
הזכרונות; דבר שמואל (מהר"ש אבוהב)	ר' שמואל ב"ר אברהם אבוהב ⁹¹	ה'שע	ה'תנד
גט פשוט; שמות בארץ ⁹² (מהר"ם בן חביב)	ר' משה ב"ר שלמה ן' חביב	ה'תיד	ה'תנו
פרי חדש; מים חיים [על הש"ס, רמב"ם ושו"ת]	ר' חזקיה די סילוה	ה'תטז-יט	ה'תנוח
קול הרמ"ז (רמ"ז)	ר' משה ב"ר מרדכי זכות	ה'שפה	ה'תנח
בית שמואל	ר' שמואל ב"ר אורי שרגא פייבוש מפירודא	ה'ת ?	ה'תנח
עולת תמיד - עולת שבת	ר' שמואל ב"ר יוסף [מכונה אורגלר]	[המג"א מביאו]	ה'תס
אחרונים:			
יסוד יוסף; נעימה קדושה	ר' יוסף יוסקא		ה'תס
פרי עץ חיים	ר' חיים אביגדור		ה'תס
חוות יאיר; מקור חיים [על אר"ח]	ר' יאיר חיים ב"ר משה שמשון בכרך	ה'שצח	ה'תסב
מסורת הש"ס	ר' יוסף שמואל ב"ר צבי		ה'תסד
אילת אהבים; עץ חיים; זית רענן	ר' שלמה ב"ר דוד די אוליוורה		ה'תסח
אליה רבה ⁹³	ר' אליהו ב"ר בנימין וולף שפירא	ה'תכ (בערך)	ה'תעב
גינת ורדים ⁹⁴ ; גן המלך; דרכי נועם [שו"ת]	ר' אברהם ב"ר מרדכי הלוי	ה'תי	ה'תעב
קב הישר	ר' צבי הירש ב"ר אהרן שמואל קאייידנובר		ה'תעב
מעיל צדקה	ר' יונה ב"ר אליהו לאנדסופר	ה'תלח	ה'תעג
אבן העוזר	ר' עוזר ב"ר מאיר כץ		ה'תעה
אשל אברהם	ר' אברהם ברודא (פפד"מ)	ה'תי	ה'תעז
שפתי חכמים [על פי רש"י]	ר' שבתי ב"ר יוסף משורר בס	ה'תא	ה'תעח

⁸⁸ נדפס בקראקא תכ"ו. הספר נכתב בשפת היידיש, והוא יקף המציאות. נודע בשם "דער הויכער רבי לייב" [=רבי לייב הגבוה].

⁸⁹ ספריו הנוספים של בעל הלק"ט: אורח מישור; זכרון לבני ישראל; עץ החיים [על המשניות]; פתיל תכלת [על אזהרות של רשב"ג]; קרבן מנחה; תחלת חכמה.

⁹⁰ בספר "נר תמיד" [עמ"ס כריתות, לר"ב בנדט] הובאו הגהות של ה"תפארת למשה" שרשם על גליון גמרתו. מחבר הספר מודיע בהקדמתו, שכאשר הוא כותב "מצאתי" הכוונה בעיקר לגמרתו של ר' משה.

⁹¹ בשער הספר נכתב שהיה בזמן הגידולי תרומה, כנה"ג והרמ"ז. כמו"כ המגן אברהם סי' שב ס"ק ב-ה [ובמקומות נוספים] מביאו.

⁹² ספר "שמות בארץ" כולל את החיבורים: יום תרועה; תוספת יום הכיפורים; כפות תמרים.

⁹³ במהדור' זכרון אהרון כתבו אליה רבא - באות אל"ף, אולם בהרבה אחרונים ובדפוסים הישנים [זולצבך תקי"ז; פיורדא תקכ"ח] נכתב באות ה"א.

⁹⁴ אין להחליף עם הגינת ורדים שחיבר הפמ"ג. בשער הספר נכתב חסר: "גנת ורדים".

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חכם צבי	ר' צבי הירש ב"ר יעקב אשכנזי	ה'תכ	ה'תעח
כוס הישועות (מהרש"ך)	ר' שמואל ב"ר יוסף שוטיין		ה'תעט
סמיכת חכמים	ר' נפתלי ב"ר יצחק כץ	ה'תכ	ה'תעט
כרם שלמה; פני שלמה [שר"ת]	ר' שלמה ב"ר יוסף אמארייליו		ה'תפא
ידי משה [על מדרש רבה]	ר' יעקב משה ב"ר אברהם העלין אשכנזי		ה'תפו
משנה למלך; פרשת דרכים; דרך מצוותיך	ר' יהודה רוזאניס, ב"ר שמואל	ה'תיז	ה'תפז
מגן שאול ⁹⁵ [שר"ת]	ר' חנניה שאול	ה'תנח (בערך)	ה'תפח
שבט מוסר	ר' אליהו הכהן ב"ר אברהם האייתמרי		ה'תפט
טירת כסף [עה"ת]	ר' חיים אברהם ב"ר בנבנישטי גאטיניו	ה'תכ	אחרי ה'תפה
ראש משביר	ר' משה ב"ר אברהם בירדוגו		ה'תצא
פנים מסבירות ⁹⁶	ר' [יחזקיה] יהושע יחזקאל פייבל ב"ר יונה תאומים	ה'תיג-תטו	⁹⁷
ילקוט מעם לועז [בה'תצא - הדפיס את המל"מ]	ר' יעקב ב"ר מכיר כולי	ה'תמה-ט	ה'תצב
חמדת ימים	לא ידוע ⁹⁸	נדפס ה'תצא-ב	
תורת השלמים; שבות יעקב; חק יעקב ⁹⁹	ר' יעקב רישר, ב"ר יוסף באקאפען	ה'תל	ה'תצג
מחנה אפרים	ר' אפרים נבון	ה'תלז	ה'תצה
נשאל דוד [שר"ת]	ר' דוד ב"ר אברהם אופנהיים	ה'תכד	ה'תצז
נזירות שמשון [אר"ח]; תוספות חדשים	ר' שמשון [חסיד] בלוך		ה'תצח
לחמי תודה	ר' ישעיהו ב"ר ישראל חזקיהו באסאן		ה'תצט
ידי אליהו	ר' אליהו ב"ר דוד גאליפאפא		ה'תק
לית חן ואור יקרות	ר' אריה יהודה לייב ב"ר שמואל גרשון [סירקיש ²]	נד' בשנת תקב	היה נינו של הב"ח
קרית חנה [שר"ת]	ר' גרשון קובלענץ מזיא ב"ר יצחק [משפחה: משה-זליגמאן]		ה'תקב (בערך)
אור החיים; ראשון לציון; פרי תאר ¹⁰⁰	ר' חיים ב"ר עטר	ה'תנו	ה'תקג
פנים מאירות; אמרי אש (מהר"ם א"ש)	ר' מאיר א"ש [=איזנשטט]	ה'תל	ה'תקד
יוסף לקח [עה"ת] ¹⁰¹	ר' חיים ב"ר יעקב אבואלעפיא (השני ¹⁰²)	ה'תכ-ל	ה'תקד
אמונת חכמים	ר' אביעד שר שלום ב"ר מנחם שמשון באזילה		ה'תקד
חזון נחום [על המשנה - קדשים טהרות]	ר' אליעזר ב"ר יעקב [משפחה: נחום]	ה'תכג (בערך)	ה'תקה ¹⁰³

⁹⁵ חלקו עוסק בחי' על הרמב"ם. בחלק זה, מדף כג ב, מופיעים חידושי בנו ר' יעקב [נפ' ה'תצט].

⁹⁶ את ספרו "פנים מסבירות", הוציא לאור בתקופת רבנותו בפרעמישלא, כנגד "פנים מאירות" של ר' מאיר אייזנשטאט [מהר"ם א"ש]. כן חיבר את הספר תקע שופר [בשנת תע"ח פוטר מהרבנות בפרעמישלא, הוא עבר לברסלאו ושם פרסם את הספר - קול תרועת חרם כנגד קהילת פרעמישלא].

⁹⁷ בשנת ה'תצא היה עדיין בחיים.

⁹⁸ ספר חמדת ימים הוא ספר העוסק במוסר קבלי, במנהגים ובנוסחי תפילות. מחברו של הספר אנונימי, ושאלת זהותו – אם הוא אחד ממקובלי צפת, או נתן העזתי [נביא השקר של ש"צ] שר"י, או מחבר אחר, עוררו פולמוס רב.

⁹⁹ ספריו הנוספים של ר' יעקב רישר: מנחת יעקב [על תורת החטאת לרמ"א]; סולת למנחה; עיני יעקב [על עין יעקב]; פאר יעקב. נודע גם בשם: יעקב באקאפען [בְּקוֹפֶן], את השם רישר קיבל בעיר ריישא [ז'שוב] שבתחילה כיהן בה כ"מרא דאתרא", ועל שמה נקרא "רישר".

¹⁰⁰ הספר פרי תואר של ה"אור החיים" נדפס יחד עם ה"פרי חדש" לר' חזקיה די סילוה, בספר פירות גינוסר [על שו"ע יו"ד].

¹⁰¹ ספריו הנוספים של ר' חיים אבולעפיה: חמדת ימים; חנן אלוקים; ישרש יעקב [על עין יעקב]; מקראי קודש; עץ החיים; שבות יעקב [על עין יעקב].

¹⁰² אין להחליפו עם ר' חיים ב"ר יעקב אבואלעפיא הראשון [נפטר ה'תרל] שהיה אבי המשפחה ואחד הרבנים המובהקים בדורו. נכדו ר' יעקב אבואלעפיא היה רבה של טבריה לפני חורבנה, ונינו ר' משה אבואלעפיא, הוא אביו של ר' חיים אבואלעפיא השני.

¹⁰³ כך מופיע ב"שם הגדולים" [כת"י ניו יורק], אולם בשער הספר שנדפס בשנת תק"ח משמע שהיה עדיין חי, ובאנציקלופדיה גדולי ישראל [מרגליות] נכתב שנפטר בשנת תק"ב.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מסילת ישירים ¹⁰⁴ (רמח"ל)	ר' משה חיים ב"ר יעקב חי לוצאטו	ה'תסז	ה'תקז [אולי קודם]
מרכבת המשנה [על המכילתא]	ר' דוד משה אברהם מרוהטין	¹⁰⁵	
בעל שם טוב (בעש"ט)	ר' ישראל ב"ר אליעזר	ה'תנח	ה'תקח
באר היטב [על שו"ע אר"ח ואהע"ז] ¹⁰⁶	ר' יהודה אשכנזי		ה'תקח
משנה כסף [על הרמב"ם]; סוכת דוד [עה"ת]	ר' דוד ב"ר ברוך שירירו		ה'תקח
אדמת קודש	ר' נסים חיים משה מזרחי		ה'תקט
עוז והדר [עמ"ס ע"ז]	ר' שמואל ב"ר יצחק אלבאז	ה'תנח	ה'תקט
פרי הארץ (נר מזרחי) [שו"ת]	ר' ישראל מאיר ב"ר יוסף מזרחי		אחרי ה'תקט
שמש צדקה [שו"ת]	ר' שמשון ב"ר יהושע משה מורפורגו		ה'תקי
יד אליהו	ר' אליהו ב"ר שמואל	ה'תכ (בערך)	ה'תקי (בערך)
זרע יצחק	ר' יצחק לומברוזו (הראשון)	ה'תמ	ה'תקיב
מעשה רוקח [על המשנה]	ר' אלעזר [רוקח] ב"ר שמואל שמעלקע מרגליות		ה'תקיב
משפט וצדקה ביעקב (יעב"ץ)	ר' יעקב ב"ר ראובן אבן צור		ה'תקיג
בתי כהונה [שו"ת]	ר' יצחק בן יהודה לייב הכהן רפאפורט		ה'תקטו (בערך)
מהר"י אלגאזי [שו"ת] ¹⁰⁷	ר' יעקב ישראל אלגאזי	ה'תמ	ה'תקטז
פני יהושע	ר' יעקב יהושע פאלק	ה'תמא	ה'תקטז
פחד יצחק [אנציקלופדיה]	ר' יצחק חזקיה ב"ר שמואל למפרונטי [לאמפרונטי]	ה'תלט	ה'תקיז
פרשת הכסף [על הרמב"ם]	ר' שמואל מאיר סורנגה	נדפס בשנת ה'תק"ח	אחרי שנת ה'תקיח
בארות המים; באר יצחק; באר לחי	ר' יצחק שאנג"י	ה'תמג	ה'תק"ט
פרי צדיק [על שו"ע, ושו"ת] (מהר"ש)	ר' רפאל ידידיה ברוך ב"ר ישועה צרור	ה'תמא	מהר"י עייאש תלמידו
לקט הקמח ¹⁰⁸ (המני"ח)	ר' משה ב"ר ישראל יעקב [בעל הלק"ט] חגיז	ה'תלב	ה'תקכא
בית יהודה ¹⁰⁹ (מהר"י עייאש)	ר' יהודה ב"ר יצחק עייאש	ה'תס-תסה	ה'תקכא
קרית מלך רב	ר' יהודה ב"ר אפרים נבון. בן המחנה אפרים	ה'תסז	ה'תקכא
מגן גבורים [עשה"ס]; מעין גנים	ר' אליעזר ב"ר שמואל משה די אבילה	ה'תעד	ה'תקכא
קרבן העדה; שיירי קרבן [על הירושלמי]	ר' דוד ב"ר נפתלי הירש פרנקל	ה'תסז-ח	ה'תקכב
נזירות שמשון	ר' שמשון ב"ר משה בלוך		לפני ה'תקכד

¹⁰⁴ ספריו הנוספים של הרמח"ל: אדיר במרום; אוצרות רמח"ל; גזני רמח"ל; דעת תבונות; דרך ה'; דרך חכמה; דרך תבונות; דרך חוקר ומקובל; לישירים תהלה; לשון לימודים; מאמר החכמה; מאמר העיקרים; מאמר על האגדות; ספר ההגיון; ספר הכללים; ספר המליצה; קל"ח פתחי חכמה [הקדמת הספר נדפסה גם בנפרד - "דרך עץ חיים"]; רזין גניזין; שבעים תקונים; תקונים חדשים.

¹⁰⁵ ר' ראובן מרגליות זיהה את רבי אברהם דוד משה מרוהטין, כרבי "אדם בעל שם" - רבו של הבעש"ט, ומנהיגם של הצדיקים הנסתרים בתקופה שקדמה לגילוי החסידות. לדעתו, הוא נתכנה בשם רבי אד"ם, משום שזהו ראשי תיבות של שמו. ברם, נעשו מספר נסיונות נוספים לזיהויו של רבי אדם.

¹⁰⁶ אין להחליפו בכאר היטב על שו"ע וחור"מ, לר' זכריה מענדיל [ב"ר אריה לייב הגבוה, אב"ד קראקא]. ¹⁰⁷ ה"באר היטב" חובר [על חלק אר"ח ואבהע"ז] על ידי ר"י אשכנזי רבה של טיקטין, והושלם על ידי רז"מ מבעלז [על חלק יו"ד וחור"מ]. אכן, נכתבו חיבורים נוספים בשם "באר היטב" שלא זכו להיות נפוצים כמוהו. רבי משה פרנקפורט חיבר אף הוא "באר היטב" על חלק "חושן משפט", ור"י אשכנזי חיבר "באר היטב" אף על חלק "יורה דעה", אך חיבורים אלו נפוצים פחות, ואינם מודפסים בשולי השולחן ערוך [מהדפוסים המצויים].

¹⁰⁷ ספריו הנוספים של מהר"י אלגזי: אמת ליעקב; ארעא דרבנן; וידי תלמידי חכמים; חוג הארץ; מגיד דבריו ליעקב [על הגדש"פ]; מענה לשון; נאות יעקב; קהילת יעקב; שארית יעקב; שלמי ציבור ושלמי חגיגה; שמע יעקב.

¹⁰⁸ ספריו הנוספים של מהר"מ חגיז [חאגיז]: אלה המצוות; לקט הקמח; משנת חכמים [על מ"ח קניני התורה]; פרשת אלה מסעי; צרור החיים; שפת אמת; שתי הלחם [שו"ת]. ¹⁰⁹ ספרי פולמוס שכתב כנגד נחמיה חיון [מגדולי השבתאים בזמנו] והנהיגם אחריו: אגרת הקנאות; למען דעת כל עמי הארץ [נקרא גם "לחישת שרף"]; מלחמה לה'; עדות לישראל; שבר פושעים.

¹⁰⁹ ספריו הנוספים של מהר"י עייאש: מטה יהודה [על שו"ע או"ח]; שבט יהודה [על יו"ד]; לחם יהודה [על הרמב"ם]; עפרא דארעא [הגהות על "ארעא דרבנן" למהר"י אלגאזי]; "קול יהודה" [דרשות עה"ת].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
יערות דבש ¹¹⁰	ר' יהונתן ב"ר נתן נטע אייבשיץ	ה'תנ	ה'תקכד
יש מנחלין	ר' פנחס ב"ר משה קצנלבוגן	ה'תנא	ה'תקכז
מעשה רוקח [על הרמב"ם]	ר' מסעוד חי רקח	ה'תנ	ה'תקכח
בני שמואל	ר' משה ב"ר שמואל עדאווי		ה'תקכח
שדה הארץ	ר' אברהם ב"ר שמואל מיוחס		ה'תקכח
קרנן נתנאל	ר' נתנאל ווייל	ה'תמז	ה'תקכט
בן ידיד; חלקו של ידיד; אמר ידיד	ר' ידידה שמואל טאריקה		ה'תקכט (בערך)
מצודת דוד ומצודת ציון [על התנ"ך] (מצודות)	ר' דוד אלטשולר (רד"א) ¹¹¹	ה'תמז	ה'תקל
קול אריה	ר' אריה לייב "מוכח" מפולנאה, ב"ר יחיאל מיכל		ה'תקל
בית דוד [על המשנה]	ר' דוד חיים ב"ר יהודה משה קורינאלדי		ה'תקלא
פרי האדמה; מזבח אדמה; פני אדמה; מנחת ביכורים	ר' רפאל ב"ר שמואל מיוחס	ה'תסא	ה'תקלא
דרכי ישרים (פרימישולן)	ר' מנחם מנדל ב"ר אליעזר		ה'תקלא
מגלת ספר [על הסמ"ג]	ר' בנימין ב"ר דוד קאזיס. תלמידו של החזן נחום		
יד מלאכי	ר' מלאכי ב"ר יעקב הכהן	ה'תס (בערך)	ה'תקלב
רבי דב בער [המגיד] ממזריטש	ר' דב בער ב"ר אברהם ¹¹²	ה'תסד	ה'תקלג
חמד משה	ר' גדליה משה ב"ר צבי הירש מלאשיץ		ה'תקלג
צדקה ומשפט [שו"ת]	ר' צדקה ב"ר משה חוצין	ה'תנט	ה'תקלג
שיח יצחק [עמ"ס יומא]	ר' יצחק ב"ר יעקב נוניס-ואיס		לפני ה'תקלד
מרכבת המשנה [אלפאנדר]	ר' אהרן ב"ר משה אלפאנדר	ה'תסא	ה'תקלד
קהלת יעקב	ר' יעקב אלבעלי ¹¹³		ה'תקלד
שער המלך	ר' יצחק נוניס ב"ר משה בילומנטי	ה'תע-תעה	ה'תקלד
משחא דרבנותא	ממחברי הספר: ר' מסעוד רפאל אלפסי		ה'תקלה
יעב"ץ [חיבר כ-50 ספרים] ¹¹⁴	ר' יעקב ב"ר צבי עמדין	ה'תנז-ח	ה'תקלו
זכרון יוסף [שו"ת]	ר' יוסף [משה] ב"ר מנחם מנדל שטיינהרט	ה'תס	ה'תקלו
נהר שלום (הרש"ש; השמ"ש) ¹¹⁵	ר' שלום מזרחי ידיע שרעבי	ה'תפ	ה'תקלז
שולחן גבוה [על שו"ע]	ר' יוסף ב"ר אברהם מולכו	נחתם בשנת ה'תקכג ¹¹⁶	
חסד לאברהם (ר' אברהם המלאך)	ר' אברהם, ב"ר דב בער המגיד ממזריטש	ה'תקא	ה'תקלז
אור עולם; ברית עולם ¹¹⁷	ר' משה דוד וואלי [מתלמידי הרמח"ל]		ה'תקלז
תוספת שבת	ר' רפאל ב"ר חיים מייזליש [מהארחוב] ¹¹⁸		ה'תקמ
תולדות יעקב יוסף ¹¹⁹ ("תולדות")	ר' יעקב יוסף כץ מפולנאה	מתלמידי הבעש"ט	נדפס בשנת ה'תקמ

¹¹⁰ ר' יהונתן חיבר ספרים רבים [חלקם נכתבו ע"י תלמידיו], מהם: אורים ותומים [על שו"ע חו"מ]; בינה לעתים; בני אהובה; ברכת יהונתן; גבורת יהונתן; דברי יהונתן; דעת יהונתן; חסדי יהונתן; חצי יהונתן; כרתי ופלתי [על שו"ע יו"ד]; לוחות עדות; מאמר יהונתן [פירוש על חד גדיא]; מדרש יהונתן; מטה יהונתן; מתוק מדבש; נפש יהונתן; עמודי יהונתן; צפיחת הדבש; קשת יהונתן; שירי מצות [נקרא גם "תרי"ג מצוות"]; שם עולם; שר האלף; תפארת יהונתן; תפארת ישראל.

¹¹¹ הפירוש נכתב ע"י רד"א, אולם בנו רבי יחיאל הלל השלים אותו.

¹¹² תלמידי המגיד ממעזריטש: בנו ר' אברהם [המלאך]; ר' אלימלך מליזענסק; ר' זושא מאניפולי; ר' שנאור זלמן מלאדי.

¹¹³ ר' יעקב היה מהמסכימים על "שער המלך".

¹¹⁴ יעב"ץ חיבר למעלה מארבעים ספרים בכל מקצועות התורה, מהם: הגהות וחידושים עה"ש [נד' בש"ס וילנא]; לחם שמים [על המשניות]; מגדל עוז; מגלת ספר; מור וקציעה [על שו"ע או"ח]; מטפחת ספרים; סידור חזון שמים; לשון זהורית; עץ אבות; ציצים ופרחים; שאילת יעב"ץ; שפת אמת; תורת הקנאות.

¹¹⁵ ספריו הנוספים של הרש"ש: סידור הרש"ש; פירוש השמ"ש; רחובות הנהר; אמת ושלוש; חסדי דוד.

¹¹⁶ הקדמתו על יו"ד נכתבה בשנת ה'תקכג, ואילו על או"ח נכתבה בשנת ה'תקיד.

¹¹⁷ אין להחליפו עם "ברית עולם" על ס' חסידים שכתב החיד"א.

¹¹⁸ בהקדמה לספרו שיצא בשנת ה'תקכז, כתב שהגיע לימי שיבתו.

¹¹⁹ ספריו הנוספים של בעל ה"תולדות": בן פורת יוסף; צפנת פענח. מייחסים לו גם את הספר "כתונת פסים".

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
פני משה; מראה הפנים	ר' משה ב"ר שמעון מרגליות	הג"א בהיותו בן 7 למד אצלו	ה'תקמא
מרכבת המשנה; שולחן עצי שטים	ר' שלמה ב"ר משה מחלמא	ה'תעו-ז	ה'תקמא
זרע אברהם	ר' אברהם כטורזא		ה'תקמא
שונה הלכות [על בה"ג]; לב שלם	ר' שלמה ב"ר יחיאל הכהן שלם		ה'תקמא
סדרי טהרה; חידוד הלכות	ר' אלחנן ב"ר שמואל זנוויל אשכנזי		ה'תקמא (בערך)
כסא אליהו; אדרת אליהו	ר' אליהו ב"ר משה [משפחה:] ישראל	ה'תע (בערך)	ה'תקמד
שאגת אריה; טורי אבן; גבורת ארי	ר' אריה לייב ב"ר אשר וולרשטיין (גינצבורג)	ה'תנה (בערך)	ה'תקמה
מירא דכייא	ר' מרדכי ברוך קארבאליי		ה'תקמה (בערך)
מכתם לדוד; קדשי דוד; חסדי דוד	ר' דוד חיים שמואל חסאן		ה'תקמה-פד
משנת חכמים (קרמניץ)	ר' משולם פייבוש ב"ר דב בער הלוי הורוביץ		ה'תקמה
רבי שמחה מדעסוי	ר' שמחה ב"ר צבי חריף		ה'תקמו
נועם אלימלך (ליז'ענסק)	ר' אלימלך ב"ר אליעזר ליפא [ליפמן]		ה'תקמו-ז
דין אמת ¹²⁰	ר' יצחק ב"ר יהודה נבון [נכדו של המחנ"א]		ה'תקמו
נהר שלום [על אר"ח]	ר' שבת ב"ר אברהם וינטורה	ה'תצ (בערך)	ה'תקנ
בנין אריאל	ר' שאול ב"ר אריה לייב	ה'תעז	ה'תקנ
מדרש פנחס (קוריץ)	ר' פנחס ב"ר אברהם שפירא	ה'תפה	ה'תקנ
רב ייבי [עה"ת] (אוסטראה)	ר' יעקב יוסף ב"ר יהודה לייב. [ייב"י]		ה'תקנא
בגדי ישע [שו"ת] ¹²¹	ר' ישעיה ב"ר חיים עטיה	ה'תצב	ה'תקנב
חסדי דוד [על התוספתא] ¹²²	ר' דוד ב"ר יעקב פארדו	ה'תעח (בערך)	ה'תקנב
פרי מגדים [פמ"ג] ¹²³	ר' יוסף ב"ר מאיר תאומים	ה'תפז	ה'תקנב
חק נתן	ר' נתן ב"ר אברהם בורג"ל		ה'תקנב
לשון זהב ¹²⁴	ר' דוד טעבלי הכהן שיף		ה'תקנב
נחלת יעקב [על מסכתות קטנות]	ר' יעקב [יאקב] ב"ר ברוך נוימבורג		ה'תקנ-ג
לשון הזהב	ר' זאב וולף ב"ר אליעזר מליז'ענסק	ה'תמ	ה'תקנג
נודע ביהודה; צל"ח; דגול מרבבה	ר' יחזקאל סג"ל ב"ר יהודה לנדא	ה'תעג	ה'תקנג
תבואות שור - שמלה חדשה	ר' אלכסנדר סענדר ב"ר אפרים שור	ה'תצז ¹²⁵ ראה הערה	ה'תקנז
מהר"ש לניאדו	ר' רפאל שלמה ב"ר שמואל לניאדו	ה'תע (בערך)	ה'תקנד
בית דינו של שלמה	ר' רפאל שלמה ב"ר שמואל לאניאדו		ה'תקנד
יסוד ושוש העבודה	ר' אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה מהורודנא		ה'תקנד
בנין שלמה	ר' נתן מאז		ה'תקנד (בערך)
מלאכת יום טוב; קדושת יום טוב	ר' יום טוב ליפמן ב"ר אברהם שמואל היילפרין		ה'תקנה
יצחק ירנן; אגורה באהל ¹²⁶	ר' אליקים ב"ר יצחק גאטיניו		ה'תקנה
יושר דברי אמת; דרך אמת (זבוריז)	ר' משולם פייבוש ב"ר אהרן משה הלוי הלר	ה'תק	ה'תקנה

¹²⁰ אין להחליפו בקונטרס "דין אמת" ובו שו"ת לאביו ר' יהודה, ונדפס בתוך ספרו קרית מלך רב.

¹²¹ אין להחליפו בבגדי ישע [על או"ח - שו"ע ומג"א] לר' ישעיה ב"ר שמחה ווינר [נד' ע"י המחבר בשנת ה'תקלד. הנוב"י חתום על הסכמה לספרו].

¹²² ספריו הנוספים של ר"ד פארדו: חוקת הפסח; למנצח לדוד; מזמור לדוד; מכתם לדוד [שו"ת]; משכיל לדוד [עה"ת]; ספרי דבי רב [על הספרי]; שושנים לדוד [על המשניות].

¹²³ ספריו הנוספים של ה"פרי מגדים": אַם לבינה; גינת ורדים; הגיון לב; מתן שכרן של מצוות; נועם מגדים; ספר המגיד; ספר נטריקן; פורת יוסף; ראש יוסף; שושנת העמקים; תיבת גמא. כן נדפס שו"ת הפרי מגדים, שליקט ר' אפרים לייכטג מספרי הפרי מגדים.

¹²⁴ אין להחליפו בספר לשון הזהב לר' זאב מליז'ענסק, שחי אף הוא בתקופה זו [נפטר בגיל 113].

¹²⁵ כן מובא באנציקלופדיה לתולדות ישראל [מרגליות]. אולם ראה נודע ביהודה מהדו"ק יו"ד סי' כב, שכתב עליו: "הגאון הזה היה ממש יחיד בדורנו".

¹²⁶ ר' יצחק חיבר גם: תועפות ראם על רש"י והרא"ם [עה"ת], ואין להחליפו בתועפות ראם על היראים [לר' אברהם אבא ב"ר אליהו שיף].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
יד הקטנה	ר' דב בעריש גוטליב		ה'תקנז ¹²⁷
אור המאיר (זיטומיר)	ר' זאב וולף הלוי		ה'תקנז
הגר"א (הגאון מווילנא) ¹²⁸	ר' אליהו ב"ר שלמה זלמן לנדי מווילנא	ה'תפ	ה'תקנח
עוד יוסף חי	ר' יוסף זרקא	ה'תפב	ה'תקנח
מאור עינים; ישמח לב ¹²⁹ (טשרנוביל)	ר' מנחם נחום ב"ר צבי הירש טברסקי	ה'תצ	ה'תקנח
דרך המלך ¹³⁰ [על הרמב"ם]	ר' רפאל יוסף ב"ר [יהודה?] רבי [-שם פרטי]		ה'תקנח
מקור ישראל [ש"ת]	ר' ישראל יעקב בורלא		ה'תקנט
חי' הש"ס; הפלאה שבערכין	ר' ישעיה ברלין פיק		ה'תקנט (בערך)
מנורת זהב (ר' זושא מאניפולי)	ר' זושא ב"ר אליעזר ליפא [ליפמן]		ה'תקס
תורת אמת; משנת ר' נתן (מרנ"א)	ר' נתן ב"ר יעקב שמעון אדלר צור ווינדמיהל	ה'תקב	ה'תקס
בית ישחק; בית מועד	ר' יצחק ב"ר אליקים גאטיניו. אביו מח"ס "יצחק ירנ"		ה'תקס
דגל מחנה אפרים	ר' משה חיים אפרים מסאלדיקוב, ב"ר יחיאל אשכנזי	ה'תקח	ה'תקס
רבי יעקב שמשון (שפיטווקא)	תלמיד המגיד ממזריטש ור' פנחס מקוריץ	ה'תקב (בערך)	ה'תקסא
אור חדש [על הש"ס]	ר' אלעזר ב"ר אלעזר קאליר		ה'תקסב
מהר"ט אלגאזי (מהריט"א) ¹³¹	ר' יום טוב ב"ר ישראל יעקב	ה'תפז	ה'תקסב
עצי אלמוגים; עצי ארזים	ר' נח חיים צבי ברלין	ה'תצד	ה'תקסב
יד המלך [על הרמב"ם] ¹³²	ר' אליהו פאלומבו		לפני ה'תקסד
ושב הכהן [ש"ת]; תורת יקותיאל	ר' רפאל ב"ר יקותיאל הכהן זיסקינד	ה'תפג	ה'תקסד
פעולת צדיק; זבח תודה; עץ חיים (מהר"ץ)	ר' יחיאל ב"ר יוסף צאלח	ה'תעד	ה'תקסה
הפלאה; המקנה; פנים יפות	ר' פנחס ב"ר צבי הירש הלוי הורוויץ	ה'תצא	ה'תקסה
תשע שיטות	ר' צבי הירש ב"ר יששכר דב בעריש רוזאניש		ה'תקסה
משלי יעקב; אהל יעקב; קול יעקב (המגיד מדובנא)	ר' יעקב ב"ר זאב קראנץ	ה'תקא	ה'תקסה

¹²⁷ נפטר בגיל צעיר - בשער הספר נכתב: "ויען שבעו"ה נשבה ארון הקודש בעל המחבר זצ"ל, ודיין האמת השקיע שמשו שלא בעונתו".

¹²⁸ להלן חלק מהספרים בהם נקבצו דברי תורת הגר"א: אבן שלמה; אדרת אליהו; איל משולש; אליהו רבא [על המשניות ס' טהרות]; אמרי נועם; אשי ישראל [סידור]; באורי אגדות; ביאור הגר"א [לשו"ע]; ברייתא מעשה תורה עם הוספות; דברי אליהו; דקדוק אליהו [נקרא גם ספר דקדוק קטן]; הגהות הגר"א [על המשניות]; על המדרשים; עהש"ס בבלי וירושלמי; על התוספתא; היכלות הזהר [עם ביאור הגר"א]; חי' וביאורי הגר"א; ביאור לנ"ך [על מעשה המרכבה ביחזקאל, ס' יונה, כמה פסוקים מחבקוק, משלי והמגילות. חלקם נקבצו אף בס' ברק השחר]; יהל אור; לוח [חשבון השנים מימות יהושע עד חורבן הבית]; ליקוטי הגר"א; מעשה רב; קול אליהו; סערת אליהו; עליות אליהו; פירושים לספרא דצניעותא, ספר יצירה ותיקוני זוהר; שנות אליהו [על המשניות ס' זרעים ומסכת שבת]; שערי רחמים; תבנית הבית השלישי. ¹²⁹ בנו ר' אברהם [נפ' ה'תקסט], תלמיד מובהק לאביו, הוציא חלק מספרי אביו עם הערות וחיבורים משלו. ¹³⁰ יצויין כי על הספר קול התור - שייחסוהו לתלמיד הגר"א ר' הלל משקלוב - התעורר פולמוס גדול, בטענה כי המסורות המובאות בו בשם הגר"א אינן אמינות [ר"מ שטרנבוך נמנה על המתנגדים, ומאידך ר"ח פרידלנדר נמנה על המצדדים במקוריותו]. ¹³¹ בהקדמת ביאור הגר"א לשו"ע ערכו בני הגר"א רשימה של כמה מבחירי תלמידיו.

¹²⁹ כן נקבצו דברי תורת ר' מנחם נחום מטשרנוביל בספר "ארבעה אופני הקודש" על הגדש"פ. בספר ליקט צאצאו מאמרים [מהם שהיו בכ"י ומהם שנדפסו בספרים]: ממנו, ומבנו ר' מרדכי מטשרנוביל, ומנכדו ר' אברהם מטריסק, ומנינו ר' מרדכי מקוזמיר [דודו של עורך הספר, לר' מרדכי עצמו לא היו ילדים].

¹³⁰ אין להחליפו עם דרך המלך לר' דוב בעריש ב"ר שמואל רפפורט [ראה להלן בערכו] או עם דרך המלך לר' חיים יעקב חוידנסקי [שחי בתקופת מלחמת העולם הראשונה] שחברו אף הם על הרמב"ם.

¹³¹ ספריו של מהרי"ט אלגאזי: הלכות יום טוב [על הל' בכורות וחלה לרמב"ן, נד' בדפי הרי"ף שבסוף מס' בכורות תחת הכותרת "רי"ט אלגאזי"]; יום טוב דרבנן; פירוש מהרי"ט [עה"ת, נד' במהדורות הנפוצות של ה"מקראות גדולות"]; קדושת יום טוב; שמחת יום טוב [שו"ת]. כמו כן במסגרת תפקידו כראש"ל צ' וראש ישיבת המקובלים "בית אל" חתם על אגרות שליחות רבות ונתן הסכמות לספרים רבים שכתבו חכמי ירושלים.

¹³² אין להחליפו עם יד המלך [על הרמב"ם] לר"א סג"ל לנדא, ראה להלן.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חיד"א [חיבר כ- 80 ספרים ¹³³]	ר' חיים יוסף דוד ב"ר רפאל יצחק זרחיה אזולאי	ה'תפד-ז	ה'תקסו
ברכות המים [על הטור] ¹³⁴	ר' משה יוסף מרדכי ב"ר יוסף מיוחס [ראשל"צ]	ה'תצח	ה'תקסו
אדני כסף; מרבה לספר [על הגדש"פ]	ר' ידידיה טיאה ב"ר נתנאל [הקרב"ג] וייל		ה'תקסו
טהרת הקודש [על זבחים מנחות]	ר' יצחק ב"ר צבי אשכנזי		ה'תקסו (בערך)
מחצית השקל	ר' שמואל ב"ר נתן הלוי קעלין	ה'תפד	ה'תקסו
אור פני משה	ר' משה ב"ר יצחק הלוי סופר סת"ם		ה'תקסו
מעלות התורה	ר' אברהם ב"ר שלמה זלמן רגולר. אחי הגר"א	ה'תפב	ה'תקסז
מאמר מרדכי [על ש"ע א"ח]	ר' מרדכי ב"ר אברהם כרמי	[נד' ה'תקמד]	ה'תקסז (בערך)
בית מאיר; קנין דעה; צלעות הבית	ר' מאיר ב"ר צבי הירש פוזנר	ה'תפח-תצה	ה'תקסז
ידיו של משה	ר' משה פרישקו		ה'תקסח
פירוש התפילה לרבי אברהם בן הגר"א	ר' אברהם ב"ר אליהו	ה'תקכה	ה'תקסט
חמודי דניאל	ר' דניאל מהורדנא, ב"ר יעקב		קצת לפני ה'תקע
קדושת לוי (ר' לוי יצחק מברדיטשוב)	ר' לוי יצחק ב"ר מאיר דרבימדיקר	ה'תק	ה'תקע
חסד לאברהם (ר' אברהם קאליסקר)	ר' אברהם מקאליסק ב"ר אלכסנדר		ה'תקע
עיקר תוספות יום טוב	ר' משולם ב"ר יואל הכהן		ה'תקע
שרשי הים [על הרמב"ם]	ר' רפאל יצחק מאיוו		ה'תקע
שער משפט [על ש"ע ח"מ]	ר' ישראל איסר ב"ר זאב וולף		הדפיס את ספרו בשנת ה'תקע
ליקוטי מוהר"ן ¹³⁵ (ברסלב)	ר' נחמן ב"ר שמחה מברסלב	ה'תקלב	ה'תקעא
זרע אמת [ש"ת]	ר' ישמעאל ב"ר אברהם יצחק הכהן		ה'תקעא
יד דוד	ר' יוסף דוד ב"ר יצחק זינצהיים	ה'תקה	ה'תקעב
גביעי גביע הכסף	ר' בנימין ריבלין משקלוב. תלמיד הגר"א		ה'תקעב
רבי יוסף מיאמפולה ¹³⁶	ר' יוסף, ב"ר יחיאל מיכל מזלוטשוב	מחוננו של ר' ברוך ממז"ב	ה'תקעב
קצות החושן; אבני מלואים; שב שמעתא	ר' אריה לייב ב"ר יוסף הכהן הלר	ה'תקה	ה'תקעב-ג
בוצינא דנהורא (מז"ב)	ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל [נכדו של הבעש"ט]		ה'תקעב
הסבא משפולי	ר' אריה לייב ב"ר ברוך		ה'תקעב
אור חכמים ¹³⁷ (אוליק)	ר' צבי אריה [הירש לייב] ב"ר גדליה לאנדא		ה'תקעב
ש"ע הרב (הגר"ז); תניא (אדמו"ר הזקן - לובאוויטש)	ר' שניאור זלמן (מלאדי) ב"ר ברוך	ה'תקה	ה'תקעג
רבי דוד (ר' דוד'ל) לעלובר (לעלובר)	ר' דוד ב"ר שלמה צבי בידרמן	ה'תקה	ה'תקעג
אורח לצדיק (חמלניק)	ר' אליעזר ליפמן, ב"ר אלימלך מליז'נסק		ה'תקעג
לבושי שרד [על ש"ע]; ערבי נחל; מגילת סתרים	ר' דוד שלמה ב"ר ירחמיאל אייבשיץ	ה'תקטו (בערך)	ה'תקעד
קרנן אשה; מכשירי מילה	ר' אליהו ב"ר יוסף [שם משפחה: שמאע הלוי]		ה'תקעד

¹³³ החיד"א כתב כ-80 חיבורים ורבים מהם שרדו עד היום [הם עוסקים בתחום נושאים נרחב: הלכה, פרשנות, מדרש, קבלה והסטוריה]. מהם: אגרות החיד"א; אהבת דוד; אהל יוסף; אחורי תרעא; בית מנוחה; ברכי יוסף [על השו"ע]; גאולת עולם [על הגדש"פ]; דבש לפי; ועד לחכמים; זכרון משה [י"ל ע"י נכדו ר' משה אזולאי]; זעיר שם [תוספות ל"שם הגדולים], ופי' על מדר"ר; זרוע ימין [על אבות]; חדרי בטן; חומת אנ"ך [על התנ"ך]; חיים שאל [שו"ת]; חסדי אבות; טוב עין; יוסף אומן [שו"ת]; יוסף בסדר; יוסף תהלות; יעיר און; כסא דוד; כסא רחמים [על מסכתות קטנות]; ככר לאדן; כף אחת; לב דוד; לחם מן השמים [עה"ת]; מורה באצבע; מחזיק ברכה [על שו"ע או"ח]; מעגל טוב [יומן מסע]; מראית העין [עהש"ס]; נחל קדומים; סנסן ליאיר; עבודת הקודש; פתח עינים [עהש"ס]; ציפורן שמיר; קשר גודל; ראש דוד; שומר ישראל; שיורי ברכה [תוספות ל"מחזיק ברכה"]; שם הגדולים; שמחת הרגל; שער יוסף [עמ"ס הוריות]; שפה אחת [על הגדש"פ]. כן נדפס "סידור החיד"א", ובו ליקוט על התפילה מכל ספריו.

¹³⁴ ספריו הנוספים של ר' מ"מ (מים) מיוחס: מים שאל; מים ראשונים; עין המים; פני המים; שער המים.

¹³⁵ ספריו הנוספים של רבי נחמן: חיי מוהר"ן; ספורי מעשיות; ספר המידות; שבחי הר"ן [נכתב ע"י תלמידו ר' נתן]; שיחות הר"ן; ליקוטי עצות.

¹³⁶ ליקוטים מתורתו נקבצו בספר תורת המגיד מזלאטשוב.

¹³⁷ הספר היה גנוז שנים רבות, והובא לדפוס ע"י נינו האדמו"ר ר' שמעון שלמה מאוליק, שהוסיף לספר גם את ספרו של אביו [נכדו של ר' הירש לייב, האדמו"ר ר' מרדכי מאוליק] "גדולת מרדכי", ואף הוסיף הערות וביאורים משלו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
פרי הארץ [עה"ת] (וויטבסק)	מנחם מענדל ב"ר משה [מוויטעפסק]	ה'תצ	ה'תקמח-עו
היהודי הקדוש מפשיסחא [פרשיסחא]	ר' יעקב יצחק ב"ר אשר	ה'תקכו	ה'תקעד
עבודת ישראל (המגיד מקוז'ניץ) ¹³⁸	ר' ישראל ב"ר שבתי הופשטיין	ה'תצד (בערך)	ה'תקעה
רבי מנחם מנדל מרימנוב ¹³⁹	ר' מנחם מנדל ב"ר יוסף [אב"ד ור"מ בפינטשוב] טורם	ה'תקה	ה'תקעה
נר מצוה; אות אמת	ר' יהודה ב"ר מנוח [שם משפחה:] סיד		ה'תקעה
סדר משנה [על הרמב"ם]	ר' וואלף ב"ר שמואל [מחצה"ש] באסקאוויטץ	ה'תק	ה'תקעח
באר מים חיים ¹⁴⁰	ר' חיים ב"ר שלמה טירר מצ'רנוביץ'	ה'תק	ה'תקעח
לב אריה [עמ"ס חולין]	ר' אריה יהודה לייב ב"ר עקיבה	ה'תקט	ה'תקעח
אמר יוסף	ר' יוסף ב"ר דוד אלקלעי		ה'תקעח
זכרון דברים (קומרנא)	ר' אלכסנדר סנדר ב"ר יצחק אייזיק ספרין		ה'תקעח
תרומת הכרי; קונטרס הספיקות	ר' יהודא ב"ר יוסף כהנא הלר. אח של הקצוה"ח	ה'תקי	ה'תקעט
רבי מרדכי (לעכאוויטש)	ר' מרדכי ב"ר נח	ה'תקב	ה'תקפ
שערי תשובה [ש"ע א"ח]	ר' חיים מרדכי ב"ר מנחם מאניש מרגליות [מדובנא]	ה'תקמ	ה'תקפ
חקרי לב; מערכי לב	ר' רפאל יוסף ב"ר חיים יוסף חזן	ה'תקא	ה'תקפא
חיי אדם; חכמת אדם; זכרו תורת משה	ר' אברהם ב"ר יחיאל מיכל דאנציג	ה'תקח	ה'תקפא
נפש החיים; רוח חיים; חוט המשולש ח"א ¹⁴¹	ר' חיים (מוואלוזין) ב"ר יצחק איצקוביץ	ה'תקט	ה'תקפא
באר משה ¹⁴² (קוז'ניץ)	ר' משה אליקים בריעה ב"ר ישראל הופשטיין	ה'תקיז	ה'תקפא
הורה גבר; שדה צופים [על הרא"ש] ¹⁴³	ר' בצלאל ב"ר יואל רנשבורג	ה'תקכב (בערך)	ה'תקפא
פתח הבית ¹⁴⁴	ר' אברהם ב"ר גדליה טיקטין	ה'תקכה	ה'תקפא
נחלת דוד [עה"ת]	ר' דוד ב"ר צבי אופנהיים		ה'תקפא
משפטים ישרים [ש"ת]; מי מנוחות ¹⁴⁵	ר' רפאל ב"ר מרדכי בירדוגו	ה'תקיז	ה'תקפב
תפארת צבי; רזין דאורייתא (זבאריז)	ר' זאב צבי בנימין ¹⁴⁶ , ב"ר יחיאל מיכל מזלוטשוב		ה'תקפב
ארץ צבי ותאומי צביה [על ש"ע אהע"ז]	ר' צבי הירש [מברוידא וקיצע] ב"ר דוד		ה'תקפב
מאור ושמש	ר' קלונימוס קלמן ב"ר אהרן הלוי עפשטיין	ה'תקיא	ה'תקפג
כתר תורה; מדרש חכמים [על תהלים]	ר' פנחס ב"ר יהודה. (המגיד מפאלצאק)	ה'תקל	ה'תקפג
כבוד יום טוב [על הרמב"ם]	ר' יום טוב דאנון		ה'תקפג

¹³⁸ שאר ספרי המגיד מקוז'ניץ הם: אור ישראל; בית ישראל [ב"ח, וכן על מסכת אבות]; גאולת ישראל; גבורת ישראל; הגהות ל"רזיאל המלאך" [ווילנא תרל"ח]; יקר; מגיד מישרים; נזר ישראל; נר ישראל; עגונת ישראל; רמזי ישראל; שארית ישראל; תהלות ישראל.

¹³⁹ חלק ממאמרי ר' מנחם מנדל פזורים בספרי תלמידיו: דברי מנחם; מנחם ציון [ע"י ר' יחזקאל פנט מקרלסבורג, שהיה מגדולי תלמידיו]; עטרת מנחם [נוספו בספר דברים גם מגדולי חסידות אחרים; תורת מנחם. לאחרונה נאספו מאמריו ושיחותיו בספר: מנחם ציון - ילקוט מנחם, מוכן "שפתי צדיקים".

¹⁴⁰ ספריו הנוספים של ר' חיים צ'רנוביצר: ארץ החיים; סידורו של שבת; שער התפילה. היה מגדולי החסידות ותלמידו של ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב.

¹⁴¹ שאר חלקי ספר "חוט המשולש" הם למחברים אחרים: ח"ב - תשובות לר' הלל מוולוז'ין, חתנו של ר"ח מוולוז'ין. ח"ג - תשובות לר' אליעזר פריד [נולד: ה'תקסט, נפ': ה'תריג], חתנו של ר' יצחק מוולוז'ין [בנו של ר' חיים].

¹⁴² ספריו האחרים של רמא"ב מקוז'ניץ: בינת משה; דעת משה; ויחל משה; מטה משה [על הגדש"פ]; קהלת משה; תפילה למשה; פרקי משה.

¹⁴³ ר' בצלאל רנשבורג חיבר גם את ספר פתחי נדה, ונדפס בהוצאת מוסד הרב קוק תחת השם "חכמת בצלאל".

¹⁴⁴ "פתח הבית" הוא שם כולל לסדרת ספריו. בנו ר' משה, אשר הדפיס בחיי אביו את הספר הראשון, מצייין בהקדמתו כי ישנם אחד עשר חיבורים המוכנים להדפסה, ולכל אחד מהם שם נפרד.

¹⁴⁵ ספריו הנוספים של ר"ר בירדוגו (המלאך רפאל): דיני שו"ב כמנהג המערב; חסד ואמת; לשון לימודים; משמחי לב [עה"ת]; קיצור תקנות חכמי קאשטיליא; רב פנינים; רוקח מרקחת; שרביט הזהב [עהש"ס]; תורת אמת.

¹⁴⁶ שמו מופיע בצורות שונות: זאב צבי בספרו רזין דאורייתא, צבי זאב בספרו תפארת צבי זאב, בנימין זאב בהסכמתו לספר זרע יצחק. לאחרונה נדפסו דברי תורתו בספר "כתבי קודש" שצורף לספר ישועות מלכו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
הגהות הג"מ שאול קאצנעלבוגן עהש"ס	ר' שאול הלוי קצנלבוגן ¹⁴⁷		ה'תקפה
מלא הרועים; קהלת יעקב ¹⁴⁸	ר' יעקב צבי יאליש		ה'תקפה
אוהב ישראל (הרב מאפטא) [עה"ת]	ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל	ה'תקח-תקטו	ה'תקפה
תשובה מאהבה (מהרא"פ)	ר' אלעזר ב"ר דוד פלעקלס	ה'תקיד	ה'תקפו
גאון יעקב [עמ"ס עירובין]	ר' יעקב ב"ר אברהם כהנא	ה'תקכד	ה'תקפו
מראה עינים; מראה הגדול; מראה הנוגה	ר' רפאל ב"ר יהודה אשכנזי		ה'תקפו
אהבת שלום (קוסוב)	ר' מנחם מנדל ב"ר יעקב קאפל	ה'תקכח	ה'תקפו
זרע קודש; אילה שלוחה ¹⁴⁹ (רופשיץ)	תלמידים של ר' אלימלך מליזענסק והחזה מלובלין. רבם של ר' צבי אלימלך שפירא מדינוב ור' צבי הירש מרימנוב	ה'תקכ	ה'תקפז
קול שמחה [עה"ת] ¹⁵⁰ (פשיסחא)	ר' שמחה בונים ב"ר צבי הירש בונהרד	ה'תקכה	ה'תקפז
מים אדירים ¹⁵¹ (רמ"מ משקלוב)	ר' מנחם מנדל ב"ר ברוך בענדיט [בנדט]		ה'תקפז
ברוך טעם; עטרת חכמים [שו"ת]	ר' ברוך ב"ר יהושע יחזקאל פייבוש תאומים פרנקל	ה'תקכ	ה'תקפח
מים טהורים; מי נפתוח; אפיקי יהודה	ר' יהודה לייב הלוי עד"ל	ה'תקכ	ה'תקפח
יד אפרים; מטה אפרים ¹⁵²	ר' אפרים זלמן ב"ר מנחם מאניש מרגליות מבראד	ה'תקכא	ה'תקפח
אמרי ברוך; ברוך טעם	ר' ברוך פרנקל תאומים		ה'תקפח (בערך)
פלא יועץ; יעלזו חסידים ¹⁵³	ר' אליעזר ב"ר יצחק פאפו	ה'תקמה	ה'תקפח
מאמר מרדכי (מהר"ם בנעט) ¹⁵⁴	ר' מרדכי ב"ר אברהם בנעט	ה'תקיג	ה'תקפט
דברי אמת	ר' יצחק ב"ר דוד		
רב דגן; משרת משה; תנא ושייר	ר' יצחק ב"ר ישעיה עטיה	ה'תקטו	סביב ה'תקצ
אגודת אזוב	ר' משה זאב ב"ר אליעזר מרגליות		ה'תקצ
קול ששון; דבר בעתו	ר' ששון ב"ר מרדכי שנדוך		ה'תקצ
ערך השלחן; חוקת הפסח; ווי העמודים	ר' יצחק ב"ר בנימין טייב		ה'תקצ
עטרת צבי ¹⁵⁵ (זידיטשוב)	ר' צבי הירש, ב"ר יצחק אייזיק	ה'תקכא	ה'תקצא
אלפי מנשה	ר' מנשה ב"ר יוסף בן פורת מאיליה	ה'תקכז	ה'תקצא
יד המלך [על הרמב"ם]	ר' אלעזר ב"ר ישראל סג"ל לנדא	ה'תקלח (בערך)	ה'תקצא
אהל דוד	ר' דוד ב"ר מנדל דייטש		ה'תקצא
לב מבין; פני מבין [עמ"ס סנהדרין]	ר' בכור יצחק ב"ר יעקב נאבארו		ה'תקצא

¹⁴⁷ אין להחליפו בר' שאול הלוי קצנלבוגן אב"ד קוסובה וקוברין, סבו של החזו"א.

¹⁴⁸ ספריו הנוספים של ה"מלוא הרועים": חינוך בית יהודה; בית ועד לחכמים. נודע גם בשם "יעקלי פרמיסלר".

¹⁴⁹ כמו כן נלקטו מדברי תורתו והנהגותיו בספרים: אהל נפתלי; אוצרות זרע קודש; אמרי שפר; עשר צחצחות.

¹⁵⁰ ספריו הנוספים של ר' שמחה בונים מפשיסחא: ערוגות הכושם; קול מבשר; פניני הרא"מ.

¹⁵¹ ספריו הנוספים של ר' מנחם מנדל משקלוב: דרושים על סדר ההשתלשלות; דרך הקודש [על ספר ברית מנוחה]; ליקוטים בעניינים שונים; מנחם ציון; פירוש על הזוהר; רזא דמהימנותא [כהמשך לחיבור זה כתב "פירוש על ספר משנת חסידים (ר' עמנואל חי ריקי)"]; תמונת האותיות. שימש את הגר"א בשתי שנותיו האחרונות. הגר"א חיבבו מאוד, וגילה לו דברי תורה רבים, חלקם בתורת הקבלה. אחרי פטירת הגר"א, נטל על עצמו את מלאכת סידורם והבאתם לדפוס של כתבי הגר"א, יחד עם בניו של הגר"א.

¹⁵² שאר ספרי ה"מטה אפרים": בית אפרים [שו"ת]; זרע אפרים; יד רמ"א; טיב גיטין; מעלות היוחסין [גנאלוגיה ומגילת היחוס של משפחתו]; מקנה וקנין; עוללות אפרים; שערי אפרים.

¹⁵³ ספריו הנוספים של ה"פלא יועץ": אורות אילים; אלף המגן; בית תפילה; דן אנכי; דן ידין [שו"ת]; חדש האביב; חסד לאלפים; שו"ת פלא יועץ.

¹⁵⁴ אין להחליפו במאמר מרדכי על שו"ע או"ח לר' מרדכי ב"ר אברהם כרמי [שנת חתימת הספר: ה'תקמד]. כן חיבר: ביאור מרדכי [על המרדכי]; דברי גאונים; דרשות מהר"ם בנעט; הר המור; מגן אבות; פרשת מרדכי; תכלת מרדכי.

¹⁵⁵ ספריו הנוספים של ר' צבי הירש זידיטשוב: סור מרע ועשה טוב [נקרא גם "הקדמה ודרך לעץ החיים", בהיותו מעין מבוא לספר "עץ החיים" למהר"ח]. ר' צבי אלימלך מדינוב הוסיף לספר הוספות בשם "הוספות מהרצ"א"; בית ישראל; קונטרס השמות; הגהות על פרי עץ חיים [מהרח"ו]; צבי לצדיק.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
נתיבות המשפט; חוות דעת ¹⁵⁶	ר' יעקב [מליסא] ב"ר יעקב משה לורברבוים	ה'תקל (בערך)	ה'תקצב
תהילה לדוד; עיני דוד	ר' דוד ב"ר יעקב אמאדו		ה'תקצב
אור יצחק (ראדוויל)	ר' יצחק, ב"ר יחיאל מיכל מזלוטשוב		ה'תקצב
קומץ המנחה; מלא העומר [עה"ת] ¹⁵⁷	ר' [יעקב] אריה לייב צינץ, ב"ר משה	ה'תקכח	ה'תקצג
טיב גיטין	ר' צבי הירש ב"ר אריה [ליבוש] הלר		ה'תקצה
חלב חייטים	ר' חי טייב		ה'תקצו
מוסר השכל [על הרמב"ם]	ר' יחזקאל פייבל ב"ר זאב וולף [מפלנגי]	ה'תקטו	ה'תקצז
גליא מסכת [שו"ת ודרשות]	ר' דוד ב"ר משה מנובהרדוק	ה'תקכט	ה'תקצז
לקוטי תורה ¹⁵⁸ (טשרנוביל)	ר' מרדכי ב"ר מנחם נחום טברסקי	ה'תקל	ה'תקצז
שפתי צדיקים [על התנ"ך] (רימנוב)	ר' יהושע העשיל מרימנוב		ה'תקצז
דרוש וחיודש; רעק"א [שו"ת; עהש"ס; על ש"ע]	ר' עקיבא איגר, ב"ר משה גינז	ה'תקכא	ה'תקצח
כסא שלמה; מלאכת שלמה [על הרמב"ם]	ר' שלמה חכים		ה'תקצח
שיבת ציון	ר' שמואל ב"ר יחזקאל [הנוב"י] הלוי לנדא		ה'תקצח
שמן רקח [שו"ת]; יבין שמועה [עה"ת] ¹⁵⁹	ר' אלעזר ב"ר אריה לייב מינץ		ה'תקצח
מעיל שמואל [עהש"ס]	ר' שמואל שפירא		ה'תקצח
חמדת שלמה [שו"ת; חי'; דרשות]	ר' שלמה זמן ב"ר יצחק ליפשיץ	ה'תקכה	ה'תקצט
פאת השלח ¹⁶⁰	ר' ישראל ב"ר שמואל אשכנזי משקלוב	ה'תקל	ה'תקצט
ישועות יעקב	ר' יעקב משולם ב"ר מרדכי זאב בורנשטיין מלבוב	ה'תקלה	ה'תקצט
דברי משפט [על ש"ע ח"מ]	ר' חיים ב"ר יצחק איצק אויערבאך ¹⁶¹		ה'תקצט
פעולת שכיר		ה'תקלט	
ימי שלמה; מלאכת שלמה [שו"ת]; יקהיל שלמה	ר' שלמה ב"ר יוסף דוד קמחי		ה'תקנ-תר
חתם סופר [שו"ת, דרשות, עהש"ס ועה"ת]	ר' משה ב"ר שמואל סופר (שרייבר)	ה'תקכג	ה'תר
שבת של מי	ר' יעקב שמשון שבתי מסיניגאליא	ה'תקל	ה'תר
מים חיים [שו"ת]	ר' חיים ב"ר דב בעריש הכהן רפופרט		ה'תר
עולת שמואל	ר' שמואל לייב ב"ר דוד קוידר	ה'תקל	
נוה צדק	ר' סעדיה הלוי מירקאדו	ה'תקכח	לפני ה'תרא
זכרון אברהם	ר' אברהם בינג. תלמיד ר' נתן אדלר	ה'תקיב	ה'תרא

¹⁵⁶ ספריו הנוספים של הרב מליסא: אמת ליעקב; בית יעקב; דרך החיים – דה"ח; מילי דאגדתא ושו"ת; מעשה נסים [על הגדש"פ]; מקור חיים; נחלת יעקב [עה"ת]; תורת גיטין; תיקון עירובין. פירושו על המגילות נקבצו ב"חמשה ספרים נפתחים", שמות פירושו: מגילת סתרים [אסתר]; צרור המור [שיה"ש]; אמרי יושר [רות]; פלגי מים [איכה]; תעלומות חכמה [קהלת].

¹⁵⁷ ספריו הנוספים של מהרא"ל צינץ: איילת אהבים; ברכת השיר [על הגדש"פ]; גור אריה [עמ"ס חולין]; גט מקושר; גרש ירחים; זכרון מלך; חי מהרא"ל [על הל' שחישות וטרפות, בב"ח ותערובות, וריבית]; טיב חליצה; טיב קידושין; יין המשמח; יעלת חן [שו"ת על אהע"ז]; לקוטי מהרא"ל; מגן האלף [על הל' פסח]; מעייני החכמה; מקצוע בתורה; משיבת נפש [שו"ת]; פני אריה; שו"ת מהרא"ל; שיורי קומץ המנחה; שמחת יום טוב. דקות לפני פטירתו הבטיח: מי שישתדל בהדפסת ספריי אהיה לו למליץ אם יהיה לי זכות - נוסח זה נחקק על מצבתו. משום כך, רבים הדפיסו את ספריו כסגולה. כיום "מכון מהרא"ל צינץ" מרכז את פעילות ההדרת והדפסת הספרים. מההרא"ל צינץ נולד לרבי משה אייבשיץ. בילדותו נתייתם מאביו, ועל פי המשוער גדל בבית דודו, ששם משפחתו היה "צינץ", ומכאן שמו. הוא מכונה בשמות: מהרא"ל צינץ; הגאון מפלאצק; ר' לייבוש חריף. אודות שמו יעקב, ראה הקדמתו לס' יעלת חן.

¹⁵⁸ הספר נפוץ במהדורות רבות, לספר נלוו גם "הדרכות ישרות". לאחרונה ההדירו את הספר, והדפיסוהו עם הוספות, ונקרא בשם "לקוטי תורה השלם".

¹⁵⁹ ספריו הנוספים של ר"א מינץ: זר זהב [על הריטב"א, תוס' רי"ד וספר המקח]; מעשה רוקח [על השו"ע]; קונטרס החזקות – זכרון אהרן; שערי חכמה – שב שמעתא; תורת חסד [כללי הש"ס].

¹⁶⁰ ר' ישראל וחברו ר' מנחם מנדל משקלוב [משקלאוו] הם הבולטים בין תלמידי הגר"א, ועסקו בהעתקת כתביו ובהפצתם.

¹⁶¹ ר' חיים בעל ה"דברי משפט" כיהן כרבה של לונטשיץ, ואין להחליפו בר' חיים ב"ר יצחק איצק אויערבאך בעל ה"אמרי בינה" – הרב מקאליש.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
אשל אברהם – בוטשאטש ¹⁶² [על ש"ע אר"ח]	ר' אברהם דוד ב"ר אשר אנשיל וורמאן	ה'תקלא	ה'תרא
ישמח משה; השיב משה; מעין טהור (אוהל)	ר' משה טייטלבוים, ב"ר צבי שיף	ה'תקיט	ה'תרא
בת עין	ר' אברהם דב מאבריטש	ה'תקכ	ה'תרא
בני יששכר ¹⁶³ (דינוב)	ר' צבי אלימלך בן פסח שפירא	ה'תקמג-ה	ה'תרא
שם חדש [על יראים]	ר' חיים דניאל שלמה פינסו		ה'תרא
שמן המשחה	ר' שמואל ב"ר משה [משפחה]: חיים		ה'תרב
ס' הקובץ על הרמב"ם	ר' נחום טריביטש		ה'תרב
משנה ראשונה ומשנה אחרונה [על המשניות]	ר' אפרים יצחק ב"ר לייבוש	ה'תקכב	ה'תרג
מראה יחזקאל [ע"ה"ת ומועדים; שו"ת] (דעעש)	ר' יחזקאל ב"ר יוסף פנט ¹⁶⁴	ה'תקמג	ה'תרה
ליקוטי הלכות (ברסלב)	ר' נתן ב"ר נפתלי הרץ שטרנהרץ		ה'תה
משכנות יעקב [שו"ת]; קהלת יעקב	ר' יעקב ב"ר אהרן ברוכין ¹⁶⁵	ה'תקמא	ה'תרה
דגל מחנה אפרים ¹⁶⁶	ר' יהודה ב"ר חיים רפאל נבון		ה'תרה
אריה דבי עילאי; ארי שבחורה; עטרת זקנים	ר' אריה לייבוש ב"ר חיים אשר ליפשיץ	ה'תקנז	ה'תרו
נימוקי הגר"ב [ע"ה"ש; על הרמב"ם]	ר' יהודה ב"ר יהושע העשיל בכרך	ה'תקלה	ה'תרו
בארת המים (רימנוב)	ר' צבי הירש ב"ר יהודה לייב הכהן [כ"ץ]		ה'תרוז
מנחה טהורה (אג"ן) ¹⁶⁷	ר' חיים אברהם גאנין	ה'תקמז	ה'תרח
ליקוטים שונים ¹⁶⁸ (בעל שם ממיכלשטאט)	ר' יצחק אריה ב"ר מתתיהו וורמסר		ה'תרח
מצפה איתן ¹⁶⁹	ר' אברהם ב"ר יהודה לייב משכיל לאיתן	ה'תקמח	ה'תרח
דעת קדושים; תעלומות חכמה (רוזדול/ראזלא)	ר' יהודה צבי, ב"ר משה אייכנשטיין מסאבור	ה'תקנא	ה'תרח
פה קדוש ¹⁷⁰ [ע"ה"ת] (ר' איצלה מוולוז'ין)	ר' יצחק ב"ר חיים וולוז'ינער איצקוביץ	ה'תקמ	ה'תרט
בית השואבה ¹⁷¹	ר' יאודה שמואל אשכנזי		ה'תרט
יד אליהו (הרב מקאליש)	ר' אליהו ב"ר יעקב רגולר [ראגאלער]	ה'תקנד	ה'תרי
רבי מאיר השני מפרמישלאן	ר' מאיר, נכדו של ר' מאיר הגדול מפרמישלאן תלמיד הבעש"ט	ה'תקמ-ה'תקסג	ה'תרי
רבי ישראל (רוז'ין)	ר' ישראל ב"ר שלום שכנא [נכד המגיד ממזריטש] פרידמן	ה'תקנז	ה'תריא
תורת שבת	ר' יעקב (יאקב) ב"ר אברהם ווייל		ה'תריא
גליון מהרש"א	ר' שלמה ב"ר עקיבא איגר	ה'תקמו	ה'תריב
קרו אורה	ר' יצחק ב"ר אהרן מינקובסקי	ה'תקמח	ה'תריב

¹⁶² מספריו הנוספים המפורסמים של הבוטשאטש רב: עזר מקודש [על שו"ע אהע"ז]; כסף הקדשים [על שו"ע חו"מ]; מילי דחסידותא [על ספר חסידים, נד' גם בסוף ספר חסידים שבהוצאת מוסד הרב קוק]. כן חיבר את: אמרות טהורות; דעת קדושים; ברכת אברהם; הגדש"פ - עם פירוש אשל אברהם; הגדש"פ - עם פירוש יד רמה; ברכת דוד [על חומש בראשית]; מחזה אברהם [כולל שלושה ספרים "מחזה אברהם" ע"ה"ת, "חזון דוד" על נ"ך, ו"חזון למועד" על המועדים]; תפלה לדוד [בשלב מאוחר יותר יצא "דברי דוד" כהמשך לספר הנ"ל].

¹⁶³ ספריו הנוספים של ה"בני יששכר": אגרא דפרקא; אגרא דכלה; ברכה משולשת; דברים נחמדים; דרך עדותיך; דרך פקודיך; והיה ברכה; חי' בני יששכר [ניו יורק תשי"א]; נחל אמונים; טעמי המצוות; כלי הרואים; מגיד תעלומה; מעין גנים; רגל ישרה; ריח דודאים; תקנות תמכין דאורייתא; אזהרות מהרצ"א; הגהות מהרצ"א; חידושי מהרצ"א; לקוטי מהרצ"א.

¹⁶⁴ אין להחליפו בנינו ר' יחזקאל פנט האדמו"ר השני מדעעש שחיבר שו"ת כנסת יחזקאל.

¹⁶⁵ אחיו של הקרן אורה [ר"י מינקובסקי], ונקרא שם משפחתו ברוכין ע"ש סבו ר' ברוך משקלוב.

¹⁶⁶ בספר הוא מתרץ את הקושיות שנשאלו על ספר סבו "מחנה אפרים".

¹⁶⁷ ספריו הנוספים של אג"ן [=אברהם גאנין]: ספר התקנות וההסכמות; חוקי חיים; חיים בירושלים.

¹⁶⁸ בספר - הגהות ע"ה"ש, דרשות וכו'. יצא לאור ע"י מכון י-ם.

¹⁶⁹ ספריו הנוספים של ה"מצפה איתן": אהבת איתן; באר אברהם [על הרמב"ם]; הגהות יד אברהם [נדפסו על גליון השו"ע]; נחל איתן.

¹⁷⁰ דברי תורתו של ר' איצלה מוולוז'ין על פרקי אבות נקבצו בספר "מילי דאבות" [מכת"י תלמידו ר' יוסף סלוצקר].

¹⁷¹ ספריו הנוספים של ר' אי"ש אשכנזי (הרב בית עובד): יש"א ברכה [על רבינו ירוחם]; בית עובד [סידור עם דינים]; בית מנוחה [סידור עם דינים]; בית הזכרון [מחזור לר"ה עם דינים]; בית הכפורת [מחזור ליו"כ עם דינים]; גזע ישי.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
בני בנימין וקרוב אל"ש [שו"ת]	ר' בנימין מרדכי ב"ר אפרים נבון	ה'תקמח	ה'תריב
דברי נחמיה [עהש"ס; שו"ת]	ר' נחמיה ב"ר אברהם בירך הלוי גינזבורג	ה'תקמח	ה'תריב
שער הלכות - פתחי שערים	ר' י. וינגוט	ה'תקמט	ה'תריב
תועפות ראם [שו"ת]; קרני ראם [עתיקים, מהמחבר והר"ף]	ר' אהרן משה טויבש		ה'תריב
מרפא לעצם	ר' יצחק פרחי	ה'תקמב	ה'תריג
בית יצחק; הגהות עהש"ס (הגר"א חבר) ¹⁷²	ר' יצחק אייזיק ב"ר יעקב חבר	ה'תקמט	ה'תריג
זרע יצחק ¹⁷³	ר' יצחק ב"ר חזקיהו יוסף קובו	ה'תקל	ה'תריד
חי' מהר"י שפירא	ר' יוסף יאסקי ב"ר אליהו שפירא	ה'תקלח	ה'תריד
מי השילוח (איז'ביצה)	ר' מרדכי יוסף ב"ר יעקב ליינר	ה'תקס	ה'תריד
ברכת יוסף [שו"ת]	ר' יוסף ב"ר מנחם מנדל לנדא		ה'תריד
שר שלום מבעלזא	ר' שלום ב"ר אלעזר רוקח	ה'תקמא	ה'תרטו
שו"ת מהר"מ; מקור מים חיים [י"ד]	ר' יעקב מאיר ב"ר חיים פאדווא		ה'תרטו
מהר"ץ חיות ¹⁷⁴	ר' צבי הירש חיות	ה'תקסו	ה'תרטז
הגהות הרד"ל [על המדרשים]	ר' דוד ב"ר יהודה לוריא	ה'תקנח	ה'תרטז
מהרי"א ענזיל [שו"ת]	ר' יקותיאל אשר זלמן ענזיל, ב"ר מנחם נחום צוזמיר	תלמידו של הקצוה"ח, ואב"ד סטרי, נליציה	ה'תריח
אמת מקאצק תצמח [ליקוט] (קוצק)	ר' מנחם מנדל מורגנטרן	ה'תקמז	ה'תריט
אבני צדק	ר' ישועה בסיס		ה'תרכ
תפארת ישראל [על המשנה]	ר' ישראל ב"ר גדליה ליפשיץ	ה'תקמב	ה'תרכא
נחלת דוד; בית דוד	ר' דוד טעביל ב"ר משה רובין	ה'תקנד (בערך)	ה'תרכא
קרא חנ"א; ארש צבי; תוצאות חיים (חנ"א)	ר' חיים ניסים אבולעפיה ¹⁷⁵	ה'תקנה	ה'תרכא
מהרז"ו [על מד"ר]; מדרש תנאים; נתיב חדש	ר' זאב וולף ב"ר ישראל איסר אינהורן		ה'תרכב
עמודי אור	ר' יחיאל ב"ר אהרן הלר [העליר]	ה'תקעד	ה'תרכג
רבי יוסף מסלוצק [דרשות; שו"ת]	ר' יוסף פיימער	ה'תקנז	ה'תרכד
חזון למועד; יפח לקץ; מחולת המחנים	ר' ישראל דוד ב"ר מרדכי מרגליות יפה (שליזנגר)		ה'תרכד
עזרת כהנים ותוספות העזרה [על ת"כ]	ר' צבי הירש ב"ר נפתלי הירץ ראפאפורט ¹⁷⁶		ה'תרכד
זית רענן	ר' משה יהודה ליב זילברברג	ה'תקנד	ה'תרכה
הכתב והקבלה [עה"ת]	ר' יעקב צבי ב"ר גמליאל מעקלענבורג	ה'תקמה	ה'תרכה
דברי יוסף; תוצאות/תבואות הארץ	ר' יהוסף ב"ר מנחם שוורץ	ה'תקסה	ה'תרכה
משמרות כהונה	ר' אברהם ב"ר יצחק חי הכהן יצחקי		ה'תרכה
יריעות שלמה	ר' שלמה זלמן ב"ר שלום אולמאן		ה'תרכה
תנא תוספאה ¹⁷⁶	ר' שמואל אביגדור תוספאה, ב"ר אברהם רבינוביץ	ה'תקמ (בערך)	סביב ה'תרכ-תרל

¹⁷² ספריו הנוספים של ר"א חבר: אור תורה [על ספר מעלות התורה]; אפיקי ים; באר יצחק [ביאור ללקוטי הגר"א]; ביאור לספר אדרת אליהו [על התורה מהגר"א]; ביאור לבאורי אגדות מהגר"א [מסכת ברכות, מכון הגר"א תשס"ה]; ביאור לספר מים אדירים; בית נאמן; בית עולמים; בנין עולם; ברית יצחק; גנזי מרומים; הגדש"פ, עם ביאור יד מצרים ויד חזקה; מגן וצינה; פתחי שערים; שיח יצחק.

¹⁷³ ספריו הנוספים של ר' יצחק קוב"ו: אסופי; הדר זקנים; וזרע יצחק בארץ [על השו"ע]; ידו בכל [על השו"ע]; יצחק לשוח; תלי תלים.

¹⁷⁴ חיבוריו הנוספים של מהר"צ חיות: דרכי הוראה; מבוא התלמוד; מטבע הברכות; עטרת צבי; שו"ת מהר"ץ חיות [הוא כולל את המאמרים "עבודת הקדש", "אמרי בינה" ו"מנחת קנאות"]; תורת נביאים; תפארת צבי. רוב כתביו רוכזו ב"כל כתבי מהר"ץ חיות" [ב"כ], ירושלים תשי"ח.

¹⁷⁵ אין להחליפו עם ר' חיים אבולעפיה השני, שהיה סבו הגדול.

¹⁷⁶ תנא תוספאה הוא חיבורו הגדול - של רש"א תוספאה - על התוספתא, הכולל: מנחת בכורים [פירושים]; עיטור בכורים [חידושים]; מצפה שמואל [מראי מקומות]. כן חיבר את הספרים: שו"ת שאילות שמואל; הלכות ופי' על הגדש"פ; שארית הפליטה.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
מעשה ניסים ¹⁷⁷	ר' ניסים הכהן. תלמידו של מח"ס משמרות כהונה		
רבי יוסף זונדל מסלנט	ר' יוסף זונדל ב"ר בנימין בייניש [רבו של ר"י סלנטר]	ה'תקמו	ה'תרכו
צמח צדק ¹⁷⁸ (ליובאוויטש)	ר' מנחם מנדל שניאורסון, ב"ר שלום שכנא אלטשולר	ה'תקמו	ה'תרכו
יהודה יעלה; דברי מהר"א (מהר"י אסאד)	ר' יהודה ב"ר ישראל אסאד	ה'תקנד	ה'תרכו
אבני קודש (ר' נחום משאדיק)	ר' נחום ב"ר אברהם לוי		ה'תרכו
עמודי אור	ר' יחיאל ב"ר אהרן הלר		ה'תרכו
אמרי יעקב	ר' יעקב מאיר ישורון		ה'תרכו
גור אריה	ר' מסעוד ב"ר יהודה צ'רמון		ה'תרכו
חידושי הר"מ; ספר הזכות (גור)	ר' יצחק מאיר אלתר, ב"ר ישראל רוטנברג	ה'תקנט	ה'תרכו
תפארת שלמה (ראדאמסק)	ר' שלמה ב"ר דוד הכהן רבינוביץ	ה'תקסג	ה'תרכו
מוסר ודעת [על הרמב"ם]	ר' שלמה זאב ב"ר יחזקאל פייוויל מגיד	ה'תקמט	ה'תרכז
רבי חיים פלאג' [חיבר 72 ספרים] ¹⁷⁹	ר' חיים ב"ר יעקב פלאג' [פאלאג'; פלאצ'י]	ה'תקמח	ה'תרכח
פתחי תשובה; נחלת צבי [על שו"ע]	ר' אברהם צבי הירש ב"ר יעקב ¹⁸⁰ אייזנשטט	ה'תקעג	ה'תרכח
חסד לאברהם (בוטשאטש)	ר' אברהם ב"ר צבי הירש תאומים	ה'תקעד	ה'תרכח
דבר אמת	ר' ידידיה ב"ר רפאל אהרן מונסוניגו		ה'תרכח
עץ יוסף [על מדרש רבה]	ר' חנוך זונדל ב"ר יוסף		ה'תרכח
עיר הצדק; זרע קודש; עת לחננה	ר' שמואל פריינד	ה'תקנה	אחרי ה'תרכח
חכמת שלמה ¹⁸¹ (מהרש"ק)	ר' שלמה ב"ר יהודה אהרן קלוגר	ה'תקמה-ו	ה'תרכט
תורת הזבח; נדיב לב; ייטב לב; ישרי לב	ר' חיים דוד ב"ר יוסף רפאל [בעל חקרי לב] חזן	ה'תקנא	ה'תרכט
רבי מנחם נחום (שטפנשט)	ר' מנחם נחום ב"ר ישראל [מרוז'ין] פרידמן	ה'תקפג	ה'תרכט
הגהות ר' משה יצחק הלוי ראבל ¹⁸²	ר' משה יצחק הלוי ראבל		ה'תרל
כתב סופר	ר' אברהם שמואל בנימין וולף ב"ר משה סופר	ה'תקעה	ה'תרלא
ערוך לנר; ביכורי יעקב; בנין ציון; מנחת עני	ר' יעקב יוקב ב"ר אהרן עטלינגר	ה'תקנח	ה'תרלא-ב
רש"ש [עשה"ס; על המשניות; על הרמב"ם; על מדר']	ר' שמואל שטראשון [שם קודם: זאסקעוויצער]	ה'תקנד	ה'תרלב
בית אהרן (קרלין)	ר' אהרן פרלוב, ב"ר אשר מסטולין	ה'תקסב	ה'תרלב
ישרש יעקב [עמ"ס יבמות]; שו"ת בית שלמה	ר' שלמה ב"ר יעקב דרימר	ה'תקס	ה'תרלג
שם אריה [שו"ת]; ערוגות הבושם [י"ד; עה"ת]	ר' אריה ליבוש ב"ר אליהו בולחובר	נדפס על ידו בשנת ה'תרלג	אחרי ה'תרלג
מנחת חינוך; משפט שלום [על שו"ע חר"מ]	ר' יוסף ב"ר משה באב"ד	ה'תקסא	ה'תרלד

¹⁷⁷ יש להבדיל בינו לבין שו"ת מעשה ניסים לר' דניאל הכבלי שנכתב בשנת ד'תתקעג [שאלות על ספר המצוות לרמב"ם ותשובות שהשיב ר' אברהם בן הרמב"ם]. כן יש להבדיל בינו לבין מעשה ניסים על הגדש"פ.

¹⁷⁸ ספריו הנוספים של רמ"מ שניאורסון (ה"צמח צדק"): אור התורה; ביאורי הזוהר; דרך מצותיך [טעמי המצוות]; ספר החקירה - דרך אמונה; ספר הליקוטים.

¹⁷⁹ להלן רשימה חלקית של ספרי ר"ח פלאג': ארצות החיים; ברכת מועדיך לחיים; זכירה לחיים; חוקות החיים; חיים ומלך; חיים לראש [על הגדש"פ]; כף החיים; לב חיים; מועד לכל חי; נפש החיים; עיני כל חי; פעולת צדיק לחיים; צדקה לחיים; רוח חיים; רחמים לחיים [על שו"ת הרשב"א]; רפואה וחיים; שו"ת חיים ביד; שו"ת חקקי לב; שו"ת נשמת כל חי; שו"ת סמיכה לחיים [חיברו יחד עם רבו ר"י חזן]; תוכחת מוסר; ימצא חיים.

¹⁸⁰ אביו ר' יעקב הוא בנו של ה"פנים מאירות".

¹⁸¹ מקובל כי ר' שלמה קלוגר חיבר שלמה"ה ספרים. מהם: אבל משה; אמרי שפר; בגדי יום טוב; גבורות שלמה; האלף לך שלמה; ובחרת בחיים; זכרון ימי עברה; חדושי אנשי שם; טוב טעם ודעת; כנוי נדרים; כרם שלמה; לשון צדיק; מאמר אסתר; מודעה לבית ישראל; מי נדה; מעשה ידי יוצר [על הגדש"פ]; נדרי וריזין; ספר החיים; ספר סת"ם; עבודת עבודה; עין דמעה [הספד על ר"א מרגליות]; קהלת שלמה; קנאת סופרים; שבעה עינים [ליקוט שו"ת שלו, ע"י בנו]; שירי טהרה; שנות חיים; תיקון עולם. ☞ בשם מהרש"ק השתמשו בעיקר על ר' שמואל קוידנובר [קאייידנובר].

¹⁸² נדפס בש"ס מהדור ברלין.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
זוהר חי ¹⁸³ (קומרנא)	ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל [מכל] ב"ר אלכסנדר סנור ספרין	ה'תקסו	ה'תרלד
אך פרי תבואה; הישר והטוב (ליסקא)	ר' צבי הירש ב"ר אהרן פרידמן	ה'תקסו	ה'תרלד
דברי ירמיהו	ר' ירמיהו ב"ר בנימין זאב וואלף לעוו	ה'תקעא	ה'תרלד
צמח דוד (דינוב)	ר' דוד ב"ר צבי אלימלך שפירא		ה'תרלד
זכותא דאברהם ¹⁸⁴ (טשכנוב)	ר' אברהם ב"ר רפאל לנדא	ה'תקמד	ה'תרלה
שו"ת רבי אליהו גוטמכר ¹⁸⁵	ר' אליהו גוטמכר	ה'תקנו	ה'תרלה
דרישת ציון; אמונה ישרה; מאזניים למשפט	ר' צבי הירש ב"ר שלמה קלישר	ה'תקנה-פה	ה'תרלה
שואל המשיב ¹⁸⁶	ר' יוסף שאול ב"ר אריה הלוי נתנזון	ה'תקע	ה'תרלה
מגן גבורים [על שו"ע]; נר מערבי	ר' יוסף שאול ב"ר אריה נתנזון, וגיסו ר' מרדכי זאב ב"ר יצחק אהרן הלוי איטינגא	"	"
שער אשר	ר' רפאל אשר ב"ר יעקב קובו		ה'תרלה
אהל אברהם [שו"ת]; דרשות הרא"ש	ר' אברהם ב"ר יהודה לייב שאג	ה'תקסא	ה'תרלו
עין אליהו [על עין יעקב]; דרך אבות	ר' אליהו ב"ר בנימין שיק [שי"ק]	ה'תקסט	ה'תרלו
רברי חיים; תוצאות חיים (צאנז)	ר' חיים ב"ר אריה לייב [ליבוש] הברשטס	ה'תקנג	ה'תרלו
ברורי המדות ¹⁸⁷	ר' יצחק אליהו ב"ר שמואל לנדא	ה'תקסא	ה'תרלז
מלאכת שמים ¹⁸⁸	ר' יצחק דב [זעליגמן בער] ב"ר שמחה הלוי במברגר מווירצבורג	ה'תקסח	ה'תרלח
תפארת יעקב [עמ"ס גיטין וחולין, ועל השו"ע]	ר' יעקב ב"ר יצחק גזונדהייט [געזונדהייט]	ה'תקעו	ה'תרלח
ראשית בכורים [שו"ת]; מראה כהן [עהש"ס] ¹⁸⁹	ר' בצלאל ב"ר ישראל משה הכהן	ה'תקפ	ה'תרלח
אמרי בינה (הרב מקאליש)	ר' מאיר ב"ר יצחק [איציק] אויערבאך	ה'תקעה-פה	ה'תרלח
משכן העדות; שערי שמחה	ר' יעקב שמחה מקעפנא, ב"ר משה רפיש		ה'תרלח
עדות לישראל; שערי בינה; נר מצוה	ר' יצחק טונליס הנדל [טאנליס האנדל] ¹⁹⁰	ה'תקסח	אחרי ה'תרלח
גורל לה'; חיים; מנחת יהודה	ר' יהודה ב"ר שלמה חי אלקלעי	ה'תקנח	ה'תרלט
מהר"ם שיק	ר' משה ב"ר יוסף שייק [=שם ישראל קודש]	ה'תקסז	ה'תרלט

¹⁸³ ספריו הנוספים של ר' יצחק אייזיק מקומרנא: אדם ישר; אוצר החיים; דרך אמונה; היכל הברכה; מגילת סתרים; מצות עומר; נדבות פי; נוצר חסד [לכוב תרט"ז. נד' גם ב"אמרי נעם" לובלין תרנ"ב]; נתיב מצוותיך [נדפס עם "אוצר החיים" לכוב תרי"ח, ופעמים רבות גם בנפרד]; עצי עדן, לפני זקן, ומעשה אורג ["מעשי אורג" נד' גם במשניות דפוס האלמנה והאחים ראם]; עשירית האיפה; פני זקן; שלחן הטהור – זר זהב.

¹⁸⁴ הרבי מטשכנוב נמנע כמעט כליל מלהעלות חידושי תורה על הכתב. עיקר תורתו נשתמרה בזכות נכדו ותלמידו רבי מנחם מנדל חיים מזאוורצא, שאף הו"ל בכמה ספרים. כמו כן כמה מצאצאיו ההדירו את תורתו ובראשם רזו"י לנדא ור"י ורדיגר. מספריו: אהבת חסד; בית אברהם; ברכת אברהם [הגדש"פ]; ויוסף אברהם; ויעש אברהם; צדקת אברהם.

¹⁸⁵ מספריו הנוספים של ר"א גוטמכר: מכתב מאליהו; סוכת שלום [אבילות]; פירוש על הש"ס [חלקו הודפס בש"ס וילנא]; פירוש על המשניות; צפנת פענח [על אגדתות ממש' ב"ב]; שלום בפמליה של מעלה.

¹⁸⁶ ספריו הנוספים של רי"ש נתנזון: ביטול מודעה; דברי שאול; הגהות [על הש"ס, על ספר מזבח כפרה]; ידות נדרים; יוסף דעת; מאירת עינים [על טרפות הריאה]; מעשה אילפס [על הרי"ף]; מפרשי הים; עדות ביוסף.

¹⁸⁷ ספריו הנוספים של רי"א לנדא: דרך חיים וארחות חיים [עמ"ס דרך ארץ זוטא]; כפלים לתושיה; לשמוע בלמודים; מענה אליהו; מקרא סופרים.

¹⁸⁸ ספריו הנוספים של רי"ד הלוי מווירצבורג: אמירה לבית יעקב; ביאורים על שו"ע []; הגהות על הביכורי יעקב [ערל"נ]; הגהות על הטור; יד הלוי [שו"ת]; יד משה; יצחק ירנן; לקוטי הלוי [מנהגים שהנהיג בוורצבורג, נלקטו ע"י בנו ר' נתן - ממלא מקומו]; מורה לזובחים; נחלי דבש; נטיעה של שמחה; קורא באמת [על דרשות "אל תקרי" בש"ס]. לאחרונה רכזו את חיבוריו בספר "כתבי רבינו יצחק דוב הלוי מווירצבורג" [ב"ח].

¹⁸⁹ ספריו הנוספים של ר' בצלאל הכהן מוילנא: לקט באורים [על סדר פרשיות התורה ועל התפלה, יו"ל בהוצאת "מפעל תורת הג"ר בצלאל הכהן מוילנא", לייקווד תשע"ב]; הגהות הגר"ב [על משניות סדר טהרות, נד' ב"זכרון יהודה" לזכר ר"י אבלסון]; חידושים על טור יו"ד [הודפסו עם חידושי אהיו במהדורת השו"ע]; מנחת כהנים [על הגדש"פ, ביאורים ממנו ומאחיו ר' שלמה. נד' בהגדש"פ "עם פירושים יקרים ונחמדים מרבני גאוני ק"ק ווילנא" וב"הגדת גאוני וילנא"]. ר' בצלאל הוא אחיו של ר' שלמה הכהן אב"ד וילנא, בעל "חשק שלמה" עהש"ס.

¹⁹⁰ שם אביו לוטה בערפל, בספרו נר מצוה הוא כותב את השם "קלמן לייב", ואילו בסוף הקדמת ספרו שערי בינה נכתב "קלנימוס יהודה". שנת פטירתו היא אחרי ה'תרלח - בשנה זו היה חי והביא לדפוס את ספרו נר מצוה.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
עונג יום טוב	ר' [רפאל] יום טוב ליפמן ב"ר ישראל היילפרין	ה'תקעו	ה'תרלט
מלאכת שמים [סת"ם]	ר' יצחק דב ב"ר שמחה הלוי במברגר		ה'תרלט
מצות המלך	ר' חיים ב"ר וואליד הכהן		הספר נד' ה'תרלט בחיי המחבר
בית מנוחה [על ס' המנוחה לרבינו מנוח]	ר' שמעון סידאן	בשנת ה'תרלט הדפיסו המחבר	אחרי ה'תרלט
אביר יעקב ¹⁹¹	ר' יעקב ב"ר מסעוד אבוחצירא (אביחצירא)	ה'תקסו	ה'תרמ
מלבי"ם [על התני"ך] ¹⁹²	ר' מאיר לייבוש ב"ר יחיאל מיכל וייסער	ה'תקסט	ה'תרמ
חוסן יהושע; דברי יהושע	ר' יהושע ב"ר אהרן העליר [תלמיד ר"י סלנטר]	ה'תקעד	ה'תרמ
ר' נחומ'קה מהורודנא	ר' מנחם נחום ב"ר עוזיאל קפלן	ה'תקעב	ה'תרמ
שו"ת מהר"י אשכנזי	ר' יואל ב"ר משה דוד אשכנזי	ה'תקע	ה'תרמב
פאת השדה [על שו"ע]	ר' ברוך ב"ר אהרן עקפעלד	הדפיס את ספרו בשנת ה'תרמב	אחרי ה'תרמב
תכלת מרדכי	ר' מרדכי מלצר קלאצקי	ה'תקנז	ה'תרמג
אור ישראל; אבן ישראל (ר' ישראל סלנטר)	ר' ישראל ליפקין ב"ר זאב באלדינגן	ה'תקע	ה'תרמג
חתן סופר	ר' שמואל ב"ר דוד צבי ארנפלד [עהרנפעלד]	ה'תקצה	ה'תרמג
דמשק אליעזר [על ביאור הגר"א]	ר' אליעזר ב"ר שמואל לאנדא		ה'תרמג
אמרי שפר	ר' שמואל פרנקל		ה'תרמד
שבילי דוד [על שו"ע]	ר' דוד יהודה לייב ב"ר אהרן לייפניק זילברשטיין	ה'תקפ	ה'תרמד
קול אריה [שו"ת]	ר' אברהם יהודה ב"ר פנחס זליג הכהן שוורץ	ה'תקפד-ו	ה'תרמד
יסוד העבודה (סלונים)	ר' אברהם ב"ר יצחק מתתיהו וינברג		ה'תרמד
ויקח אברהם	ר' אברהם קורקידי	ה'תקעג	ה'תרמה
הנותן אמרי שפר (דינוב)	ר' ישעיה נפתלי הרץ ¹⁹³ , ב"ר דוד שפירא		ה'תרמה
קיצור שולחן ערוך [קצוש"ע] ¹⁹⁴	ר' שלמה ב"ר יוסף גאנצפריד	ה'תקסב-ד	ה'תרמו
ייתב לב (סיגעט)	ר' יקותיאל יהודה ב"ר אלעזר ניסן טייטלבוים	ה'תקסח	ה'תרמו
מתת י-ה [על מד"ה]; הגהות הרמ"ש [עשה"ס]	ר' מתתיהו ב"ר שמואל שטראשון	ה'תקעח	ה'תרמו
טהרת המים	ר' אברהם ב"ר נחמן הכהן		ה'תרמו
מחנה חיים; שערי חיים; קול סופר	ר' חיים ב"ר מרדכי אפרים [פישל] סופר		ה'תרמו
פקודת אלעזר [על טוש"ע]	ר' רפאל אלעזר ב"ר טובו הלוי		ה'תרמו
רחש לבב; מעשה חשב [על שעה"מ]	ר' חיים שמואל ב"ר דוד בירנבוים	ה'תקעא	ה'תרמז
ראש לראובני [שו"ת]	ר' ראובן ב"ר אברהם הלוי [לוינ]		ה'תרמז
תורת אמת [עשה"ת]	ר' יהודה לייב ב"ר שלמה איגר	ה'תקעו	ה'תרמח
רבי יחיאל חיים (אוז'רוב)	ר' יחיאל חיים אפשטיין		ה'תרמח
רש"ר הירש; חורב; במעגלי שנה ¹⁹⁵	ר' שמשון ב"ר רפאל הירש	ה'תקסח	ה'תרמט
נפש חיה	ר' חיים אלעזר ואקס	ה'תקפב	ה'תרמט
דקדוקי סופרים; מורה המורה	ר' רפאל נתן נטע ב"ר שלמה זלקינד רבינוביץ	ה'תקצה	ה'תרמט
אהל משה; הגהות ר' אליעזר משה [נד' בסוף הגמ']	ר' אליעזר משה הלוי הורביץ	ה'תקעח	ה'תרנ

¹⁹¹ "אביר יעקב" זהו התואר בו הוא מכונה. ספריו: אלף בינה [פי' על תהלים המתמקד בפרק קי"ט]; בגדי השרד [על הגדש"פ]; גנזי המלך; דורש טוב; יגל יעקב [פיוטים]; יורו משפטיך ליעקב [שו"ת]; לבונה זכה; מחשוף הלבן; מעגלי צדק; פתוחי חותם; שערי ארוכה; שערי תשובה.

¹⁹² ספריו הנוספים של המלבי"ם: ארץ חמדה; ארץ חיים [על שו"ע או"ח. אין להחליפו עם ארצות החיים (דרשות) לר' חיים פלאג'י]; ארצות השלום.

¹⁹³ אחריו, כיהן ברבנותה של דינוב, חתנו ר' יוסף שפירא [נפטר: ה'תרצב], שהיה גם נינו של האדמו"ר ה"בני יששכר" [בנו של ר' צבי אלימלך מבירטש, בן ר' אלעזר מלאנצהוט, בנו של ה"בני יששכר"].

¹⁹⁴ ספריו הנוספים של ה"קיצור שו"ע": אהלי שם; אפריון [עשה"ת]; לחם ושמלה; פני שלמה; קסת הסופר; שם יוסף; תורת זכה.

¹⁹⁵ ספריו הנוספים של רש"ר הירש: אגרות צפון; כתבי הרב הירש; מיטב הגיון; ענג שבת; השבת; שבת של ישראל.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
שפוני טמוני חול ¹⁹⁶ (ראדזין)	ר' גרשון העניך ב"ר יעקב ליינר	ה'תקצט	ה'תרנא
זר זהב (סטריקוב)	ר' זאב, ב"ר אברהם מטשכנוב		ה'תרנא
חי' רבי יונה צבי	ר' יונה צבי בערנפלד		ה'תרנא
שער החדש ופתח הדביר [על העיטור]	ר' מאיר יונה ש"ץ בורונצקי		ה'תרנא
שו"ת מהרי"א הלוי ¹⁹⁷	ר' יצחק אהרן ב"ר מרדכי זאב איטינגא		ה'תרנא
בן ימין	ר' רחמים חיים יהודה ב"ר מיכאל יעקב ישראל	ה'תקעה	ה'תרנב
תכלת מרדכי; הגדת מרדכי ¹⁹⁸	ר' מרדכי גימפל ב"ר דובער יפה [ראזינאי]	ה'תקפ	ה'תרנב
בית הלוי	ר' יוסף דוב בער [דובער] ב"ר יצחק זאב סולוביצ'ק	ה'תקפ	ה'תרנב
הלכה למשה; ציון במשפט; זבחי צדק	ר' רפאל משה אלבאז	ה'תקפג (בערך)	ה'תרנב
דברי אלימלך; אמרי אלימלך (גרודז'סק)	ר' אלימלך, ב"ר חיים מאיר יחיאל שפירא ממגולניצא	ה'תקפד	ה'תרנב
שו"ת מהריא"ץ; לקוטי מהריא"ץ	ר' יהושע אהרן צבי ב"ר משה ויינברגר	ה'תקעה	ה'תרנג
נצי"ב ¹⁹⁹	ר' נפתלי צבי יהודה ב"ר יעקב ברלין	ה'תקעז	ה'תרנג
ישועות מלכו; ישועות ישראל (ר"י מקוטנא)	ר' ישראל יהושע ב"ר דוד טראנק	ה'תקפא	ה'תרנג
אמרי ברוך (ויזניץ)	ר' ברוך ב"ר מנחם מנדל הגר	ה'תרה	ה'תרנג
לב מרפא	ר' רפאל מאיר ב"ר יהודה פאניז'ל		ה'תרנג
כוכב מיעקב [שו"ת]	ר' יעקב ב"ר אליעזר ווידנפלד	ה'תר	ה'תרנד
מחנה חיים; פלס חיים; קול סופר	ר' חיים ב"ר מרדכי אפרים [פישל] סופר	ה'תקפב	
ליקוטי חבר בן חיים (חב"ח)	ר' חזקיה פייבל ב"ר חיים פלוט	ה'תקעח	ה'תרנה
גרש כרמל	ר' ישראל יצחק הלוי זמברובסקי		נדפס בשנת ה'תרנה
נחל יצחק; עין יצחק; באר יצחק	ר' יצחק אלחנן ב"ר ישראל איסר ספקטור	ה'תקעז	ה'תרנו
אור גדול (הגדול ממינסק)	ר' ירוחם יהודא לייב ב"ר שלמה זלמן פרלמן	ה'תקצה	ה'תרנו
סדר עבודת ישראל	ר' יצחק זליגמן	ה'תקפא	ה'תרנז
מהרי"ל דיסקין ²⁰⁰ (ר' יהושע לייב)	ר' משה יהושע יהודה לייב ב"ר בנימין דיסקין	ה'תקעז	ה'תרנח
חכמה ומוסר (הסבא מקלם)	ר' שמחה זיסל (זיסקינד) ברוידא-זיו	ה'תקפד	ה'תרנח
דמשק אליעזר; בן ביתי; זקן ביתי (קומרנא)	ר' אליעזר צבי ב"ר יצחק אייזיק ספרין	ה'תקצ	ה'תרנח
רמזי אש [על תנא דבי אליהו]	ר' אהרן שמחה	ה'תקעג-ה	
שיח יצחק; מעשה אליהו	ר' אליהו ב"ר סלימאן מאני	ה'תקעח	ה'תרנט
רבי עזריאל הילדסהיימר [שו"ת וחי']	ר' עזריאל ב"ר יהודה לייב הילדסהיימר	ה'תקפ	ה'תרנט
זבחי צדק	ר' עבדאללה ב"ר אברהם סומך		ה'תרנט
פרדס רמונים [י"ד] ²⁰¹	ר' משה יצחק אביגדור ב"ר שמואל		ה'תרנט (בערך)
דברי יחזקאל (שינאווא)	ר' יחזקאל שרגא ב"ר חיים הלברשטם		ה'תרנט
רבי צדוק הכהן מלובלין ²⁰²	ר' צדוק הכהן ב"ר יעקב רבינוביץ (רובינשטיין)	ה'תקפג	ה'תרס

¹⁹⁶ ספריו הנוספים של האדמו"ר מראדזין: ארחות חיים; דלתות שער העיר; סדרי טהרות [עמ"ס כלים ואהלות]; סוד ישרים; עין התכלת [אסופת תשובות בענין התכלת]; פתיל תכלת [על מצוות התכלת בציצית]; תפארת החנוכי, ועוד. כן חוברו ספרים על ידי תלמידיו שבהם הובאו דברי תורתו: סוד ישרים; מפי השמועה.

¹⁹⁷ אין להחליפו עם שו"ת מהרי"א [אסאד] – תשובות "יהודה יעלה". אביו של מהר"י הלוי הוא בעל שו"ת מאמר מרדכי.

¹⁹⁸ נו"נ לר' מרדכי יפה בעל הלבוש. ר' מרדכי גימפל יפה חיבר גם את אלף המגן [עמ"ס הוריות] יחד עם גיסו ר' נתן נטע ב"ר משה מישל לוריא.

¹⁹⁹ הנצי"ב חיבר את הספרים: אמרי שפר [על הגדש"פ]; ברכת הנצי"ב; העמק דבר [עה"ת]; העמק שאלה [על השאלות]; מרומי שדה; משיב דבר; עמק הנצי"ב [על הספרין].

²⁰⁰ ספריו של מהרי"ל דיסקין: שו"ת וחידושים עה"ת. כן חיבר: דיני שביעית בקצרה; פני משה; תורת אהל משה.

²⁰¹ אין להחליפו בפרדס רמונים לרמ"ק.

²⁰² ר' צדוק חיבר את הספרים: דברי סופרים; דובר צדק; ישראל קדושים; מחשבות חרוץ; פוקד עקרים; פרי צדיק; צדקת הצדיק; רסיסי לילה; תקנת השבין; שיחת מלה"ש; שו"ת תפארת צבי, ועוד.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
אחרוני האחרונים²⁰³:			
הליכות עולם [עהש"ס] ²⁰⁴	ר' דוב בער ב"ר יצחק קאראסיק		ה'תרסא
המאיר לעולם	ר' מאיר מיכל ב"ר שלום רבינוביץ		ה'תרסא
תורת חסד [שו"ת]	ר' שניאור זלמן [לדיער ²⁰⁵] ב"ר שלמה	ה'תקצ	ה'תרסב
מנחת שי [שו"ת]	ר' שמואל יצחק ב"ר משה חיים שור	ה'תקצט	ה'תרסב
דברי ידידיה [על שיר השירים]	ר' אריה לייב ב"ר ידידיה ליפמאן ליפקין	ה'תר	ה'תרסב
לבית יעקב	ר' יעקב ב"ר דובער יוסף	ה'תרא	ה'תרסב
אורח משפט	ר' שמעון דב בערב"ר אברהם אנוליק		ה'תרסב
שמן ראש	ר' אשר אנשיל ב"ר מרדכי אשכנזי		ה'תרסב
איפה שלימה (השד"ה)	ר' חיים שאול ב"ר אליהו דווין הכהן	ה'תריח	ה'תרסג(צג?)
זכר יהוסף [עהש"ס; שו"ת; על הגדש"פ] ²⁰⁶	ר' יוסף זכריה ב"ר נתן שטרן	ה'תקצא	ה'תרסד
זרע דוד; זכות יצחק; ברכת ה'	ר' סאסי מעתוק הכהן		ה'תרסה
שדי חמד; מכתב לחזקיה (חח"ם)	ר' חיים חזקיה ב"ר רפאל אליה מדיני	ה'תקצג	ה'תרסה
בני בנימין [על הרמב"ם] ²⁰⁷ (אדר"ת)	ר' אליהו דוד ב"ר בנימין רבינוביץ תאומים	ה'תרג	ה'תרסה
שפת אמת (גור)	ר' יהודה אריה לייב ב"ר אברהם מרדכי אלטר	ה'תרז	ה'תרסה
ספרים המשלבים את השם: איש ²⁰⁸ (יש"א ברכה)	ר' יעקב שאול ב"ר אליעזר ירוחם אלישר	ה'תקעז	ה'תרסו
אבני זכרון; דברי אמת	ר' אלכסנדר משה לפידות	ה'תקעט	ה'תרסו
דרך המלך	ר' דוב בעריש ב"ר שמואל רפפורט	ה'תקפד	ה'תרסו
חשק שלמה [עהש"ס]; עצי ברושים; בנין שלמה	ר' שלמה ב"ר ישראל משה הכהן מווילנא	ה'תקפח	ה'תרסו
בית יצחק [שו"ת]	ר' יצחק יהודה ב"ר חיים שמואל שמעלקיש		ה'תרסו
מעשה נסים	ר' נסים הכהן. רבו: ה"משמרות כהונה"		לפני ה'תרסז
בית שערים	ר' עמרם ב"ר יצחק יעקב בלום	ה'תקצד	ה'תרסז
בית יצחק; תשובות מהר"ד	ר' יצחק ב"ר מנחם מאניש דאנציג	ה'תקצז	
פרי יצחק; כוכבי אור (ר' איצלה פטרבורגר)	ר' יצחק ב"ר שלמה בלאזר	ה'תקצז	ה'תרסז
יפה ללב; יפה תלמוד	ר' רחמים נסים יצחק ב"ר חיים פאלאג'י		ה'תרסז
שבט סופר [שו"ת]; שערי שמחה [עה"ת]	ר' שמחה בונים ב"ר אברהם שמואל בנימין וולף סופר	ה'תרבג	ה'תרסז
כתר כהונה [על ספרין]	ר' צבי הירש הכהן וואלק	ה'תרטו	ה'תרסז
ערוך השלחן ²⁰⁹	ר' יחיאל מיכל ב"ר אהרן יצחק הלוי אפשטיין	ה'תקפט	ה'תרסח
חוסן ישועות [על ב"ק] ²¹⁰	ר' הלל משה מעשל ב"ר צבי הירש גלבשטיין	ה'תקצד	ה'תרסח

²⁰³ יש שחילקו את התקופות והגדירו את התקופה שאחרי הגר"א מווילנא כתקופת "אחרוני האחרונים".

²⁰⁴ ספריו הנוספים של ר' דוב בער קאראסיק: הכשר שחיטה והכשר בדיקה; הלכות עולם; טיב שמות גיטין; מאיר עיני סופרים [על הלכות סת"ם]; מטעמי השלחן [על שו"ע]; נתיב ההוראה [על או"ח ויו"ד]; סדר התקיעות וכוונתם; פתחי עולם; שער טהרה [על הל' נדה]; שער קריאת התורה.

²⁰⁵ כך כינוהו בהסכמה בח"ב, ולכאורה אין זה שם משפחתו, אלא ע"ש מקום הולדתו – 'לאדי', ויש מי שציין את שם משפחתו: פראדקין. כמו"כ בהקדמה לספרו כותב ששמו הוא שניאור, אלא שהוא מכונה בשם זלמן. ובשער הספר נכתב שגר בלובלין.

²⁰⁶ ספריו הנוספים של ר"ז שטרן ("הרב הזוכר"): ביאור חדש מהרי"ז; תהלוכות האגדות.

²⁰⁷ האדר"ת השאיר אחריו כתבים רבים מאוד, עם הזמן הם נדפסים על ידי מכונים שונים. מספריו: אחרית השנים; את דבר המשפט [על טור חו"מ]; זכר דבר; חשבונות של מצוה; יגדיל תורה; מענה אליהו; זהב שב"א [על הר"ש משאנץ למס' פסחים].

²⁰⁸ מספרי ר' יעקב שאול אלישר: איש אמונים; בני בנימין וקרוב איש [השלמות לחידושי אביו החורג, המקובל ר' בנימין מרדכי נבון - "בני בנימין"]; דברי איש; דרך איש; ישא איש; כבוד לאיש; מעשה איש; עולת איש; פני איש; שאל האי"ש לפני חמ"א [התשובות "פני חמא" הן של בנו ר' חיים משה אלישר]; שמחה לאיש.

²⁰⁹ ספריו הנוספים של ר"מ אפשטיין: אור לישירים; ליל שימורים [על הגדש"פ]; מיכל המים [על הירושלמי]; ערוך השולחן העתיד; קיצור שני לוחות הברית.

²¹⁰ ספריו הנוספים של הרב גלבשטיין: אור לישירים; משכנות לאביר יעקב; תפלה למשה [סידור האר"י עם פירוש על סדר התפילה].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
לב אליהו	ר' אליהו לייב ב"ר זוסמאן הלוי אטיגינא	ה'תרו	ה'תרסח
תעלומות לב ²¹¹ (רא"ח)	ר' אליהו בכור חזן, ב"ר יוסף רפאל	ה'תרח	ה'תרסח
ערך ש"י [על שר"ע, ושר"ת]	ר' שלמה יודא ב"ר פסח צבי טאבאק		ה'תרסח
רבי שמואל מסלנט	ר' שמואל ב"ר צבי הירש	ה'תקעו	ה'תרסט
בן איש חי ²¹² (מהר"ח; ר' יוסף חיים מבגדאד)	ר' יוסף ב"ר אליהו חיים אל-חכם	ה'תקצד-ח	ה'תרסט
דרשות מהר"ם; פני משה; ברכת משה; שפת העמק	ר' משה ב"ר יהושע אייזיק (ר' אייזל חריף) שפירא		אחרי ה'תרסט
אבני נזר; אגלי טל (סוכוטשוב)	ר' אברהם ב"ר זאב נחום בורנשטיין	ה'תקצט	ה'תרע
ר' אליעזר גורדון (מטעלז)	ר' אליעזר ב"ר אברהם שמואל גורדון	ה'תרא	ה'תרע
לקוטי מהר"ח	ר' ישראל חיים פרידמן (רבה של ראחוב)	ה'תרא	ה'תרע
דברי מלכיאל	ר' מלכיאל צבי ב"ר יונה הלוי טננבוים	ה'תרז	ה'תרע
ערוגות הבושם [שר"ת]; עולת תמיד [עמ"ס תמיד]	ר' משה ב"ר עמרם גרינוולד	ה'תריג	ה'תרע
ישמח ישראל (אלכסנדר)	ר' ירחמיאל ישראל יצחק ב"ר יחיאל דנציגר	ה'תרנד	ה'תרע
תהלה לדוד; שהם וישפה	ר' דוד אורטינברג		ה'תרע
מעיל יעקב	ר' יעקב ב"ר אברהם הכהן גדישא		ה'תרע
דעת תורה; מהרש"ם ²¹³ (בערזן)	ר' שלום מרדכי ב"ר משה הכהן שברון	ה'תקצה	ה'תרעא
נשמת חיים	ר' חיים ב"ר נפתלי צבי יהודה ברלין	ה'תקצב	ה'תרעב
לב העברי (ע"ש) ²¹⁴	ר' עקיבא יוסף ב"ר יחיאל שלזינגר	ה'תקצח	ה'תרעב
ארון עדות	ר' שרגא יאיר רבינוביץ		ה'תרעב
עטרת ישועה; עמק הלכה (דז"קוב)	ר' יהושע ב"ר מאיר הורוויץ		ה'תרעג
רידב"ז; מגדל דוד; חנה דוד	ר' יעקב דוד ב"ר זאב וילובסקי	ה'תרה	ה'תרעג-ד
עבודת הקרבנות	ר' אהרן ב"ר יוסף כהן. [חתן החפץ חיים]	נדפס ה'תרעג	
שארית יעקב [שר"ת]	ר' יעקב ב"ר מרדכי דניזון	ה'תר	ה'תרעד
פתחא זוטא; בית פינחס	ר' פינחס חיים ב"ר אברהם זאב הלוי הורוויץ	ה'תר	ה'תרעד
וישב משה	ר' משה ב"ר ראובן אסרוסי	ה'תרי	ה'תרעד
שיח יצחק - סידור אישי ישראל	ר' יצחק מאלצאן	ה'תריד	ה'תרעד
דרכי תשובה [על שר"ע י"ד] ²¹⁵ (מונקאטש)	ר' צבי הירש ב"ר שלמה שפירא	ה'תרי	ה'תרעד
תולדות חכמי ירושלים	ר' אריה לייב ב"ר שמואל פרומקין	ה'תרו	ה'תרעו
שאלת דוד	ר' דוד ב"ר שמואל פרידמן	ה'תקפח	ה'תרעז
רבי אליהו ברוך קמאי	ר' אליהו ברוך ב"ר אברהם קמאי	ה'תר	ה'תרעז
שביתת שבת; אזהרת שבת	ר' יצחק ב"ר שמואל מאלצאן	ה'תריז	ה'תרעז
פחד יצחק (בויאן)	ר' יצחק ב"ר אברהם יעקב [מסדיגורא] פרידמן		ה'תרעז
חי' רבינו חיים הלוי; חי' הגר"ח (ר' חיים בריסקר)	ר' חיים ב"ר יוסף דוב סולובייצ'ק	ה'תריג	ה'תרעח
קרית חנה דוד	ר' דוד ב"ר משה הכהן סקלי	ה'תרכב	ה'תרעח

²¹¹ ספריו הנוספים של ר"א חזן: אסיפת דינים; דבר אליהו [על סדר הגט, נד' בספר "בן שלמה" לר' שלמה חזן]; זכרון ירושלים; ישמח לב; נוה שלום [מכונה: "מנהגי נא אמון"]; תהלה לדוד. ר' אליהו נכדו של ר' חיים דוד חזן, מחבר שו"ת נדיב לב.

²¹² ספריו הנוספים של ה"בן איש חי": אבן שלמה; אדרת אליהו; אורח חיים; אות חיים; אם המלך; אמרי בינה; ברכת אבות; ברכת חיים; גדולת חיים; דברי חיים; דעת ותבונה; דרושי חיים; חוקי הנשים [שמו בערבית הוא "קאנון אל נסא"]; חיים והשלום; חסדי אבות; כתר מלכות; מוסף חיים; מים חיים; מלאך הברית; מקבצאל; משל ונמשל [משלים מלוקטים מספריו ע"י רב"צ חזן]; נחמת ציון; נפלאים מעשיך; עוד יוסף חי; עטרת תפארת; קרן ישועה; רב ברכות; רב פעלים; שבת מלכתא; שיח חיים; שערי חיים; שפתי חיים; תורה לשמה; תיקון תפילה; תשובה מחיים. חיבר פיוטים רבים, מהם נדפסו בספריו, בסידורים ומחזורים לקהילת כבל, וכן בספרי פזמונים. פיוטו הידוע ביותר של רבי יוסף חיים הוא "ואמרתם כה לחי".

²¹³ ספריו הנוספים של מהרש"ם בערזאן: גילוי דעת [על יו"ד]; דרכי שלום; משפט שלום; תכלת מרדכי.

²¹⁴ ספריו הנוספים של ה"לב העברי": אל העדרים; בית יוסף חדש; ברית עולם; חברה מעל"ה [=מחזירי עטרה ליושנה]; נער עברי; קול נהי מציון; שו"ת רבי עקיבא יוסף; שמרו משפט. כמו כן, הוציא לאור את ספרי אביו ר' יחיאל ב"ר צבי דוב: תורת יחיאל [עה"ת]; תוספות בן יחיאל [על תנא דבי אליהו].

²¹⁵ ספריו הנוספים של רצ"ה שפירא: באר לחי ראי [על תיקוני הזוהר]; צבי תפארת [שו"ת]; תפארת בנים.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
שלמי תודה [עהש"ס]	ר' שלמה דאנא		נדפס בשנת ה'תרעח
מגן שאול	ר' שאול ב"ר אברהם יעקב קצנבלוגן [קצינילענבוין]	ה'תרא	ה'תרעט
זכר יצחק (ר' איצלה פוניבז'ער)	ר' יצחק יעקב רבינוביץ	ה'תריד	ה'תרעט
מדרגת האדם (הסבא מנובהרדוק)	ר' יוסף יוזל הורוביץ	ה'תרי	ה'תרפ
משאת בנימין [עהש"ס]	ר' בנימין ב"ר אברהם צבי אייזנשטאדט	ה'תרו	ה'תרפ
אתון דאורייתא; גליוני הש"ס ²¹⁶	ר' יוסף ב"ר יהודה ענגיל	ה'תריט	ה'תרפ
דברי ברוך; אמרי ברוך ²¹⁷ (סקאליה)	ר' ברוך פנחס ב"ר אליעזר חיים	ה'תרלד	ה'תרפ
פתח האוהל	ר' דוד ב"ר מסעוד אבוחצירה		ה'תרפ
ברורי המדות; תורת ארץ ישראל	ר' חיים ב"ר יעקב מרדכי הירשזון	ה'תריט	
פתח האהל; רישא וסיפא; שכל טוב	ר' דוד ב"ר מסעוד אבוחצירא [אביחצירא]	ה'תרכו	ה'תרפ
תורת רפאל	ר' רפאל ב"ר אריה לייב (ליבלי קאוונער) שפירא	ה'תקצז	ה'תרפא
ראש פינה; זיו משנה; תפארת זיו	ר' זאב וואלף ב"ר אהרן יהושע טורבאוויץ	ה'תרו	ה'תרפא
שפתי צדיק	ר' פנחס מנחם אלעזר ב"ר בנימין אליעזר יוסטמן		ה'תרפא
כתר המלך	ר' כתריאל אהרן ב"ר הלל נאטאן	ה'תרו	ה'תרפב
חלקת יואב	ר' יואב יהושע ב"ר נתן וינגרטן	ה'תרה	ה'תרפג
לבושי מרדכי	ר' מרדכי יהודה לייב ב"ר נפתלי הרץ וינקלר	ה'תרה	אחרי ה'תרעד ולפני ה'תרצד
משנה למלך אחרון	ר' מרדכי לוריא		לא אחרי ה'תרפד ²¹⁸
צבי לצדיק [עה"ת, וש"ת] (בלאז'וב)	ר' צבי אלימלך, ב"ר דוד מדינוב	ה'תרא	ה'תרפד
לשם שבו ואחלמה (בעל הלשם)	ר' שלמה ב"ר חיים חייקל אלישיב [עליאשוו]	ה'תרא	ה'תרפו
אור שמח; משך חכמה (ר' מאיר שמחה מדווינסק)	ר' מאיר שמחה ב"ר שמשון קלונימוס כהן	ה'תרג	ה'תרפו
טל תורה; אמרי יושר [ש"ת] ²¹⁹	ר' מאיר ב"ר אהרן יהודה אריק	ה'תרה	ה'תרפו
שם משואל (סוכוטשוב)	ר' שמואל ב"ר אברהם בורנשטיין	ה'תרטז	ה'תרפו
עצי חיים [ש"ת; עה"ת; עהש"ס] (סיגעט)	ר' חיים צבי [הרש] ב"ר חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים	ה'תרמ	ה'תרפו
מקור חיים [ש"ת]	ר' חיים ב"ר יחיאל משה סגלוביץ	ה'תרד	
אלה המצות	ר' נפתלי הירץ ב"ר אברהם קרעצמער ²		
אור הצפון; שיעורי מוסר (הסבא מסלבודקא)	ר' נתן צבי ב"ר משה פינקל	ה'תרט	ה'תרפז
קמץ המנחה ²²⁰	ר' חנוך ארנטרוי		ה'תרפז
מחזה אברהם [ש"ת]	ר' אברהם מנחם ב"ר מאיר הלוי שטיינברג	ה'תרז	ה'תרפח
מאיר עיני חכמים ²²¹ (אוסטרובצה)	ר' מאיר יחיאל ב"ר אברהם יצחק הלוי הולשטוק	ה'תריא	ה'תרפח
כלי חמדה [עה"ת]; חמדת ישראל	ר' מאיר דן ב"ר חיים יצחק פלאצקי	ה'תרכוז	ה'תרפח
חידושי העילוי ממיצ'יט	ר' שמואל פוליאצ'ק		ה'תרפח
אמרי יוסף [עה"ת] (ספינקא)		ה'תקצח	ה'תרפט
אשר לשלמה; בקש שלמה	ר' שלמה ב"ר משה אבן דנאן	ה'תוח	ה'תרפט
וישב משה; ביאור מהר"פ לשו"ת מהר"י מינץ	ר' יוחנן ב"ר משה פרשיל	ה'תריח	ה'תרפט
נהר מצרים; שער המפקד	ר' רפאל אהרן ב"ר דוד בן שמעון		ה'תרפט
דבר אליהו ²²²	ר' אליהו ב"ר נפתלי הירץ קלאצקין	ה'תריב	אחרי ה'תרפט
אמרי יושר; טל תורה; מנחת פתים	ר' מאיר ב"ר אהרן יהודה אריק	ה'תרטו	אחרי ה'תרפא ולפני ה'תרצח

²¹⁶ ספריו הנוספים של ר"י ענגיל: אוצרות יוסף [על שו"ע יו"ד]; אתון דאורייתא; בית האוצר [אנציקלופדיה]; בן פורת [שו"ת]; גבורות שמונים; חוסן יוסף [על מס' קידושין]; לקח טוב; ציונים לתורה; שב דנחמתא; שבעים פנים לתורה; תפארת יוסף.

²¹⁷ ספריו הנוספים של האדמו"ר מסקאליה: מנחה חדשה; אנעים זמירות.

²¹⁸ בשנה זו הוציאה אלמנתו את ספרו "מלחמת יעבץ".

²¹⁹ ספריו הנוספים של ר"מ אריק [ארעק; אראק]: מנחת פתים; מנחת קנאות; שירי טהרה.

²²⁰ ספריו הנוספים של הר' ארנטרוי [אב"ד מינץ]: מנחת פתים; מנחה טהורה; שירי המנחה; עיונים בדברי חז"ל ובלשונם.

²²¹ ספריו הנוספים של האדמו"ר מאוסטרובצה: אור טהרה; אור תורה; טוב עין; מאיר לארץ; נס לשושנים; בית מאיר.

²²² שאר ספריו של ר"א קלאצקין: אבן הראשה; אבן פנה; אמרי שפר; דבר הלכה; דברים אחדים; חיבת הקדש; מלואי אבן.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
פתח השער [על שער כבוד ה']	ר' חיים ב"ר אברהם בלייח	ה'תקצג	ה'תרצ
מהרש"ג ²²³ [שו"ת]	ר' שמעון ב"ר יהודא גרינפלד	ה'תרכ	ה'תרצ
חי' הגרנ"ט	ר' נפתלי ב"ר משה טרופ	ה'תרלא	ה'תרפט-צ
כנסת יחזקאל	ר' יחזקאל ב"ר משה פאנעט		ה'תרצ
שיעורי דעת; שיעורי הלכה (מהר"ל בלוק)	ר' יוסף יהודה לייב ב"ר מרדכי בלוק	ה'תרכ	ה'תרצ
עבודת המלך [על הרמב"ם]	ר' מנחם ב"ר צבי הירש קראקאווסקי		ה'תרצ
כנסת יחזקאל [שו"ת] (דעעש)	ר' יחזקאל ב"ר משה פנט	ה'תרל	ה'תרצ
ר"פ פערלא [ביאור על סה"צ לרס"ג]; פרחי ציון	ר' יהודה ירוחם פישל ב"ר אריה צבי פערלא	ה'תרו-טו	ה'תרצ-תש
מדרש שמעוני	ר' שמעון משה ב"ר יהושע זליג דיסקין ²²⁴	ה'תרלב	ה'תרצא
אמרי משה; מלאכת יום טוב	ר' משה ב"ר שמואל סוקולובסקי	ה'תריג (בערך)	ה'תרצא
שלמת חיים; תורת חיים (גרי"ח)	ר' יוסף חיים ב"ר אברהם שלמה (הלוי) זוננפלד	ה'תרט	ה'תרצב
ברכת יוסף	ר' ברוך יוסף פייבלזון	ה'תרנה	ה'תרצב
קרוני יהושע (בלאז'וב)	ר' יהושע ב"ר צבי אלימלך	ה'תרכב	ה'תרצב
משנה ברורה (החפץ חיים) ²²⁵	ר' ישראל מאיר ב"ר אריה זאב כגן הכהן	ה'תקצט	ה'תרצג
תפארת איש (נובומינסק)	ר' אלתר ישראל שמעון ב"ר יעקב פרלוב		ה'תרצג
גנזי ישראל (צ'ורטקוב)	ר' ישראל ב"ר דוד משה פרידמן	ה'תריד	ה'תרצד
דברי יואל; אמרי יואל; הסבלני [על רות]	ר' יואל לייב ב"ר נפתלי הרץ הלוי הרצוג	ה'תרכה	ה'תרצד
לבוש מרדכי	ר' משה מרדכי ב"ר צבי חיים אפשטיין	ה'תרכו	ה'תרצד
תורת הארץ; טבור הארץ; מורשת הארץ	ר' משה ב"ר מאיר קליערס	ה'תרלד	ה'תרצד
אמרי דעת; מרגינתא דרבי מאיר (מהר"ם שפירא)	ר' יהודה מאיר שפירא מלובלין, ב"ר יעקב שמשון	ה'תרמו	ה'תרצד
תורת גבריאל; אגדת אזוב; שם עולם	ר' גבריאל זאב ב"ר יחיאל יצחק מרגליות	ה'תרח	ה'תרצה
שו"ת מהר"ש; שפתי מהר"ש	ר' שמואל ב"ר זאב ענגיל	ה'תריג	ה'תרצה
כתבי הראי"ה ²²⁶ (הרב קוק)	ר' אברהם יצחק ב"ר שלמה זלמן הכהן קוק	ה'תרכה	ה'תרצה
יכהן פאר (בענדין)	ר' צבי חנוך, חתנו של השפת אמת	ה'תרלא	ה'תרצה
צפנת פענח (רוגאצ'ובר)	ר' יוסף ב"ר פישל רוזין	ה'תריח	ה'תרצו
אור יהל; מחנה יהודה (מהר"ל חסמן)	ר' יהודה לייב ב"ר רפאל חסמן	ה'תרכט	ה'תרצו
גאון יעקב	ר' יעקב ב"ר רפאל שפירא [מוולוז'ין]	ה'תרלג	ה'תרצו
דעת חכמה ומוסר; דעת תורה	ר' ירוחם הלוי ליבוביץ [משגיח מיר]	ה'תרלג	ה'תרצו
רבי ירחמיאל אהרן יוסף (אמשינוב)	ר' ירחמיאל אהרן יוסף ב"ר מנחם קאליש	ה'תרלח	ה'תרצו
יגל יעקב [עה"ת; שו"ת]	ר' חיים מרדכי יעקב ב"ר אברהם גוטליב [ג"ל]		ה'תרצו
מילין קדישין (רחמסטריווקא)	ר' זאב וולף ב"ר יוחנן טברסקי	ה'תרי	ה'תרצז
מנחת אלעזר ²²⁷ (מונקאטש)	ר' חיים אלעזר ב"ר צבי הירש שפירא	ה'תרלב	ה'תרצז
תקנת עזרא; תקון דרך החיים	ר' עזרא ב"ר יהודה לייב אלטשולר	ה'תריח	ה'תרצח

²²³ אין להחליפו בר' שמואל גאון, המהרש"ג, אב"ד סלונקי [נפטר ה'תכז]. ספרו הנוסף של המהרש"ג הוא "זהב שבא" עה"ת.

²²⁴ היה רבה של לכוביץ. אין להחליפו בנכדו ר' שמעון משה ב"ר יהושע זליג דיסקין בעל "משאת המלך" שהיה מראשי ישיבת "קול תורה" – ראה אודותיו בערכו.

²²⁵ נקרא "חפץ חיים" ע"ש ספרו [על הל' איסור לשון הרע]. אין להחליפו בספר החפץ חיים שחיבר ר"ח פלאגיי. מספריו הנוספים: אגרות החפץ חיים; אהבת חסד; דבר בעתו; זכור למרים; חומת הדת; לקוטי הלכות; מחנה ישראל; נדחי ישראל; ספר המצוות הקצר; פירוש על התורה; צפית לישועה; שם עולם; שמירת הלשון; שפת תמים; תורה אור; תורת הבית; קונט' תפארת אדם.

²²⁶ זהו כינוי כולל לספריו וכתביו הרבים של הראי"ה. כתביו הנפוצים ביותר, הם: שבת הארץ; מאמרי הראי"ה; אגרות הראי"ה; עולת ראייה; עין איה; אורות; אורות הקודש; אורות התורה; אורות התשובה. הכתבים המחשבתיים של הרב קוק מהווים מוקד משמעותי לדיון ביחס להשקפת העולם של זרמים שונים בציונות הדתית.

²²⁷ ספריו הנוספים של ה"מנחת אלעזר": אות חיים; אות שלום [כיום איחדו את הספרים - "אות חיים ושלום"]; דברי קודש; דברי תורה [ר"ח]; דרכי תשובה [על הל' מקוואות (המשך לחיבורי אביו על השו"ע)]; הגהות הירושלמי; חיים ושלום; חמשה מאמרות; מילי דהספידא; משמיע ישועה [נכתב ע"י תלמידו ר"ש צוקר]; נימוקי אורח חיים; עולת תמיד; שער יששכר.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
עין תרשיש	ר' יהושע זעליג ב"ר ישעיה תרשיש	ה'תרכו	ה'תרצט
כף החיים	ר' יעקב חיים ב"ר יצחק ברוך סופר	ה'תרל	ה'תרצט
אהלי יעקב	ר' בן ציון יעקב ב"ר ישראל מאיר לויטן ²²⁸		ה'תרצט
שערי יושר; חי' רבי שמעון שקאפ	ר' שמעון יהודה ב"ר יצחק שמואל הכהן שקופ	ה'תרכ	ה'תש
אחיזר	ר' חיים עוזר ב"ר דוד שלמה גרודז'נסקי	ה'תרכג	ה'תש
חזון נחום [שו"ת]	ר' נחום ב"ר יעקב ויינדפלד		ה'תש
תכלאל ²²⁹	ר' אברהם ב"ר חיים אלנדאף	ה'תרכו	הגיע לת"א ה'תרפא
ברכת שמואל ²³⁰ (ר' ברוך בער)	ר' ברוך דב ב"ר שמואל דוד ליבוביץ (ליווביץ)	ה'תרכג-תרל	ה'תש
שעורי ר' פסח מקוברין	ר' פסח ב"ר פסח פרוסקין		ה'תש
תשובות רבי איסר יהודה	ר' איסר יהודה ב"ר נחמיה מאלין		ה'תשא
מרחשת	ר' חנוך העניך ב"ר שמחה ראובן אייגש	ה'תרכד	ה'תשא
כרם שלמה [על עץ חיים]	ר' סלמאן ב"ר יוסף [משפחה:] אליהו	ה'תרלב	ה'תשא
קובץ שיעורים; קובץ הערות ²³¹	ר' אלחנן בונם ב"ר נפתלי בינוש וסרמן	ה'תרלה	ה'תשא
הדרש והעיון	ר' אהרן ב"ר נתן לוי (לעווין)	ה'תרמ	ה'תשא
יסודי הדעת	ר' משה ב"ר חיים רוזנשטיין	ה'תרמא	ה'תשא
ויגד יעקב; משפטיק ליעקב [שו"ת] (פאפא)	ר' יעקב יחזקיה ב"ר משה גרנוולד	ה'תרמב	ה'תשא
יין הרקח; בית לחם יהודה	ר' יהודה ב"ר משה פתייה	ה'תריט	ה'תשב
תורה תמימה	ר' ברוך ב"ר יחיאל מיכל אפשטיין	ה'תרכ	ה'תשב
סביב ליראיו [על היראים] ²³²	ר' אהרן ב"ר יעקב צבי וולקין	ה'תרכה	ה'תשב
אמרי אש ("הבראנוזוילער"; מזיבוז')	ר' שמואל אברהם ב"ר אליעזר חיים	ה'תרמג	ה'תשב
מקדש דוד; צמח דוד	ר' דוד ב"ר עקיבא הכהן רפפורט	ה'תרנ (בערך)	ה'תשב
מנחת סלת; קב זהב	ר' דוד צבי (טעהבלי) ב"ר אליקים געציל זעהמן		ה'תשב
עמק ברכה; תורת זרעים; יהגה האריה	ר' אריה ב"ר זאב פומרנצ'ק	ה'תרסח	ה'תשב
דבר אברהם	ר' אברהם דובער ב"ר זלמן סענדר כהנא שפירא	ה'תרלא	ה'תשג
תוצאות חיים [עמ"ס שבת] ²³³	ר' מנחם ב"ר אליעזר זמבא [זעמבא]	ה'תרמג	ה'תשג
יד חנוך [שו"ת]; עיר חנוך [ע"ה"ת]	ר' חנוך העניך ב"ר יוסף דוד טייטלבוים	ה'תרמג-ד	ה'תשג
ארץ צבי; שיח השדה (הרב מקוז'גלוב)	ר' אריה צבי ב"ר חנוך הענדיל פרומר	ה'תרמד	ה'תשג
יסודי הדעת	ר' משה ב"ר חיים רוזינשטיין		ה'תשג
חסדי דוד (סוכוטשוב)	ר' דוד ב"ר שמואל בורונשטיין		ה'תשג
התעוררות תשובה [שו"ת]; שיר מעון	ר' שמעון ב"ר אברהם שמואל בנימין וולף [הכתב סופר] סופר	ה'תרי	ה'תשד
בארות המים [הגהות עה"ש] ²³⁴	ר' משה מרדכי ב"ר עקיבא אפרים שטגר	ה'תריח	ה'תשד
תורת אברהם	ר' אברהם ב"ר יצחק גרודז'נסקי	ה'תרמג	ה'תשד

²²⁸ בנו ר' שלמה יהודה לייב חיבר את הספר "יריעות שלמה" [נפטר ה'תשכ"ו]. בנו ר' ישראל מאיר חיבר את הספר "אמרי ישראל". חתנו ר' שמואל קושלביץ חיבר את הספר "נתיבות שמואל".

²²⁹ זהו סידור תימני [בלאדין]. עד לזמן שר' אברהם ההדירו, היו משתמשים בסידורים הכתובים בכתב יד. התרגום החופשי של תכלאל הוא "סידור". כיום נפוץ תכלאל "תורת אבות" [ההדירו ר' נתנאל בנו של הר' יחיא אלשיך], וכן ישנו "תכלאל המבואר" לר' פנחס קורח. כן יש תכלאל "עץ חיים" העתיק.

²³⁰ ספרי שיעורי ר' ברוך בער [נכתבו ע"י תלמידיו]: חידושי ושיעורי מרן רבי ברוך בער; ערות ליוסף; שעורי הרב ברוך בער ליבוביץ על הש"ס; שעורי הרה"ג ר' ברוך בער ליבוביץ [מקיף מסכתות רבות]; שעורי הגרב"ד.

²³¹ חיבוריו הנוספים של ר"א וסרמן: אין דער קריטישער שעה; דעת תורה; קובץ מאמרים. כן יצאו לאור ספרים משיעוריו ע"פ כתבי תלמידים, מהם: אהל יעקב; אהל תורה; קובץ שיעורים ח"א; קובץ ענינים; שיעורי רבי אלחנן.

²³² ספריו הנוספים של ר' אהרן ולקין: בית אהרן [ע"ה"ש]. על שמו הוא כונה 'בעל הבתי"ם'; מצח אהרן [דרשות]; זקן אהרן [שו"ת]; חשן אהרן [על חו"מ].

²³³ כן נדפס ספר "זרע אברהם", שו"ת בין ר' מנחם זמבא לר' אברהם לופטביר [חתנו של בעל האור שמח].

²³⁴ כתב חיבורים רבים, חלקם אבדו, מספריו: מגד שמים [על פמ"ג]; שיירי מנחה [על מנח"ח]; פני המים [על רש"י עה"ת]; שקתות המים; מעיני המים; ברך משה; מתנת חלקו.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חובת התלמידים ²³⁵ (פיאסצנה)	ר' קלוימוס קלמן [קלמיש] ב"ר אלימלך שפירא	ה'תרמט	ה'תשד
משנה שכיר	ר' יששכר שלמה ב"ר יצחק טייכטל	ה'תרמה	ה'תשה
באר דוד	ר' דוד שלמה ב"ר משולם פייש פרנקל	ה'תרוסג	ה'תשה
חידושי רבי שלמה היימן	ר' שלמה ב"ר מיכל היימן	ה'תרנב	ה'תשה
דבר שלום	ר' שלום ב"ר משה חיים הדאיה		ה'תשה
אפיקי ים	ר' יחיאל מיכל ב"ר מרדכי יונה רבינוביץ		ה'תשא-ה
ברכת יוסף [עה"ת]; אמרי יוסף (גורוכוב)	ר' יוסף צבי ב"ר אליהו הלוי לנדא רוז'ני		ה'תשא-ה
שו"ת מהר"ם בריסק	ר' מרדכי ב"ר יהושע בריסק	ה'תרמז	ה'תשא-ה ²³⁶
נפש חיה; מקור חסד [על ס' חסידים]	ר' ראובן ב"ר משה מרגליות		בין ה'תרצז-תשיד
חידושי הגר"י ²³⁷	ר' יעקב ב"ר זאב קנטרוביץ	ה'תרלג	ה'תשו
שומר אמונים; טהרת הקודש (ר' אהרלה)	ר' אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה	ה'תרנה	ה'תשו
אמרי אמת (גור)	ר' אברהם מרדכי ב"ר יהודה אריה לייב אלטר	ה'תרכו	ה'תשח
דברי אהרן (הרב מטפליק) ²³⁸	ר' שמשון אהרן ב"ר יצחק אברהם פולונסקי	ה'תרל	ה'תשח
מהר"ץ [שו"ת; עה"ת; חי']	ר' יוסף צבי ב"ר ישראל דושינסקי	ה'תרכז	ה'תשט
רבי גדליה משה (זועהיל)	ר' גדליה משה ב"ר שלמה	ה'תרמג	ה'תשט
שואל ונשאל (מוהרמ"ך)	ר' כלפון משה ב"ר שלום הכהן	ה'תרלד	ה'תשי
נתיבות חיים	ר' חיים יצחק ב"ר שאול קורב [קארב]		ה'תרפז-ה'תשיב
לקט שיחות מוסר	ר' יצחק אייזיק ב"ר יוסף חיים שר	ה'תרלה	ה'תשיב
בית זבול [שו"ת]; מי מרום	ר' יעקב משה חרל"פ	ה'תרמב	ה'תשיב
לפלגות ראובן; חידושי הגר"ז	ר' זליג ראובן ב"ר צבי בענגיס	ה'תרכד	ה'תשיג
אור הישר	ר' שמואל יצחק ב"ר אברהם חיים הילמן	ה'תרכח	ה'תשיג
אבן האזל	ר' איסר זלמן ב"ר ברוך פרץ מלצר	ה'תרל	ה'תשיד
חזון איש	ר' אברהם ישעיה ב"ר שמריהו יוסף קרליץ	ה'תרלח-ט	ה'תשיד
מכתב מאליהו	ר' אליהו אליעזר ב"ר ראובן דב דסלר	ה'תרנא-ב	ה'תשיד
קצות השלחן; שיעורי תורה ²³⁹ (ר"ח נאה)	ר' אברהם חיים ב"ר מנחם מנדל נאה	ה'תרנ	ה'תשיד
קיצור דיני ומנהגי א"י ²⁴⁰	ר' יחיאל מיכל ב"ר אהרן טוקצינסקי	ה'תרלב	ה'תשטו
הסולם [על הזוהר] ²⁴¹ (אשג)	ר' יהודה לייב ב"ר שמחה הלוי אשג	ה'תרמה	ה'תשטו
לב דוד	ר' דוד ב"ר שמאי פלדמן	ה'תרמה	ה'תשטו
שיעורי דעת; זכרון אליהו	ר' אליהו מאיר בלוך	ה'תרנה	ה'תשטו
מנחת הח"ג	ר' חנניה ב"ר גבריאל שבתי		ה'תשטו
נתיבות הקודש	ר' אברהם ישראל משה סלמון [מחרקוב]	ה'תרמג	ה'תשטז
ר' אהרן רקח (בעלזא)	ר' אהרן ב"ר ישכר דוב	ה'תרמ	ה'תשיז

²³⁵ ספריו הנוספים של האדמו"ר מפיאסצנה: אש קודש; בני מחשבה טובה; דרך המלך; הכשרת האברכים.

²³⁶ בשער של חלק ד כתוב: הי"ד - כנראה נהרג בשואה.

²³⁷ ספריו הנוספים של ר"י קנטרוביץ: צילוחתא דשמעתתא [על שב שמעתתא]; פלפולים וביאורים.

²³⁸ מומחיותו הגדולה של הטפילק רב בהלכות טהרה, מסורותיו ופסיקותיו, הינם עד היום לשם דבר. רבים מפוסקי הדור שימשו אצלו בהוראה, בהם: ר"ד יונגרייז [ראב"ד העדה החרדית בירושלים]; רש"ז אויערבאך; ר"ש הלוי וואזנר; ר"י פישר, ר"ע יוסף; ר"י ראטה, ר"ש אלישיב; רד"ב אליעזרוב. ☞ בספר דברי אהרן כונסו דברי תורתו ע"י תלמידיו [בפרט ע"י רא"א פרג], והו"ל בשנית בשנת תשד"ם בשם "חידושי הרב מטפליק" עם הוספות רבות. כמו כן, תלמידו ר' יוסף שאול אלישר, הביא בספרו "ויוסף שאול" [ירושלים תש"ב] עשרים ושניים סימנים של "חידושי הגאון מטפליק".

²³⁹ ספריו הנוספים של ר"ח נאה: דברי צדק; פסקי הסידור [בדברי הגר"ז]; קונטרס החליבה; קונטרס השיעורים; קונטרס השלחן [בדברי הגר"ז]; שיעור מקוה; שיעורי ציון; שנות חיים.

²⁴⁰ ספריו הנוספים של ר"מ טוקצינסקי: אל התלמיד; ארץ ישראל; האשה; בין השמשות; גשר החיים; היומם בכדור הארץ; הלכות שביעית; השמיטה; טהרת ישראל; עיר הקדש והמקדש.

²⁴¹ ספרו הנוסף של "בעל הסולם" הוא "תלמוד עשר הספירות". מכתביו הנוספים: בית שער הכוונות; פנים מאירות ופנים מסבירות [על "עץ חיים" למהר"ח"]; קונטרס הערבות; קונטרס השלום; קונטרס מתן תורה.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
אהלי יעקב (הוסיאטין)	ר' יעקב ב"ר ישראל פרידמן		ה'תשיז
נזר הקודש ²⁴²	ר' משה ב"ר יהודה לייב רוזין	ה'תרלא	ה'תשיח
משפטי עוזיאל [שו"ת] ²⁴³	ר' בן-ציון מאיר חי ב"ר יוסף רפאל עוזיאל	ה'תרמ	ה'תשיח
חי' רבי ראובן; בעיות הזמן	ר' ראובן גרוזובסקי	ה'תרמז	ה'תשיח
תורת חמד; מן המיצר	ר' חיים מיכאל דוב ב"ר יוסף וייסמנדל [וייסמנדל]	ה'תרסד	ה'תשיח
תורת האוהל; היכל יצחק [שו"ת]	ר' יצחק אייזיק ב"ר יואל לייב הלוי הרצוג	ה'תרמט	ה'תשיט
גידולי שמואל	ר' שמואל גדליה ב"ר יוסף ניימן		ה'תשיט
תורת השביעית ²⁴⁴	ר' יוסף צבי ב"ר אברהם הלוי	ה'תרלד	ה'תשכ
הגרי"ז (הרב מבריסק)	ר' יצחק זאב הלוי ב"ר חיים סולובייצ'יק	ה'תרמו	ה'תשכ
דעת סופר	ר' עקיבא ב"ר שמחה בונם [השבט סופר] סופר		ה'תשכ
הר צבי; מקראי קדש	ר' צבי פסח ב"ר יהודה לייב פראנק [פרנק]	ה'תרלג	ה'תשכא
דברי אליעזר	ר' אליעזר יהודה ב"ר נתן צבי פינקל	ה'תרלז	ה'תשכא
הים הגדול [שו"ת]; נר המערב ²⁴⁵	ר' יעקב משה ב"ר יהודה טולידאנו	ה'תרמ	ה'תשכא
בית אהרן (ר"י חברון)	ר' אהרן ב"ר אברהם מרדכי כהן	ה'תרסה	ה'תשכא
אפרקסתא דעניא	ר' דוד ב"ר ברוך קלונימוס שפרבר	ה'תרלה	ה'תשכב
חי' רבי אריה לייב; מתורתו של הגאון רבי אריה לייב קול מבשר; מבשר עזרא; מבשר ירושלים; רגלי מבשר	ר' אריה לייב ב"ר אברהם משה מאלין	ה'תרסב	ה'תשכב
משנת רבי אהרן [עהש"ס; שו"ת; מוסר; על התנ"ך]	ר' משולם ראטה	ה'תרלה	ה'תשכג
חדות יעקב	ר' אהרן קוטלר, ב"ר שניאור [זלמן] פינס	ה'תרנב	ה'תשכג
אמרי ברוך (סערט ויז'ניץ)	ר' יעקב ב"ר אברהם חיים עדס	ה'תרנח	ה'תשכג
דגל ראובן; דודאי ראובן	ר' ברוך ב"ר ישראל הגר	ה'תרנה	ה'תשכד
דברי ירוחם [על שו"ע] ²⁴⁶	ר' ראובן ב"ר שמעון הכהן כץ	ה'תרמ	ה'תשכד
נתיב ים [ר"י לומז'א]	ר' ירוחם אשר ב"ר שלמה יעקב וְרַהֲפֵטִיג	ה'תרלה	ה'תשכה
כרם הצבי; אשת חיל	ר' יחיאל מרדכי ב"ר משה אהרן גורדון	ה'תרמג	ה'תשכה
דובב מישרים (הרב מטשיבין)	ר' צבי הירש ב"ר שמעון יהודא לייב פרבר	ה'תרלט	ה'תשכו
אזנים לתורה; מאזנים למשפט; הדעה והדיבור	ר' דב בעריש ב"ר יעקב וידנפלד [וויידנפעלד]	ה'תרמא	ה'תשכו
שרידי אש; לפרקים	ר' זלמן ב"ר בן ציון סורוצקין	ה'תרמ-מא	ה'תשכו
דרכי דוד [עהש"ס]	ר' יחיאל יעקב וינברג	ה'תרמה	ה'תשכו
נחלת אליעזר	ר' מרדכי דוד ב"ר משה לוין	ה'תרלט	ה'תשכז
משנת אריה (רב האסירים)	ר' חזקיהו אליעזר קאהאן	ה'תרסא	ה'תשכח
דברי הרב (הרב מפוניבז')	ר' אריה ב"ר בנימין ביינוש לוין	ה'תרמה	ה'תשכט
ישכיל עבדי ²⁴⁷	ר' יוסף שלמה כהנמן	ה'תרמח	ה'תשכט
דליות יחזקאל; בית יחזקאל ²⁴⁸	ר' עובדיה ב"ר שלום הדאיה	ה'תרנ	ה'תשכט
לב אליהו (ר' אלה קעלמער)	ר' יחזקאל ב"ר יעקב חיים סרנא	ה'תרנ	ה'תשכט
	ר' אליהו לאפיאן [לופיאן]	ה'תרלו	ה'תשל

²⁴² ספריו הנוספים של ר"מ רוזין; ; אהל משה [עה"ת]; שאילות משה [שו"ת]; דברי סופרים.

²⁴³ ספריו הנוספים של הרב עוזיאל: גיליוני עזיאל [נדפס מכת"י בסוף "עשה לך רב" ח"ז]; דרשות עוזיאל; הגיוני עוזיאל; השופט והמשפט; השמיטה היובל ומצות הקהל; חידושי עוזיאל [עהש"ס]; מכמני עוזיאל; שערי עוזיאל.

²⁴⁴ ספריו הנוספים של ר"צ הלוי: זרע הארץ; כרם הארץ; לחם הארץ; נטע הארץ.

²⁴⁵ ספריו הנוספים של הרימ"ט: אפריון [ביבליוגרפיה של מפרשי רש"י]; בת עמי [עגונות]; קונטרס משיב נפש; שריד ופליט. כן ההדיר וערך ספרים שונים.

²⁴⁶ ספריו הנוספים של ר' ירוחם ורהפטיג: אושר ירוחם; אמרי ירוחם; בית ירוחם [על הרמב"ם]; דרכי ירוחם [על הרמב"ם הל' מעילה]; חידושי ירוחם על הרמב"ם; עולת ירוחם [על הרמב"ם, עניני קדשים]; שלמי ירוחם [על הרמב"ם, עניני קדשים].

²⁴⁷ ספריו הנוספים של הרב הדאיה: ויקח עובדיהו; עבד המלך; עבדא דרבנן. בסוף ספרו שו"ת "ישכיל עבדי", נדפס שו"ת "דעה והשכל" העוסק בתשובות בחכמת הקבלה. כן הוסיף מאמרים והערות על השו"ע בספרו של אביו - שו"ת "ודבר שלום".

²⁴⁸ ספריו הנוספים של ר"י סרנא: נעשה ונשמע; ספר הכוזרי מחולק לפי נושאים; עיונים לספר מסילת ישרים. כן נקבצו דברי תורתו בספר הזכרון לזכרו "אחר האסף".

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
המוסר והדעת; דרך איתן [עהש"ס]	ר' אברהם ב"ר אשר צבי יפהן	ה'תרמו	ה'תשל
אמרי מרדכי; דרכי טהרה; הלכות חגים	ר' עזרא ב"ר יצחק עטייה	ה'תרמז	ה'תשל
מנחה חריבה; אוריין תליתאי	ר' פנחס ב"ר ישעיה אפשטיין		ה'תשל
אש דת; באר משה (אוזרוב)	ר' משה יחיאל ב"ר אברהם שלמה אפשטיין	ה'תרנ	ה'תשלא
מרגליות הים	ר' ראובן מרגליות	ה'תרנ	ה'תשלא
רבי מרדכי שלמה (ביאן)	ר' מרדכי שלמה ב"ר יצחק פרידמן		ה'תשלא
קול הנבואה; קול ואור (הרב הנזיר)	ר' דוד יהודה אריה לייב כהן, ב"ר יוסף יוזפא כגן	ה'תרמז	ה'תשלב
אמרי חיים (ויזניץ)	ר' חיים מאיר ב"ר ישראל [אהבת ישראל] הגר	ה'תרמח	ה'תשלב
נימוקי מלב"ם; טבעות זהב [על קצוה"ח]	ר' משה אריה לייב ב"ר מאיר בנימין שפירא	ה'תרמט	ה'תשלב
באר יוסף	ר' יוסף צבי סלנט		הספר נד' ה'תשלב
פירושי לב איברא	ר' יוסף אליהו ב"ר אליעזר קלונימוס הענקין	התרמא	ה'תשלג
דברי חכמים	ר' שלום (סאלם) יצחק הלוי		ה'תשלג
מים חיים [שו"ת. חיבר עשרות ספרים]	ר' יוסף משאש	ה'תרנב	ה'תשלד
תולדות זאב	ר' חיים שרגא פייבל פראנק [אחיו של רצ"פ פראנק]	ה'תרסח	ה'תשלג
אמונת משה (אלכסנדר)	ר' יהודה משה ב"ר יחיאל יוסף	ה'תרנג	ה'תשלג
אור יחזקאל; ממזרח שמש [שיחות משנחאין]	ר' יחזקאל לוינשטיין	ה'תרמה	ה'תשלד
דברי ישראל [שו"ת]	ר' ישראל ב"ר צבי וועלץ		ה'תשלד
משאת משה	ר' אברהם משה ב"ר יצחק זאב חברוני	ה'תרסה	ה'תשלה
רבי שלמן מוצפי	ר' שלמן ב"ר ציון מאיר מוצפי	ה'תרס	ה'תשלה
חזון יחזקאל [על התוספתא]	ר' יחזקאל ב"ר מרדכי זלמן אברמסקי	ה'תרמו	ה'תשלו
בית ישראל (גור)	ר' ישראל ב"ר אברהם מרדכי אלתר	ה'תרנה	ה'תשלו
דבר יהושע [שו"ת]; ראשי בשמים	ר' יהושע מנחם (מנדל) ב"ר יצחק אריה לייב אהרנברג	ה'תרסה	ה'תשלו
משניות מבוארות (משניות קהתי)	ר' פינחס קהתי, ב"ר קהת נְקָטָמן	ה'תרע	ה'תשלו
ספר התודעה; ס' הפרשיות; איש וביתו	ר' אליהו כי טוב, ב"ר מיכאל מוקוטובסקי	ה'תרעב	ה'תשלו
חלקת יעקב	ר' מרדכי יעקב ב"ר חיים ברייש	ה'תרנו	ה'תשלז
המועדים בהלכה ²⁴⁹	ר' שלמה יוסף זווין	ה'תרמו	ה'תשלח
ויואל משה; דברי יואל (סאטמר. ר' יואליש)	ר' יואל ב"ר חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים	ה'תרמז	ה'תשלט
שיחות מוסר; שערי חיים	ר' חיים לייב ב"ר רפאל אלתר שמואלביץ	ה'תרסב	ה'תשלט
החשמל לאור ההלכה	ר' שמואל אהרן ב"ר שבת יודלביץ	ה'תרסז	ה'תשלט
שעורי/חידושי רבי שמואל; זכרון שמואל	ר' שמואל ב"ר מיכל דוד רוזובסקי	ה'תרעג	ה'תשלט
תנועת המוסר; פולמוס המוסר	ר' דב ב"ר יעקב כ"ץ	ה'תרסג	ה'תשמ
פחד יצחק; תורת הנזיר ²⁵⁰	ר' יצחק ב"ר חיים יואל הוטנר	ה'תרמו	ה'תשמא
יין טוב [שו"ת]	ר' יצחק נסים	ה'תרנו	ה'תשמא
עלה יונה	ר' יונה ב"ר משה מרצבך	ה'תרסא	ה'תשמא
תורת הקודש; מקדש מרדכי ²⁵¹	ר' מרדכי אילן, ב"ר אריה אילנדר	ה'תרעה	ה'תשמא
רבי יושע בער [תורתו בכתבי תלמידיו]	ר' יוסף דב סלוביץ'יק. בנו של הגר"ז	ה'תרעו	ה'תשמא
משנת אליהו (ר' אַלְיָהוּ)	ר' רפאל אליהו אליעזר ב"ר חזקיהו יוסף מישקובסקי	ה'תרעז	ה'תשמא

²⁴⁹ ספריו הנוספים של רש"י זווין: אישים ושיטות; לאור ההלכה; לתורה ולמועדים; סופרים וספרים; סיפורי חסידים. הרב זווין יסד [יחד עם ר"מ בר-אילן] את מפעל האנציקלופדיה התלמודית, הכין את רשימת הערכים וערכי המשנה, קבע את שיטת הניתוח ההלכתית שלה, וערך את כל הכרכים שיצאו לאור בימי חייו.

²⁵⁰ חידושי של ר"י הוטנר על הספרא נדפסו במהדורת הספרא עם פי' רבינו הלל, כ"קובץ הערות" בסוף הכרך. בתחילה נדפסו בעילום שמו, על פי בקשתו, ולאחר פטירתו נדפסו שוב (ירושלים תשנ"ב) בציון שם המחבר. חיבר את הפיוט "בלבבי משכן אבנה".

²⁵¹ כן חיבר הרב אילן את "כנסת הראשונים" בו הוא אסף את חידושי תורתם של הראשונים הפזורים בש"ס, במסגרת זו הוציא עמ"ס זבחים בתוספת חיבור שלו "שער מרדכי". את מפעלו על שאר מסכתות קדשים המשיך בנו ר' יעקב דוד אילן.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
רבי אברהם סופר [מ"ל "בית הבחירה"] ²⁵²	ר' אברהם ב"ר שמעון [נכד החת"ם] סופר	ה'תרנז	ה'תשמב
נועם שיח; שיח ערב [עהש"ס]	ר' יוסף חיים שניאור ב"ר אהרן קוטלר	ה'תרעח	ה'תשמב
ארזא דבי רב; מאורי שערים; ראשי שערים	ר' לייב [אריה זאב] ב"ר משה אהרן גורביץ	ה'תרסו	ה'תשמג
משנת יעבץ	ר' יעקב בצלאל ב"ר משה אריה זולטי	ה'תרפג	ה'תשמג
דרכי מוסר; פרי יעקב	ר' יעקב אריה ב"ר אברהם ניימן		ה'תשמג
רבי ישראל אבוחצירא (באבא סאלי)	ר' ישראל ב"ר מסעוד אבוחצירא	ה'תרנ	ה'תשמד
תורה שלמה [עה"ת]; מפענח צפונות ²⁵³	ר' מנחם מנדל כשר, ב"ר יצחק פרץ	ה'תרנה	ה'תשמד
בית מרדכי [שו"ת, ובסופו "פרשת מרדכי"]	ר' מרדכי ב"ר מנחם נחום פוגלמן	ה'תרנט	ה'תשמד
ויען יוסף [שו"ת]; ויחי יוסף (פאפא)	ר' יוסף ב"ר יעקב יחזקיה גרינוולד	ה'תרסה	ה'תשמד
קהלות יעקב ²⁵⁴ (סטייפלער)	ר' יעקב ישראל ב"ר חיים פרץ קנייבסקי	ה'תרנט	ה'תשמה
אמת ליעקב; עיונים במקרא	ר' יעקב קמינצקי	ה'תרנא	ה'תשמו
אגרות משה; דברות משה; דרש משה	ר' משה ב"ר דוד פיינשטיין	ה'תרנה	ה'תשמו
דרך ישרה	ר' יצחק ידידיה ב"ר אהרן פרנקל	ה'תרעד	ה'תשמו
הגיוני מוסר	ר' אליעזר בן ציון ב"ר בנימין ברוק		ה'תשמו
שפתי חיים	ר' חיים ב"ר משה פרידלנדר	ה'תרפג	ה'תשמו
עבודת לוי; שיחות לוי; משאת לוי [על מ"ח]	ר' יעקב יצחק ב"ר יהודה לייב רודרמן	ה'תרסא	ה'תשמז
חי' רבי נחום; שיעורי רבי נחום	ר' נחום ב"ר אריה צבי פרצוביץ	ה'תרפג	ה'תשמז
רבי מאיר חדש ²⁵⁵	ר' מאיר ב"ר בן ציון חדש	ה'תרנח	ה'תשמט
מנחת יצחק; דברי יצחק	ר' יצחק יעקב ב"ר יוסף יהודה וייס	ה'תרסא-ב	ה'תשמט
בצל החכמה	ר' בצלאל ב"ר אברהם שטרן	ה'תרעא	ה'תשמט
בית הלחמי	ר' יהושע ב"ר חיים יהודה סג"ל דייטש		ה'תשנ
רבי יצחק פרידמן (בוהוש)	ר' יצחק ב"ר שלום יוסף	ה'תרפא	ה'תשנב
קול יהודה	ר' יהודה יהושע חיים ב"ר שאול צדקה	ה'תרע	ה'תשנב
הגהות ומילואים לריטב"א עמ"ס יבמות ונדרים	ר' [רפאל] אהרן ב"ר יעקב חיים יפה'ן	ה'תשה	ה'תשנב
משפטי שמואל; יקר תפארת; בירורי הלכות	ר' שמואל ברוך ב"ר חנוך העניך ורנר	ה'תרעא	ה'תשנג
בין המשפטים	ר' ראובן ב"ר שבתי פיין	ה'תרפד	ה'תשנג
שפע חיים ²⁵⁶ (קלויזנבורג-צאנז)	ר' יקותיאל יהודה ב"ר צבי הירש הברשטם	ה'תרסה	ה'תשנד
חקרי זמנים; ללשונות הרמב"ם	ר' אלתר ב"ר מנחם מנדל הלוי הילביץ	ה'תרסו	ה'תשנד
מנחת שלמה ²⁵⁷	ר' שלמה זלמן ב"ר חיים יהודה לייב אויערבאך	ה'תרע	ה'תשנה

²⁵² הוציא לאור ראשונים רבים ע"פ השוואה לכתבי יד, בתוספת הערותיו והגהותיו, מהם: בית הבחירה למאירי; חי' הראב"ד למסכת ע"ז; חי' הר"ן למסכת בב"ב; חי' הרשב"א למסכת שבעות; ר' משה קזיס למסכת מדות, ועוד.

²⁵³ ספריו הנוספים של רמ"מ כשר: ארבעת הרועים; גמרא שלמה; דברי מנחם [שו"ת]; האדם על הירח; חמי טבריה; כוס חמישי; הרמב"ם ומכילתא דרשב"י; קו התאריך הישראלי [בעריכת ר"ז קורן]. כן כתב ספרים בשיתוף עם ת"ח אחרים: הגדה שלמה [על הגדש"פ, עם ר"ש אשכנזי]; התקופה הגדולה [עם ר"ב נאה]; שרי האלף [עם ר"ד מנדלבוים]. כמו כן ערך ספרים וירחונים שונים.

²⁵⁴ ספריו הנוספים של הסטייפלער: ברכת פרץ; חיי עולם; שיעורין של תורה; שערי תבונה; קריינא דאגרתא.

²⁵⁵ דברי תורתו של ר' מאיר חדש נקבצו ע"י תלמידיו בספרים: אור חדש; אור מאיר; אור עולם; מאורות; מאיר נתיבות; קובץ שיחות וועדים; קונטרס פורים; קונטרס תלמידיו של אברהם אבינו.

²⁵⁶ מספריו הנוספים של האדמו"ר מקלויזנבורג: דברי יציב [שו"ת]; דרך חיים; הליכות חיים; יציב פתגם; מנחת יהודה וירושלים; עץ חיים; שפע טהרה.

²⁵⁷ ספריו הנוספים של רש"ז אויערבך: מאורי אש; מעדני ארץ; שב שמעתתא עם באורים [נד' קודם לכן ב"אגרא דשמעתתא"]. אחרי פטירתו יצאו לאור: הליכות שלמה [ע"י נכדיו ר"י טרגר ור"א אוירבך, מתוך ספריו, ספרי תלמידיו, וכת"י]; מעדני שלמה [ע"י ר"י פריד]; עטרת שלמה [מכתביו ומאמריו בענייני חשמל וטכנולוגיה, בהוצאת המכון הטכנולוגי להלכה י-ם]; שלחן שלמה [ע"י רש"ב ליזרון]. כן יצאו לאור ספרים שונים ע"י תלמידיו בהם לוקטו פסקיו שבכתב ושבע"פ. ספרים על פי פסקיו ובפיקוחו: שמירת שבת כהלכתה [מאת ר"י נויבירטר]; יום טוב שני כהלכתו [מאת ר"י פריד]; נשמת אברהם [מאת פרופ' ר"א סופר אברהם].

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חי' רבי ראובן יוסף	ר' ראובן יוסף ב"ר אברהם יצחק גרשונוביץ		ה'תשנו
רבי משה אריה פריינד (רמ"א)	ר' משה אריה ב"ר ישראל פריינד		ה'תשנו
רבי יחיא אלשיך	ר' יחיא ב"ר נתנאל הלוי אלשיך	ה'תרעא	ה'תשנו
כנסת אברהם	ר' אברהם יהודה ב"ר יעקב פרבשטיין	ה'תרעז	ה'תשנו
דרשות המגיד (ר' שבתי יודלביץ)	ר' שבתי בנימין ב"ר שמואל אהרן יודלביץ	ה'תרפו	ה'תשנו
שם טוב; החיים והשלום; קיץ המזבח	ר' חיים ב"ר שמואל כסאר	ה'תרסה	ה'תשנח
לב שלום; שאל אביך ויגדך	ר' שלום מרדכי ב"ר יצחק הכהן שברון	ה'תרעג	ה'תשנח
אור לציון	ר' בן-ציון אבא-שואל	ה'תרפד	ה'תשנח
ישועת דוד; שיעורי מרן ראש הישיבה	ר' יהושע דוד פוברסקי, ב"ר שלום קוסטנוביץ ²⁵⁸	ה'תרסב	ה'תשנט
עשה לך רב; מקור חיים ²⁵⁹	ר' חיים דוד ב"ר משה הלוי	ה'תרפד	ה'תשנח
משאת המלך	ר' שמעון משה ב"ר יהושע זליג דיסקין	ה'תרצב	ה'תשנט
לקט רשימות	ר' נתן מאיר ווכטפויגל		ה'תשנט
רבי יצחק אייזיק (זוטשקא)	ר' יצחק אייזיק ב"ר אתמר (נדבורנא) רוזנבוים	ה'תרסו	ה'תשס
נתיבות שלום; תורת אברהם (סלונים)	ר' שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי	ה'תרעא	ה'תשס
שם דרך; חבר מאמרי התורה	ר' שמחה (זיסל) מרדכי זיסקינד ב"ר אברהם ברוידא	ה'תרעב	ה'תשס
שרגא המאיר	ר' שרגא פייוויש ב"ר דוד צבי שנעעבאלג	ה'תרפט	ה'תשס
תורת אביגדור; לב אביגדור ²⁶⁰	ר' אביגדור מילר	ה'תרסח	ה'תשסא
נתיבות מרדכי; פרקי אמונה/מועד/תורה	ר' מרדכי גיפטר	ה'תרעו-ז	ה'תשסא
שערים בתפילה ²⁶¹	ר' שמשון דוד ב"ר אברהם חיים פינקוס	ה'תשד	ה'תשסא
ספר התשובה; דברי יוסף ²⁶²	ר' יוסף ב"ר שמואל דוד כהן	ה'תרעז	ה'תשסא
אבי עזרי [דברי תורתו נקבצו גם בספרי תלמידים]	ר' אלעזר מנחם מן ב"ר עזריאל שך	ה'תרנח	ה'תשסב
משנת טוביה; טוב דעת	ר' זלמן ב"ר טוביה רוטברג	ה'תרעג	ה'תשסב
רבי חיים קרייזוורטה (גאב"ד אנטוורפן)	ר' חיים ב"ר אברהם יוסף קרייזוורט	ה'תרפ	ה'תשסב
שיעורי רבנו יחיאל מיכל; חי' הגרי"מ	ר' יחיאל מיכל ב"ר אברהם יצחק פיינשטיין	ה'תרסו	ה'תשסג
רבי משה דושינסקי (דושינסקיא)	ר' ישראל משה ב"ר יוסף צבי דושינסקיא	ה'תרפב	ה'תשסג
מנחת אליהו [עשה"ס]; מחנה יצחק [עה"ת]	ר' יצחק קוליק, ב"ר דוד נחמן קולידצקי	ה'תרפב	ה'תשסג
אבן ישראל	ר' ישראל יעקב ב"ר אהרן פישר	ה'תרפה	ה'תשסג
קול אריה	ר' אריה לייב ב"ר יעקב יהושע בקשט	ה'תרעח	ה'תשסד
רבי שמעון נתן נטע (לעלוב)	ר' שמעון נתן נטע בידרמן		ה'תשסד
עלי שור ²⁶³	ר' שלמה ב"ר משה וולבה	ה'תרעה	ה'תשסה
עיון התלמוד	ר' אבא מרדכי ב"ר שאול ברמן	ה'תרעט	ה'תשסה
אשר לשלמה	ר' מרדכי שלמה ב"ר יצחק יהודה ברמן	ה'תרצ	ה'תשסה
עבודת חיים; בינת חיים	ר' חיים ב"ר יעקב הכהן קמיל	ה'תרצג	ה'תשסה

²⁵⁸ בפרוץ מלחמת העולם הראשונה, ר' יהושע דוד הבריה את הגבול כדי להגיע לפולטבה, שם שהתה ישיבת מיר. הוא השתמש לצורך כך בדרכון של אדם ששמו יהושע פוברסקי, ומאז החליף את שמו לפוברסקי.

²⁵⁹ ספריו הנוספים של הרב הלוי [רבה של ת"א וראש-ל"צ]: בין ישראל לעמים; דבר המשפט; דת ומדינה; מפתחות הזוהר ורעיונותיו; תורת חיים.

²⁶⁰ מספריו הנוספים של ר' אביגדור מילר: אור עולם; עם סגולה; נתנני שוממה; עורו ישנים; עשן הכבשן; שערי אורה; תפלת אביגדור עם פירוש הללי נפשי. כמו כן חיבר ספרים רבים באנגלית.

²⁶¹ ספריו הנוספים של הר' פינקוס: שבת מלכתא; תפארת תורה. ספרים ששוכתבו מקלטות דרשותיו: אהל מרים; ברכות בחשבון; נפש חיה; נפש שמשון; שיחות רבי שמשון דוד פינקוס; תפארת אבות; תפארת שמשון.

²⁶² כמו כן כתב ר' יוסף כהן הערות לספרים: מקראי קודש" [לרצ"פ פרנק]; עטרת צבי" [מדרשים ומאמרי חז"ל על ההפטרות, ליקט ר"צ גולדברג]. כמו כן ערך חלק מרכי "הלכה פסוקה", על סדר שו"ע חו"מ.

²⁶³ ספריו הנוספים של הרב וולבה: בין ששת לעשור [מאוחר יותר נקרא "עולם הידידות", ויו"ל בתוספת הנספח "שלהבתיה" שהוסב ל"אור לשב"]; האדם ביקר; המצוות השקולות; זריעה ובנין בחינוך; פרקי קנין דעת. לאחר פטירתו הופיעו הספרים: מאמרי ימי הרצון; דעת שלמה; אגרות וכתבים.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
פתחי עולם; קדושת יצחק	ר' יצחק ב"ר זאב כדורי	ה'תרנט (בערך)	ה'תשסו
קונטרס הביאורים; שערי שמועות	ר' משה שמואל ב"ר אריה שפירא	ה'תרעז	ה'תשסו
דברי משה [שו"ת]	ר' משה ב"ר יעקב [אדמו"ר מטשאקאווא] הלבשרטאם	ה'תרצו	ה'תשסו
ציץ אליעזר; שביתת הים; הלכות מדינה	ר' אליעזר יהודה ב"ר יעקב גדליהו ולדנברג	ה'תרעב	ה'תשסז
בנתיבות האמונה	ר' צבי הירש ב"ר שמואל מרקוביץ		ה'תשסז
אז נדברו ²⁶⁴	ר' בנימין יהושע ב"ר ברוך זילבר	ה'תרסו	ה'תשסח
שלום יהודה	ר' אליעזר מנוח ב"ר שלמה יהודה לייב פלצינסקי	ה'תרעב	ה'תשסח
קנה בשם	ר' מאיר ב"ר שלמה ברנדסדורפר	ה'תרצד	ה'תשסט
משנת יעקב [על הרמב"ם]	ר' יעקב ניסן ב"ר אברהם דוד רוזנטל	ה'תרפד	ה'תשע
מאמר מרדכי ²⁶⁵	ר' מרדכי צמח ב"ר סלמאן אליהו	ה'תרפט	ה'תשע
עיני ישראל [דברי תורתו נקבצו גם בספרי תלמידיו]	ר' ישראל אליהו ב"ר אליעזר זיסקינד ויינטרויב	ה'תרצב	ה'תשע
משנה הלכות [שו"ת; פי' לבה"ג] ²⁶⁶ (אונגוואר)	ר' מנשה קליין [מנשה הקטן], ב"ר אליעזר זאב	ה'תרפג	ה'תשעא
שכר שכיר	ר' יששכר מאיר	ה'תרפז	ה'תשעא
מנחת יהודה; עמק השער; אמרי דעת	ר' מיכל יהודה ב"ר משה דוד ליפקוביץ	ה'תרעד	ה'תשעא
להורות נתן; נתן פרי; טל נתן	ר' נתן ב"ר עמרם גשטטר [געשטעטנער]	ה'תרצב	ה'תשעא
אבני ישפה ²⁶⁷	ר' ישראל פסח ב"ר יוסף פיינהנדלר	ה'תשה	ה'תשעא
קובץ תשובות; הערות; הגדש"פ ²⁶⁸	ר' יוסף שלום ב"ר אברהם אלישיב	ה'תרע	ה'תשעב
אמרי חיים ²⁶⁹	ר' חיים פנחס ב"ר יעקב יצחק שיינברג	ה'תרע	ה'תשעב
גידולי מוסר [מכתבי תלמידים]	ר' גדליה אייזמן	ה'תרע	ה'תשעב
חידושי בתרא	ר' חיים דוב ב"ר יהודה אלטוסקי	ה'תרפז	ה'תשעב
שבט הלוי ²⁷⁰	ר' שמואל ב"ר יוסף צבי הלוי וואזנר	ה'תרעד	-----
אילת השחר [עה"ת ועה"ש] ²⁷¹ (הגרא"ל)	ר' אהרן יהודה לייב ב"ר נח צבי שטיינמן	ה'תרעד	-----
חמדה גנוזה [שו"ת]; בני עמי ²⁷²	ר' דוד חיים ב"ר יוסף שלוש	ה'תרפ	-----

²⁶⁴ ספריו הנוספים של ר' בנימין זילבר: בית ברוך [על החיי אדם]; ברית עולם; מקור הלכה; משנת בנימין; פי' על ספרי רבנו יונה [שערי תשובה, שערי העבודה, אגרת התשובה, ספר היראה]; שביתת הארץ; תורת ההסתכלות; תורת השביעית.

²⁶⁵ "מאמר מרדכי" זהו שם כולל של כמה מספריו. ספריו הנוספים של הרב מרדכי אליהו: אמרי מרדכי; דברי מרדכי; דרך התורה; דרכי הלכה [הערות על ספר קצוש"ע]; דרכי טהרה [יצא גם במהדורה מקוצרת "קיצור דרכי טהרה"]; מן המותר בפוך; שו"ת הרב הראשי. כן נדפסו סידורים ומחזורים עם פסקי הלכה ממנו.

²⁶⁶ ספריו הנוספים של גאב"ד אונגוואר: אום אני חומה; בית רחל; גט המעושה בערכאות; חידושי משנה [עה"ש"ס]; ימי משנה; מגיד משנה [עה"ת]; מל ולא פרע; מצות המלך [על תרי"ג מצוות]; ספר הקנינים [על פרק "קנין תורה"]; פרסומי ניסא; פתשגן הכתב [ביאור ל"אגרת התשובה"]; פני משנה [חילופי מכתבים עם מחותנו ה"פני מנחם" מגור]; קהילות ישראל [חילופי מכתבים עם ה"סטייפלער"]; ועוד ספרים וביאורים שונים. מלבד זאת פרסם מאמרים בקבצים שיצאו על ידי ישיבתו "בית שערים": שערי הלכות, משנת הישיבה, משנת השבת ומשנת התורה.

²⁶⁷ ספריו הנוספים של רי"פ פיינהנדלר: משלי מוסר; בני חביבי; רעים אהובים, ועוד.

²⁶⁸ כן חוברו ספרים נוספים ע"י תלמידיו של הגריש"א, בהם נקבצו שיעוריו ופסקיו, מהם: אשרי האיש [רי"פיינהנדלר]; וישמע משה [רי"מ פריד]; ידון משה [רי"מ קופילוביץ]; ישא יוסף [שו"ת, ר"י אפרתי]; ישיב משה [רי"מ טורעצקי]; פניני תפילה, פניני שבע ברכות, ופניני חנוכה [רב"צ הכהן קוק]; שיעורי מרן הגרי"ש אלישיב [ברכות, רב"צ הכהן קוק].

²⁶⁹ שאר ספרי הרב שיינברג: אגרא דשמעתא; דרך אמונה וביטחון; טבעת החושן; מילואי אבן; משמרת חיים; נתיבות חיים; שעורי רבי חיים פנחס.

²⁷⁰ מכון "מעיינות הלוי", המופקד על ההוצאה לאור של שיחותיו ושיעוריו, בשלבי הוצאה לאור של שיעוריו, חלקם כבר ראו את אור הדפוס. ☞ כתב קינה לזכר השואה הנאמרת בתשעה באב - "אש תוקד בקרבי".

²⁷¹ מספריו הנוספים של הגרא"ל: חסד ומשפט; טהרת הבית; ימלא פי תהילתך; מפקודיך אתבונן; עזי ומגיני.

²⁷² מספריו הנוספים של הרב שלוש: אור חדש [עה"ת]; איילת השחר [על מגילת אסתר]; נדחי ישראל כנס [על יהודי חבש (אתיופיה)]; מכתם לדוד [על תהלים]; משכיל לדוד; פירושים לסליחות ומחזורים ["מכתב לדוד" ו"כתר מלכות"]; שושנים לדוד.

שם ספר	מחבר	לידה	פטירה
חזון עובדיה ²⁷³	ר' עובדיה יוסף, ב"ר יעקב עובדיה	ה'תרפא	-----
שיעורי רבי גרשון ²⁷⁴	ר' ירחמיאל גרשון ב"ר צבי יהודה אדלשטיין	ה'תרפג	-----
בעקבי מנחת חינוך; שיעורי הגר"י אדלשטיין	ר' יעקב ב"ר צבי יהודה אדלשטיין	ה'תרפד	-----
חוט שני; שיעורי הגר"נ	ר' שמריהו יוסף נסים ב"ר נחום מאיר קרליץ	ה'תרפו	-----
מועדים וזמנים ²⁷⁵	ר' משה ב"ר אשר שטרנבוך	ה'תרפו	-----
שמירת שבת כהלכתה	ר' יהושע ישעיה נויבירט	ה'תרפז	-----
רבי חיים קנייבסקי ²⁷⁶	ר' שמריהו יוסף חיים (ש"ח) ב"ר יעקב ישראל קנייבסקי	ה'תרפח	-----
ברכת מרדכי	ר' ברוך מרדכי ב"ר ישראל אזרחי	ה'תרפט	-----
ודברת במ ²⁷⁷	ר' דוד ב"ר משה פיינשטיין	ה'תרפט	-----
בד קודש	ר' ברוך דב (ר' בערל) ב"ר דוד פוברסקי	ה'תרצא	-----
דרכי שמואל; אהל רחל [ע"י תלמידו ר"י ארלנגר]	ר' שמואל ב"ר שלמה זלמן אויערבאך	ה'תרצב	-----
לבושי עז	ר' עזריאל ב"ר שלמה זלמן אויערבאך	ה'תרצח	-----
ברכת כהן	ר' ברוך שמואל ב"ר בנימין זאב הכהן דויטש	ה'תשג	-----
מבשרת ציון [שו"ת] ²⁷⁸	ר' בן ציון ב"ר סלמן מוצפי	ה'תשו	-----
אהבת שלום ²⁷⁹	ר' יעקב ב"ר משה הלל	ה'תשה	-----
מדה טובה; קיום שטרות ²⁸⁰	ר' דוד ב"ר יוסף כהן	ה'תשי	-----
רבי מרדכי גרוס ²⁸¹	ר' מרדכי ב"ר צדוק גרוס	ה'תשיא	-----

²⁷³ מספריו הנוספים של הרב עובדיה: הליכות עולם; יביע אומר; יחזה דעת; לוית חן; מאור ישראל; קול סיני; ענף עץ אבות. הגרע"י השלים את ספר כף החיים (יו"ד), על פי בקשת משפחת המחבר - ר"ח סופר. כמו כן, יצא לאור על ידי מוסד הרב קוק הספר "משא עובדיה" המכיל את נאומיו שנאמרו במוסד. כן יצא לאור ספר "פיתוחי חותם" - מפתחות לכל ספרי הגרע"י על פי סדר השו"ע. כן נדפסו סידורים ומחזורים עם פסקיו. נקרא בשם "עובדיה", וכמרבית יהודי עיראק אשר נקראו בשמם ובשם אביהם ללא המילה "בן" היה שמו "עובדיה עובדיה". מסורת זו לא נמשכה בארץ ישראל, כך ששם האב הפך לשם המשפחה, וכך אכן שם משפחת אחיו של הגרע"י: עובדיה. עם הזמן הגרע"י בחר את שם משפחתו: יוסף.

²⁷⁴ מספריו הנוספים של ר"ג אידלשטיין: אסיפת שמועות; דרכה של תורה; חותמו של כהן גדול; ענני כבוד; פתגם המלך; קונטרס דעת מבינים.

²⁷⁵ ר' משה שטרנבוך חיבר ספרים נוספים רבים, ביניהם: אורחות הבית; ברכת החמה - דינים, הערות ומנהגים; דע מה שתשיב; דת והלכה; הגדה של פסח - מועדים וזמנים; הדרך לתשובה; הלכות הגר"א ומנהגיו; חכמה ודעת; טעם ודעת; סת"ם כהלכתן; ערב פסח שחל בשבת ופורים משולש; פשט ועיון; תשובות והנהגות.

²⁷⁶ ר"ח קנייבסקי חיבר ספרים רבים, ביניהם: אמרי יושר; ביאורים על 'מסכתות קטנות'; בשער המלך; דרך אמונה; דרך חכמה; טעמא דקרא; ישוב הדעת; למכסה עתיק; נחל איתן; פירוש על הירושלמי; קרית מלך; שונה הלכות; שיח השדה; שערי אמונה; שקל הקודש. בספר "דעת נוטה", נקבצו תשובות הלכתיות שלו בתוספת מראי מקומות שהוסיף צוות עורכים בראשות בנו ר' יצחק שאול. כן נדפסו ספרים רבים הכוללים תשובות ממנו לשאלות מחבריהם.

²⁷⁷ ספריו הנוספים של ר"ד פיינשטיין: קול דודי [הגדש"פ; מגילת אסתר; מגילת רות; עה"ת]; לוח שנה יהודי, עם דינים ומנהגים.

²⁷⁸ ספריו הנוספים של הרב מוצפי: אורחות ציון; שופר בציון; שיבת ציון; קדוש בציון; קדושת בתי כנסיות. כן חיבר את "עולמו של צדיק" - על חייו ופועלו של אביו, רבי סלמאן מוצפי, ואת "דורש טוב לעמו" - סיפורים על חכמי ישראל [בעיקר מבגדד]. כמו כן, תרגם מערבית את הספר "חוקי הנשים" ["קאנון אל נסא"], של ה"בן איש חי".

²⁷⁹ מספריו הנוספים של הר' הלל: אספקלריא דנהרא [על הקדמת רחובות הנהר לרש"ש, מכיל ביאור רהוט "נהרא ופשטא", ועיונים וביאורים "מעמקי הים"]; בנין אריאל פתח שער השמים; גלי הים [על שער הכוונות לאריז"ל ונהר שלום וסידור הכוונות לרש"ש]; הבן בחכמה; וישב הים [שו"ת]; ושבתה הארץ; סידור כוונות אהבת שלום; עד הגל הזה [על יום ל"ג בעומר]; עמודי הוראה; רוח הים; רני עקרה; שפת הים; שורשי הים [על "עץ חיים" למהר"ן]; תמים תהיה; תקנת השבים. כן יצאו לאור ספרים רבים על ידי חברי המכון של ישיבתו "חברת אהבת שלום".

²⁸⁰ ספריו הנוספים של ר' דוד כהן: ביאור הגר"א לשיר השירים; הוצאות שבת; זמן שמחתנו; חוקת הפסח; ימי חנוכה; ימי הפורים; לדוד מכתם [שיעורים, נכתב ע"י ר"ש כהן]; מזמור לדוד.

²⁸¹ מספריו של ר"מ גרוס: אגרתא דחדווא; אום אני חומה; הכל ירוממוך; הכל ישבחוך; מחשבה אחת; מנוחת אמת; משפט האבידה; פרס שמחה; שיעורי שבט הלוי [שיעורי ר"ש ואזנר - חיבר יחד עם רב"מ שנקר].